

דוחות כספיים ביניים ליום 31 במרס 2011

דוחות כספיים ביניים ליום 31 במרס 2011

- פרק א:** עדכון דוח תיאור עסקי התאגיד בדוח
התקופתי לשנת 2010
- פרק ב:** דוח הדירקטוריון
- פרק ג:** דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית
על הדיווח הכספי ועל הגילוי
- פרק ד:** דוחות כספיים
- פרק ה:** הצגת נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים
המאוחדים לחברה
- פרק ו:** נספחים

פרק א':
עדכון דוח תיאור עסקי התאגיד
בדוח התקופתי לשנת 2010

תוכן עניינים

1	חלק א' - פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה	1
1.1	תחום ביטוח בריאות	1
2	חלק ב' - מידע כספי לגבי תחום הפעילות ביטוח בריאות	2
2.1	מידע כספי אודות תחום הפעילות	2
3	חלק ג' - תיאור ומידע לגבי תחום הפעילות	3
3.1	מידע כללי על תחום הפעילות	3
3.2	שינויים בהיקף הפעילות בתחום, ברווחיותו ובתמהיל הלקוחות	6
3.3	גורמי הצלחה קריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם	7
3.4	תחליפים למוצרי תחום הפעילות	7
3.5	מבנה התחרות והשינויים שחלו בתחום	7
3.6	שינויים בהסדרי ביטוח משנה בתחום	7
3.7	מוצרים ושירותים	7
3.8	פילוח נתונים עבור מוצרים ושירותים	8
3.9	שיווק והפצה	11
3.10	ביטוח משנה	11
3.11	ספקים ונותני שירותים	12
3.12	תחרות	12
3.13	מבנה ארגוני של מנורה מבטחים ביטוח	13

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

עדכון דוח תיאור עסקי התאגיד

בדוח התקופתי של החברה לשנת 2010

להלן יובאו עדכונים בדבר שינויים או חידושים מהותיים אשר אירעו בעסקי מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "החברה") מאז פרסום הדוח התקופתי של החברה לשנת 2010 (להלן: "הדוח התקופתי"), בכל עניין שיש לתארו בפרק א' (דוח תיאור עסקי התאגיד) לדוח התקופתי. העדכון נערך בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, ובהתחשב בכך שבידי המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2010.

1. חלק א' - פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1 תחום ביטוח בריאות

החל מיום 1 בינואר 2011, ובשל שינוי במבנה הארגוני של הקבוצה, מוגדר ענף ביטוח בריאות כתחום פעילות נפרד אשר מאחד תחתיו פוליסות ביטוח בריאות שונות לטווח ארוך, וכן מדווח כמגזר נפרד החל מדוחות הכספיים של החברה לרבעון הראשון של שנת 2011. בדוח התקופתי לשנת 2010 תחום פעילות ביטוח בריאות, האמור לעיל, נכלל במסגרת תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח. יודגש, כי לא חל שינוי בתחומי הפעילות של החברה, למעט לעניין הפרדת תחום ביטוח בריאות מתחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך הטווח.

לפיכך, מעודכן בזאת דוח תיאור עסקי התאגיד, בדרך של הוספת תיאור של תחום פעילות ביטוח בריאות כמפורט להלן:

תחום פעילות ביטוח בריאות: תחום ביטוח הבריאות כולל את פעילות הקבוצה בשיווק ומכירה של פוליסות בריאות לטווח ארוך, ובכללן ביטוח מחלות ואשפוז, ביטוחי שיניים ביטוח סיעודי וביטוח מחלות קשות. הביטוח נעשה במסגרת פוליסות לפרטים ולקולקטיבים. הפוליסות הנמכרות במסגרת הענפים האמורים מכסות את מגוון הנזקים הנגרמים למבוטח כתוצאה ממחלות ו/או מתאונות (למעט מקרי מוות). תחום זה מנוהל בקבוצה באמצעות מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, חברה בת של החברה (להלן: "מנורה מבטחים ביטוח").

להלן יובא תיאור תחום פעילות ביטוח בריאות, במתכונת דומה לתיאור תחומי הפעילות אשר הופיעו בדוח התקופתי של החברה לשנת 2010.

2. חלק ב' - מידע כספי לגבי תחום הפעילות ביטוח בריאות

2.1 מידע כספי אודות תחום הפעילות

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	1-12/2010
פרמיות ברוטו	77,707	74,719	312,328
פרמיות בשייר	52,174	51,275	217,214
רווח (הפסד) לפני מסים	10,067	(699)	11,826
סך כל הרווח (הפסד) כולל לפני מיסים על ההכנסה	9,387	1,152	13,643

	31.03.2011	31.03.2010	31.12.2010
סך ההתחייבויות הביטוחיות ברוטו	603,656	566,170	586,199

ביטוח סיעודי

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	1-12/2010
פרמיות ברוטו	13,468	12,146	50,407
פרמיות בשייר	9,817	9,473	39,494
רווח (הפסד) לפני מסים	10,579	(10,150)	(7,372)
סך כל הרווח כולל לפני מיסים על ההכנסה	10,228	(8,836)	(5,749)

	31.03.2011	31.03.2010	31.12.2010
סך ההתחייבויות הביטוחיות ברוטו	413,256	415,593	415,747
לפרטים נוספים ראה סעיף 3.8 להלן.			

ביטוח בריאות אחר

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	1-12/2010
פרמיות ברוטו	64,239	62,573	261,921
פרמיות בשייר	42,357	41,802	177,720
רווח (הפסד) לפני מסים	(512)	9,451	19,198
סך כל הרווח (הפסד) כולל לפני מיסים על ההכנסה	(841)	9,988	19,392

	31.03.2011	31.03.2010	31.12.2010
סך ההתחייבויות הביטוחיות ברוטו	190,400	150,577	170,452
לפרטים נוספים ראה סעיף 3.8 להלן.			

3. חלק ג' - תיאור ומידע לגבי תחום הפעילות

3.1 מידע כללי על תחום הפעילות

תחום פעילות ביטוח הבריאות מעניק כיסוי ביטוחי בגין אירועים ביטוחיים אשר אינם מכוסים במסגרת סל הבריאות הבסיסי ואינם ניתנים או ניתנים חלקית במסגרת שירותי הבריאות הנוספים ("השב"ן) של קופות החולים בישראל.

ביטוחי הבריאות כוללים, בין היתר, כיסוי לניתוחים פרטיים, השתלות איברים ותרופות שאינן כלולות בסל הבריאות הבסיסי, ביטוחי שיניים וכן ביטוח מסוג פיצוי בגילוי מחלה קשה.

בנוסף, ביטוחי הבריאות כוללים ביטוח סיעודי המעניק למבוטח כיסוי למקרה שהמבוטח אינו יכול לבצע מספר פעולות בסיסיות [ADL], בהתאם לתנאי הפוליסה.

אופי המכירות וסוגי הפוליסות מושפעים מאוד משינויים רגולטורים, ממדיניות הקבוצה ומהצרכים והעדפות המשתנים של הלקוחות.

3.1.1 מבנה תחום הפעילות והשינויים בו

שירותי הבריאות בישראל מורכבים ממספר רבדים. הראשון - סל הבריאות הבסיסי בהתאם לחוק ביטוח בריאות ממלכתי והתקנות אשר הוצאו מכוחו; השני - שירותי בריאות משלימים בקופות החולים הניתנים מכוח הסמכה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי (לעיל ולהלן: "שב"ן"); והשלישי - ביטוחי הבריאות הפרטיים באמצעות חברות הביטוח. ביטוחי הבריאות הפרטיים נועדו להשלים את הרבדים הראשון והשני בדרך של הוספת נדבך נוסף על שירותי הבריאות המשלימים בקופות החולים ולעיתים בדרך של הוספה על סל הבריאות הבסיסי.

שוק ביטוחי הבריאות הינו תחום מתפתח המושפע משחיקת הסל הבסיסי ביחס לצרכים הרפואיים של האוכלוסייה אשר הולכים וגדלים, בין היתר, לאור שיפורים טכנולוגיים בתחום הרפואה, עלייה בתוחלת החיים ושיפור באיכות החיים וברמתם.

השירותים המשלימים של קופות החולים אינם נותנים מענה מלא לצרכים השונים, בעיקר בנושא השתלות, ניתוחים, תרופות וכיסויים נוספים. נוכח האמור, מתפתחת בשנים האחרונות מגמה של הרחבת השב"ן בידי קופות החולים בגיבוי חברות הביטוח.

על רקע יוזמה של חלק מקופות החולים להכללת כיסוי נוסף במסגרת השב"ן לתרופות מצילות חיים ומאריכות חיים, שאינן כלולות בסל התרופות הבסיסי, התפתח דיון ציבורי לגבי הרחבה זו. בחוק ההסדרים שהתקבל בכנסת בחודש דצמבר 2007 נאסר על קופות החולים לכלול בתכניות השב"ן תרופות מצילות חיים ומאריכות חיים. כמו כן, בחירת רופא מנתח מחייבת תשלום השתתפות עצמית. בנוסף, בחודש פברואר 2008, הוציא המפקח מכתב למנהלי חברות הביטוח בו הודיע שאין בכוונתו לאשר תוכנית לכיסוי ביטוחי לתרופות מצילות או מאריכות חיים במסגרת תוכנית לביטוח בריאות קבוצתי לחברי קופות החולים. המפקח פירט במכתב את הנימוקים להחלטה זו לפיה, ברצונו, בין היתר, למנוע ניגוד עניינים פוטנציאלי בין השירותים הניתנים במסגרת הסל הבסיסי לבין אלו הניתנים בביטוח הקבוצתי, פגיעה בעיקרון השוויון בהספקת שירותי הבריאות הציבוריים לכלל התושבים והאפשרות שביטוח זה יצור חסמי מעבר בין הקופות השונות. החברה מעריכה כי לאיסור על הכללת תרופות מאריכות חיים בתכנית השב"ן צפויה להיות השלכה חיובית על הקבוצה ולשפר את מכירות של פוליסות ביטוח בריאות. בחודש ספטמבר 2010 השיקה הקבוצה מוצר ייעודי לכיסוי תרופות "תרופה מושלמת" שנותן פתרון לאוכלוסיית היעד שביקשה בעבר לרכוש כיסוי זה במסגרת השב"ן של קופות החולים.

בחודש יולי 2010 נוספו לסל שירותי הבריאות טיפולי שיניים לילדים עד גיל 8, המבוטחים בקופות החולים מכוח חוק ביטוח בריאות ממלכתי, תשנ"ד-1994. השירותים הכלולים ברפורמה הם שירותי רפואת שיניים מונעת ומשמרת. הקבוצה פועלת בשיווק ביטוח שיניים בעיקר במסגרת מכירת ביטוחים קולקטיבים, אך גם באמצעות ביטוח פרט. מאחר ומרבית המבוטחים בפוליסות ביטוח שיניים הינם בגירים וכן מאחר והפוליסות הנ"ל כוללות כיסויים בהיקף נרחב, מעבר לתיקון האמור, להערכת החברה לא צפויה השפעה מהותית לחקיקה האמורה. מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד המבוסס על הערכותיה של החברה ועלול שלא להתממש, בשל שינויי חקיקה אשר אין ביכולתה של החברה לצפות.

להרחבה בנושא מוצרים ושירותים בתחום הפעילות ראה סעיף 3.7 להלן.

3.1.2 מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים

פעילות הקבוצה בתחום זה כפופה להוראות הדין החלות על מבטחים, לרבות הוראות חוק הפיקוח והתקנות שהוצאו על פיו וכן להוראות המפקח, כפי שמתפרסמות מעת לעת, כמפורט להלן.

למגבלות חקיקה מרכזיות, החלות על הקבוצה בכלל פעילותה ראה סעיף 8.2 לדוח תיאור עסקי התאגיד הנכלל במסגרת הדוח התקופתי לשנת 2010.

להלן יפורטו מגבלות החקיקה המרכזיות החלות על הקבוצה בפעילותה בתחום ביטוח בריאות וכן עיקרי ההוראות הרגולטוריות שפורסמו בשנתיים האחרונות בתחום זה (לרבות הצעות לחקיקה וטיוטות חוזרים):

(א) חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994

חוק זה, שנכנס לתוקף בחודש ינואר 1995, קובע כי כל אזרח ישראלי זכאי לשירותי בריאות המפורטים בסל שירותי הבריאות מכוח החוק. שירותים אלה ניתנים על ידי קופות החולים.

(ב) תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאים בחוזה הביטוח) (הוראות למצב רפואי קודם), התשס"ד-2004

התקנות מסדירות את אופן שימוש המבטח בסייג לחבות המבטח בשל מצב רפואי קודם, מבטיחות כיסוי ביטוחי ראוי למשך כל תקופת הביטוח ומונעות ביצוע חיתום בעת התביעה לתשלום תגמולי ביטוח.

(ג) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח בריאות קבוצתי), התשס"ט-2009

בחודש ספטמבר 2009 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח בריאות קבוצתי), תשס"ט-2009. במסגרת התקנות נקבעו קווים כלליים ביחס לאופן בו ינהל מבטח פוליסות ביטוח בריאות קבוצתיות הנמכרות על ידו, ובכלל זה: מגבלות על זהות בעל הפוליסה, הנחיות ביחס לחובות בעל הפוליסה כלפי המבוטחים, מספר מינימאלי של מבוטחים, מגבלות על סכום הביטוח, מסמכים שיש להמציא למבוטחים עם ההצטרפות לביטוח, חידוש הביטוח וכן חובת הודעה על שינוי בדמי ביטוח, מתן אפשרות למבוטח להמשיך את הביטוח הקבוצתי כביטוח פרט במקרים מסוימים שיורה המפקח, אופן גביית דמי הביטוח ואופן ניהול המידע ביחס לפוליסה הקבוצתית.

(ד) חוק חוזה ביטוח (תיקון מס' 4), תש"ע-2010

התיקון פורסם בחודש מרס 2010, ובו נקבע כי מבטח בביטוחים אישיים (קרי- ביטוח תאונות אישיות, ביטוח רכב (רכוש), ביטוח דירות ותכולתן, ביטוח חיים, ולמעט ביטוח אחריות) הנמצא בהליך משפטי מול מבטח, ולא שילם את תגמולי הביטוח שלא היו שנויים במחלוקת בתום לב, במועדים שבהם היה עליו לשלם - מחויב בית המשפט לחייבו בתשלום ריבית מיוחדת על סכום תגמולי הביטוח, כמפורט בסעיף 28א לחוק. לעניין מבטח כאמור בביטוחים שאינם ביטוחים אישיים- רשאי בית המשפט לחייבו בתשלום הריבית המיוחדת כאמור. תחילתו של התיקון 30 יום מיום פרסומו.

(ה) תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאים בחוזה הביטוח) (הוראות למצב רפואי קודם), התשס"ד-2004

בחודש ינואר 2004 פורסמו תקנות, שנועדו להסדיר את אופן שימוש המבטח בסייג לחבות המבטח בשל מצב רפואי קודם, להבטיח כיסוי ביטוחי ראוי למשך כל תקופת הביטוח ולמנוע ביצוע חיתום בעת התביעה לתשלום תגמולי ביטוח.

(ו) טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (תנאים בחוזה ביטוח) (הוראות לעניין התיישנות בחוזה ביטוח הכולל כיסוי ביטוחי לנכות), התשע"א - 2011.

בחודש פברואר 2011 פרסם המפקח את טיוטת התקנות הנ"ל. על פי הטייטה, חוזה ביטוח הכולל כיסוי ביטוחי לנכות יכלול תנאי שלפיו אם מועד קרות הנכות מאוחר למועד התאונה או גילוי המחלה, לפי העניין, לא יחל מרוץ תקופת ההתיישנות לפני מועד קרות הנכות.

(ז) בחודש פברואר 2011 הוגשה הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי (תיקון - העברת

האשפוז הסיעודי לאחריות קופות החולים), התש"ע - 2010. בהצעת החוק, מוצע כי קופות החולים יממנו את שהות החולה הסיעודי על פי חוק ביטוח בריאות ממלכתי במסגרת מוסד מוכר לטיפול סיעודי. אופן המימון טרם ברור. כמו כן, לצורך מימון שירות זה, מוצע כי דמי ביטוח הבריאות יוגדלו משיעור של 5% ל- 5.3%. על פי ההצעה קופות החולים תממנה רק חלק מהוצאות אשפוז המבוטח במוסד מתאים. לאור הנתונים הכלליים של שוק הסיעוד - מס' מיטות האשפוז ומספר החולים הסיעודיים הנמצאים במוסדות לטיפול סיעודי - לא צפויה השפעה משמעותית על שיווק תכניות ביטוח סיעודי, מאחר ועדיין יהיה צורך בהגדלת נפח הכיסוי שיינתן על ידי קופות החולים, ככל שיינתן, וכן מאחר והצעת החוק לא מתייחסת למימון טיפול סיעודי בבית המבוטח. על אף האמור, טרם ניתן להעריך את מלוא ההשפעה של הצעת התיקון על שוק ביטוחי הסיעוד, מאחר והצעת החוק הינה בשלב מקדמי בלבד. הערכת הקבוצה הינה מידע צופה פני עתיד המבוסס על הצעת החקיקה ונתוני השוק הנמצאים בידיעתה, ועל הערכת הקבוצה לגבי השפעתה על השוק. צפי זה עלול שלא להתממש בשל שינויי חקיקה נוספים או בשל שינויים באופי צריכת השירות והתנהגות השוק באופן השונה מזה הנצפה על ידי החברה נכון למועד דוח זה.

(ח) חוזרי המפקח

1. בחודש ינואר 2009 פרסם המפקח חוזר שעניינו **כיסוי ביטוח להשתלות**. החוזר קובע הנחיות בדבר יישום הוראות חוק **השתלת איברים, התשס"ח-2008** (להלן בתת סעיף זה: "**החוק**") על תכניות הכוללות כיסוי ביטוחי, בדרך של שיפוי או פיצוי, למימון ביצוע השתלה (להלן בתת סעיף זה: "**מימון השתלה**"), ובין היתר אוסר על מתן תמורה לאדם בעבור איבר שניטל מגופו או מגופו של אדם אחר, וכן מטיל על המבטח חובה לבדוק, בטרם מימון ההשתלה, האם ההשתלה בוצעה בהתאם להוראות החוק. כמו כן, נקבעה הוראה בדבר מתן גילוי נאות למבוטחים בעניין זה והוראות יישום החוזר על תכניות שונות.

2. בחודש מרס 2009 פרסם המפקח חוזר **פירוט תגמולי ביטוח בתכניות לביטוח בריאות**. מטרת החוזר הינה להבטיח כי בטרם כריתתו של חוזה הביטוח, יהיה בידי המבוטחים מידע בנוגע לסכום תגמולי הביטוח לפי תנאי התכנית. הטייטה מפרטת את המידע אשר על מבטח למסור למבוטח בנוגע לסכום תגמולי הביטוח לפי תנאי התכנית עובר לכריתתו של חוזה הביטוח, לרבות תגמולי ביטוח מרביים שלא בערך כספי נקוב. החוזר קובע רשימת מקרים בהם ניתן לשנות את פירוט תגמולי הביטוח אשר פורסמו. ההוראות יחולו על תכניות לביטוח בריאות, למעט על כיסויים ביטוחיים לפרוצדורות רפואיות המבוצעות בחו"ל.

3. בחודש יוני 2009 פרסם המפקח חוזר שעניינו **דיווח שנתי למבוטחים בביטוח בריאות**. החוזר מחליף חוזר קודם שהסדיר דיווח זה. על פי החוזר, מחויב מבטח להמציא לכל המבוטחים בביטוחי בריאות שתקופת הביטוח בפוליסות שרכשו עולה על שנה, למעט פוליסות נסיעות לחו"ל וביטוח רפואי לעובדים זרים, דוח שנתי שיכלול פרטים בקשר עם פוליסות הבריאות שרכש המבוטח אצל המבטח. בדוח יפורטו, בין היתר, פרטים בסיסיים ונתונים אישיים של המבוטח, פירוט הפוליסות של המבוטח, פירוט הכיסויים בפוליסות, פירוט הפרמיות ששולמו במהלך שנת הדיווח, פירוט הנחות/החזרי פרמיות בגין היעדר תביעות, פירוט תגמולי הביטוח ששולמו בשנה החולפת, פירוט ההחרגות בגין מצב רפואי קודם ושינויים שחלו, ככל שחלו, בתכנית הביטוח של המבוטח ומילון מושגים.

4. בחודש אוגוסט 2009 פרסם המפקח חוזר המחייב את חברות הביטוח **במסירת מידע לבעל פוליסה בביטוח קבוצתי מסוג ביטוח בריאות, ביטוח חיים וביטוח אובדן כושר עבודה**. מעתה, בעלי הפוליסות יקבלו נתונים שונים אודות הפוליסות, כגון: סך הפרמיות בחלוקה לפי שנים; מידע בגין תביעות משולמות (כתשלום חד-פעמי או עיתי); עמד מספר התביעות במועד הדיווח על 20 או פחת מ-20, על המבטחים להציג את סך התביעות ששולמו לפי סוג תביעה ואת סך הפרמיות, בחלוקה לפי שנים. כמו כן, במקרה של ביצוע התאמת פרמיה, על המבטחים למסור לבעל הפוליסה את הסכום של כל אחד מהמשתתפים שנעשה בהם שימוש לצורך קביעת התאמת הפרמיה, 60 יום לפני המועד לביצוע התאמת הפרמיה כאמור.

5. בחודש דצמבר 2009 פרסם המפקח חוזר שעניינו **ביטוח סיעודי קבוצתי**, אשר מחליף חוזר קודם בנושא, משנת 2004. החוזר מעדכן, בין היתר, את ההוראות בדבר המקרים והתנאים שבהם נדרש המבטח לאפשר המשכיות במסגרת פוליסות פרט למי שהיה מבטח בביטוח סיעודי קבוצתי, וזאת בשל מאפייניו של הביטוח הסיעודי המחייבים התייחסות לכיסוי הביטוחי כאל מוצר ארוך טווח שנועד לתת תמיכה בעיקר בגיל הזקנה. על פי החוזר, על מבטח בביטוח סיעודי קבוצתי לאפשר למבטח בפוליסה קבוצתית לעבור, בהתקיים תנאים מסוימים, לפוליסת פרט, לתקופת ביטוח לכל החיים, בהתאם לתנאים המפורטים בחוזר, המתייחסים לסכום הביטוח, תקופת תשלום תגמולי הביטוח, דמי הביטוח ושמירה על רצף ביטוחי.

6. בחודש מרץ 2010 פרסם המפקח טיוטת חוזר שעניינה **חובת קבלת הסכמה מפורשת לשם צירוף מבטחים לביטוח**. על פי הטיוטה מבטח לא יצרף מבטחים לתכנית ביטוח בנסיבות שאינן בגדר הצעה מזכה אלא בכפוף לקבלת הסכמה מפורשת מראש של המבטח, כאשר נטל ההוכחה כי מדובר בהצעה מזכה או כי נתקבלה הסכמה מפורשת של המבטח, לפי העניין, הינה על המבטח.

לעדכונים בדבר מגבלות חקיקה ותקינה, אשר פורסמו לאחר מועד פרסום הדוח התקופתי לשנת 2010, ראה סעיף 1.2.6.3 בדוח הדירקטוריון.

3.2 שינויים בהיקף הפעילות בתחום, ברווחיותו ובתמהיל הלקוחות

3.2.1 היקף הפעילות

בתקופת הדוח הסתכמו הפרמיות שהורווחו בביטוח בריאות ב- 83 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 73 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 14%. הגידול נובע מהרחבה בהיקף העסקים בתחום הפעילות.

3.2.2 רווחיות

תוכניות ביטוח הבריאות הינן לתקופות ארוכות, וחלקן מאופיינות בצבירת רזרבות ניכרות במהלך תקופות אלו. שינויים בהנחות ובתחזיות האקטואריות ביחס לסיכון עשויים להביא לשינויים מהותיים בסכומי ההפרשות. עקב המשקל הניכר של הרזרבות כאמור, ההכנסות מהשקעות העומדות כנגד עתודות הביטוחיות בתחום זה משפיעות באופן מהותי על רווחיות התחום.

הרווח לפני מס בתקופת הדוח הסתכם בכ- 10 מיליוני ש"ח לעומת הפסד של כ- 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח נובעת מגידול בפרמיה המורווחת בשייר בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח, מקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בשייר בסך של 12 מיליוני ש"ח לעומת התקופה המקבילה אשתקד ומנגד קיטון בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח וקיטון בהכנסות מעמלות בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח.

3.2.3 תמהיל לקוחות

לפרטים ראה סעיף 3.8.3 להלן.

3.3 גורמי הצלחה קריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם

להערכת הקבוצה, גורמי הצלחה קריטיים בתחום הפעילות הינם, בין היתר, איתור הצרכים של הלקוחות בתחום הבריאות ויכולת פיתוח מוצרים העונים לצרכים אלו, יכולת השיווק וההפצה לגיוס לקוחות חדשים, רמת שירות גבוהה ללקוח, סילוק תביעות ביעילות ובמקצועיות תוך שמירה על רמת השירות ושיפור מערכות המידע בתחום זה.

3.4 תחליפים למוצרי תחום הפעילות

לחלק מהכיסויים המוצעים בתחום פעילות ביטוח בריאות ישנם מוצרים תחליפיים המסופקים על ידי קופות החולים. שינויים בסל הבריאות הבסיסי או בשב"ן עשויים להשפיע על גודלו של השוק הרלוונטי, כמו גם על הכיסויים המוצעים בתחום הפעילות וכן על ההוצאות לסילוק תביעות.

3.5 מבנה התחרות והשינויים שחלו בתחום

לפירוט בדבר מבנה התחרות והשינויים שחלו בתחום ראה סעיף 3.12 להלן.

3.6 שינויים בהסדרי ביטוח משנה בתחום

לא חלו שינויים בהסדרי ביטוח משנה בתחום הבריאות במהלך תקופת הדוח. להרחבה בנושא ביטוח משנה ראה גם סעיף 3.10 להלן.

3.7 מוצרים ושירותים

סעיף זה כולל תיאור כללי ותמציתי של מוצרי ביטוח וכיסויים ביטוחיים. התנאים המלאים והמחייבים הם התנאים המפורטים בכל פוליסה. התיאור הינו לצרכי דוח זה בלבד ולא ישמש לפרשנות הפוליסה.

3.7.1 ביטוח סיעודי

תוכנית המעניקה למבוטח פיצוי חודשי המוגדר ונקבע מראש לאחר תקופת המתנה של מספר חודשים החל ממועד מקרה הביטוח (מועד בו המבוטח אינו יכול לבצע פעולות יומיומיות בסיסיות ADL, כולן או חלקן בהתאם להגדרות בפוליסה), ולמשך תקופת הפיצוי כפי שהוגדרה בפוליסה, עם רכישתה. הפיצוי כאמור משולם כל עוד המבוטח במצב סיעודי, אך לא יותר מהתקופה הנקובה בפוליסה.

פוליסה זו נמכרת בעיקר ללקוחות פרטיים. קיימות גם פוליסות קבוצתיות לביטוח סיעודי. פוליסות מסוג זה משווקות בדרך כלל למעסיקים, ולעתים בשיתוף וועדי עובדים, המעוניינים לבטח את עובדיהם בכיסוי למקרה סיעודי.

3.7.2 ביטוח מחלות קשות

פוליסה המבטיחה למבוטח פיצוי כספי במקרה של אבחון מחלה קשה מתוך רשימת מחלות מוגדרת המאופיינת על ידי חלוקה לארבע קבוצות של מחלות ומאפשרת ללקוח תביעה נוספת לאירוע של גילוי מחלה קשה ובתנאי שאינה כלולה בקבוצת המחלות הראשונה ובהתאם לתנאי הפוליסה.

הפוליסה נמכרת ללקוחות פרטיים. קיימות גם פוליסות קבוצתיות לביטוח מחלות קשות. פוליסות מסוג זה משווקות בדרך כלל למעסיקים ולעתים בשיתוף וועדי עובדים, המעוניינים לבטח את עובדיהם בכיסוי למקרה של מחלות קשות.

3.7.3 ביטוח לכיסוי הוצאות רפואיות

הכיסוי הביטוחי בפוליסות אלו מבוסס על מודל של שיפוי בגין הוצאות רפואיות עד לתקרה הנקובה בפוליסה. לעיתים, מתווסף לכיסוי הביטוחי מרכיב של פיצוי כספי שאינו תלוי בהוצאות בפועל.

סוגי הכיסויים שניתן לרכוש הם, בין היתר: כיסוי לתרופות שאינן כלולות בסל הבריאות, השתלות איברים בחו"ל, טיפולים מיוחדים בחו"ל, ניתוחים פרטיים בארץ ובחו"ל, טכנולוגיות מחליפות ניתוח, התייעצויות עם רופאים מומחים, כתב שרות "רפואה מונעת", רפואה משלימה, בדיקות היריון, פיצוי בגין אשפוז ממחלה, פיצוי בגין ימי החלמה בבית, פיצוי בגין אשפוז בלתי צפוי/אלקטיבי בבית חולים, כתבי שירות: ביקור רופא, עזרה ראשונה ברפואת שיניים ומוקד אחות בשידור חי.

3.7.4 ביטוח שיניים

תכניות לביטוח שיניים של הקבוצה הם משני סוגים עיקריים: (1) מוצר המשווך ללקוחות פרטיים, המעניק כיסוי לרפואה משמרת, הכולל, בין היתר, סתימות, ניקויי אבן ועקירות, (2) מוצר המשווך ללקוחות קולקטיביים הכולל מגוון רחב של כיסויים החל מרפואה משמרת ועד רפואה משקמת פריודנטליים ואורטודנטיים.

3.8 פילוח נתונים עבור מוצרים ושירותים

3.8.1 להלן נתונים עיקריים לגבי תחום הפעילות ביחס לתקופות המפורטות להלן:

1-12/2010	1-3/2010	1-3/2011	באלפי ש"ח
312,328	74,719	77,707	פרמיות ברוטו (כולל דמים)
217,214	51,275	52,174	פרמיות בשייר עצמי
			תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
246,663	124,871	68,106	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
150,972	50,557	35,080	

3.8.2 להלן פירוט פרמיות מוצרי ביטוח בריאות:

1-3/2011

באלפי ש"ח	תלוי תשואה	אחר	סה"כ
ביטוח סיעודי	13,352	116	13,468
ביטוח לכיסוי הוצאות רפואיות	-	51,984	51,984
ביטוח מחלות קשות	12,210	45	12,255
סה"כ פרמיות	25,562	52,145	77,707
התחייבויות ביטוחיות	45,353	558,303	603,656

1-3/2010

באלפי ש"ח	תלוי תשואה	אחר	סה"כ
ביטוח סיעודי	11,930	216	12,146
ביטוח לכיסוי הוצאות רפואיות	-	51,156	51,156
ביטוח מחלות קשות	11,259	158	11,417
סה"כ פרמיות	23,189	51,530	74,719
התחייבויות ביטוחיות	39,071	527,099	566,170

1-12/2010

באלפי ש"ח	תלוי תשואה	אחר	סה"כ
ביטוח סיעודי	49,548	859	50,407
ביטוח לכיסוי הוצאות רפואיות	-	215,546	215,546
ביטוח מחלות קשות	46,241	134	46,375
סה"כ פרמיות	95,789	216,539	312,328
התחייבויות ביטוחיות	45,424	540,775	586,199

3.8.3 לקוחות

ניתן לחלק את הלקוחות לשתי קבוצות עיקריות, כמפורט להלן:

ביטוח פרט: תכניות ביטוח הנמכרות ללקוחות פרטיים הינם, בדרך כלל, תכניות ביטוח המוצעות לתקופות ארוכות (למשך כל חיי המבוטח או עד גיל אשר נקבע מראש), המכסות את המבוטח גם אם חל שינוי במצבו הבריאותי במהלך תקופה זו.

לאור העובדה שמרבית תוכניות הביטוח במסגרת ביטוחי הפרט הינן לתקופות ארוכות, בהן הסיכון יכול להשתנות באופן מהותי, לחברות הביטוח קיים קושי להתחייב לפרמיה שלא תשתנה לאורך השנים. על כן ניתנה לחברות הביטוח, האפשרות, במסגרת פוליסות הביטוח, לשנות את טבלת הפרמיות למבוטחים קיימים, וזאת בכפוף לאישורו של המפקח. חוזר המפקח מחודש יולי 2005 מסדיר את העקרונות והתנאים שיעמדו בבסיס בחינתן של בקשות לשינוי תעריפים שיוגשו על ידי חברות הביטוח.

ביטוח קבוצתי: תכניות ביטוח הנמכרות לקבוצת מבוטחים בעלי זיקה משתפת באמצעות גורם מייצג ("בעל פוליסה"). תנאי ההסכמים לביטוח קבוצתי נקבעים במשא ומתן בין המבוטח לבין בעל הפוליסה והם חלים על כל הפרטים הנכללים בקבוצה הרלוונטית. בדרך כלל הסכמים אלו נחתמים לתקופות ידועות מראש של מספר שנים המתחדשות בכפוף להסכמת הצדדים. קיימים הסכמים לביטוח קבוצתי הכוללים התייחסות למתן רצף ביטוחי במועד תום ההסכם לביטוח קבוצתי, או במועד סיום החברות של המבוטח בקבוצה. בביטוח סיעודי קבוצתי קיימת חובה להציע רצף ביטוחי למבוטח בתום תקופת ההסכם או עם עזיבת המבוטח את הקבוצה.

לקוחות הקבוצה בתחום הפעילות הינם מגוונים, כך שלקבוצה אין תלות בלקוח בודד או במספר מצומצם של לקוחות. כמו כן, לקבוצה אין לקוח בודד שסך הכנסותיה ממנו מהוות 10% ומעלה מכלל הכנסות הקבוצה.

להלן התפלגות פרמיות בין ביטוחי פרט לביטוחים קולקטיביים:

1-3/2011

ס"כ	ביטוחים קולקטיביים	ביטוחי פרט	באלפי ש"ח
13,468	116	13,352	ביטוח סיעודי
51,984	6,239	45,745	ביטוח לכיסוי הוצאות רפואיות
12,255	45	12,210	ביטוח מחלות קשות
77,707	6,400	71,307	סה"כ פרמיות
603,656	37,304	566,352	התחייבויות ביטוחיות

1-3/2010

ס"כ	ביטוחים קולקטיביים	ביטוחי פרט	באלפי ש"ח
12,146	216	11,930	ביטוח סיעודי
51,156	8,008	43,148	ביטוח לכיסוי הוצאות רפואיות
11,417	158	11,259	ביטוח מחלות קשות
74,719	8,382	66,337	סה"כ פרמיות
566,170	29,498	536,672	התחייבויות ביטוחיות

1-12/2010

ס"כ	ביטוחים קולקטיביים	ביטוחי פרט	באלפי ש"ח
50,407	859	49,548	ביטוח סיעודי
215,546	40,896	174,650	ביטוח לכיסוי הוצאות רפואיות
46,375	134	46,241	ביטוח מחלות קשות
312,328	41,889	270,439	סה"כ פרמיות
586,199	41,379	544,820	התחייבויות ביטוחיות

שיעור הביטולים לשנה מהפוליסות בתוקף לראשית השנה, בתחום הבריאות, במונחי פרמיות, עמד על שיעור של כ- 8.76% לתקופה של 12 חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010.

3.9 שיווק והפצה

החברה משווקת את פוליסות הביטוח שלה בתחום באמצעות סוכנים עצמאיים ומשלמת להם עמלות מכירה מסוגים שונים ובעיקר כשיעור מדמי הביטוח. לקבוצה אין סוכן אשר היקף פעילותו מהווה מעל 10% מדמי הביטוח בתחום הפעילות.

שיעור העמלה הממוצע מהפרמיות ברבעון הראשון לשנת 2011 עמד על 20.3%, לעומת 18.3% בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת 20.7% בשנת 2010.

לפרטים נוספים לעניין שיווק והפצה ברמת הקבוצה ראה סעיף 8.7 בדוח עסקי התאגיד, הנכלל במסגרת הדוח התקופתי לשנת 2010.

3.10 ביטוח משנה

התקשרות הקבוצה בביטוחי משנה בתחום ביטוח הבריאות הינן ארוכות טווח והן נקבעות לפי תכנית הביטוח ואינן קצובות בזמן, וניתנים לביטול בהודעה מראש לגבי ביטוחים עתידיים בלבד. בחלק מביטוחי המשנה יש למבטח המשנה אפשרות לעדכן תעריפים במהלך תקופת ההסכם, בהתקיים תנאים מסוימים.

מבטחי משנה ששיעור הפרמיה מסך פרמיות ביטוח המשנה גבוה מ- 10% בתחום ביטוח בריאות (באלפי ש"ח) בתקופות המתוארות בדוח:

31.12.2010		31.3.2010		31.03.2011		דירוג S&P	שם מבטח המשנה
אחוז מכלל פרמיות לביטוח משנה	פרמיה לביטוח משנה	אחוז מכלל פרמיות לביטוח משנה	פרמיה לביטוח משנה	אחוז מכלל פרמיות לביטוח משנה	פרמיה לביטוח משנה		
60.2%	57,237	60.0%	14,073	66.6%	17,017	+A	Swiss Re
24.6%	23,353	24.7%	5,785	20.4%	5,196	-AA	Munich Re
13.1%	12,464	13.3%	3,111	11.5%	2,945	+AA	Gen Re

התפלגות פרמיית ביטוח משנה בתחום ביטוח בריאות, לפי קבוצות דירוג מרכזות:

פרמיה שנרשמה לטובת מבטח המשנה						קבוצת דירוג מרכזות
שיעור מסה"כ לתחום פעילות			ליום 31.12.2010 (באלפי ש"ח)	ליום 31.3.2010 (באלפי ש"ח)	ליום 31.3.2011 (באלפי ש"ח)	
31.12.2010	31.3.2010	31.3.2011				דירוג S&P
100.0%	100.0%	100.0%	95,114	23,444	25,533	AA ומעלה
-	-	-	-	-	-	A
-	-	-	-	-	-	נמוך מ-BBB או לא מדורגות
100.0%	100.0%	100.0%	95,114	23,444	25,533	סה"כ

לפרטים נוספים לעניין ביטוח משנה ברמת הקבוצה ראה סעיף 8.4 בדוח עסקי התאגיד הנכלל בדוח התקופתי לשנת 2010.

3.11 ספקים ונותני שירותים

בתחום ביטוח הבריאות הספקים העיקריים של הקבוצה הינם רופאים, מרפאות ובתי חולים פרטיים למתן שירותים רפואיים בהתאם לפוליסות. בנוסף, קשורה הקבוצה בהסכמים עם מספר ספקי שירותי ניהול רפואי לצורך תפעול מערך השירותים השונים למבוטחים. ההתקשרות עם הספקים הנ"ל כוללת התחייבויות של הספק למתן השירות והסדרי תשלום באחת משתי דרכים עיקריות: תשלום עבור כל פעולה או תשלום קבוע הנגזר בין היתר ממספר המבוטחים בפועל (קפיטציה). בנוסף, הקבוצה התקשרה עם שתי רשתות בינלאומיות למתן שירותים רפואיים בחו"ל. כמו כן, הקבוצה קשורה בהסכם עם ספק, המתפעל את מערכת שירות הלקוחות של הקבוצה.

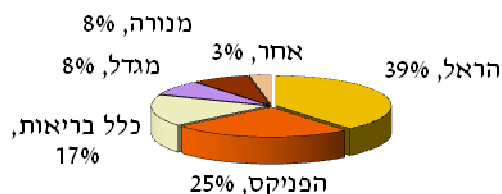
לקבוצה אין תלות בספקים ונותני שירותים בתחום זה. לתיאור הנושא ברמת הקבוצה, ראה סעיף 8.5 לדוח תיאור עסקי התאגיד הנכלל המסגרת הדוח התקופתי לשנת 2010.

3.12 תחרות

3.12.1 מבנה התחרות בתחום

בתחום הבריאות קיימת תחרות חריפה הנובעת, בין היתר, מריבוי מתחרים ודמיון במוצרים. משקל הביטוחים הקולקטיביים בתחום גדל בהתמדה. בביטוחים הקבוצתיים, ריבוי היועצים בתחום העצים את התחרות שהתבטאה, בין היתר, בירידות מחירים ושחיקת תעריפים.

להלן פירוט של התפלגות פרמיות בין חברות הביטוח בישראל בענף ביטוח בריאות ליום 31.12.2010:

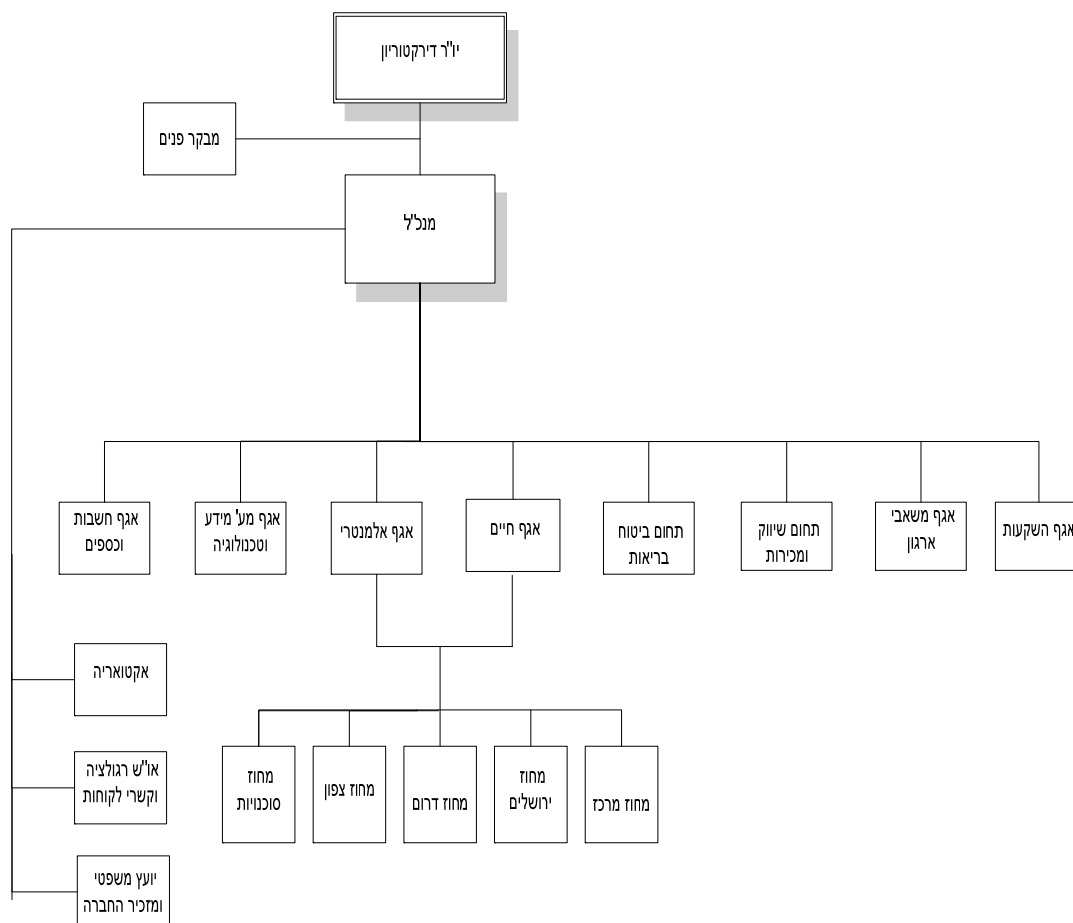
3.12.2 שיטות להתמודדות עם התחרות והגורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של הקבוצה בתחום

השיטות העיקריות של הקבוצה להתמודד עם התחרות הן: סינרגיה בין החברות השונות בקבוצה במתן פתרונות כוללים ללקוחות הקבוצה לרבות בתחום הבריאות; שיפור השירות ללקוח תוך התייעלות תפעולית; הרחבת מערך הסוכנים והסתייעות בסוכנים העובדים עם הקבוצה כמקור להפניית לקוחות; השתתפות במכרזים מרכזיים בתחום ועוד.

הגורמים המרכזיים המשפיעים על מעמדה התחרותי של הקבוצה בתחום הם חוסנה הפיננסי של הקבוצה; רמת השירות הגבוהה של הקבוצה בעת ניהול תביעות ותשלום תגמולי ביטוח וכן קשר ארוך טווח עם סוכנים שמשווקים את מוצרי הקבוצה.

3.13 מבנה ארגוני של מנורה מבטחים ביטוח

להלן תיאור המבנה הארגוני המעודכן של מנורה מבטחים ביטוח:

ארי קלמן,
מנהל כללי

מנחם גורביץ,
י"ר דירקטוריון

תל אביב, 30 במאי, 2011

פרק ב': דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1	הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד.....	1
1.1	תיאור החברה	1
1.2	התפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון	1
2	המצב הכספי.....	8
2.1	נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים.....	8
3	תוצאות הפעילות.....	10
3.1	רווח נקי מתחומי פעילות	10
3.2	רווח כולל מתחומי פעילות	11
3.3	מידע כספי לפי תחומי הפעילות	11
3.4	תזרים מזומנים	17
3.5	מקורות מימון	18
4	דיווח בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם.....	18
5	היבטי ממשל תאגידי.....	18
5.1	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה	18
6	גילוי ייעודי למחזיקי אגרות חוב.....	19
6.1	פרטים בדבר תעודות התחייבות של התאגיד.....	19
7	הוראות גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד	19
7.1	דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים	19
8	תהליכי ה- SOX בגופים המוסדיים בקבוצה	19

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוח הדירקטוריון ליום 31 במרס 2011

דוח הדירקטוריון שלהלן סוקר את פעילותה של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "החברה") לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2011 (להלן: "תקופת הדוח").

דוח הדירקטוריון סוקר את השינויים העיקריים בפעילות החברה בתקופת הדוח. הדוח נערך בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, ומתוך הנחה שבפני המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2010.

ביחס לתיאור עסקי המבטחים המאוחדים בדוחות החברה, נערך הדוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998.

1. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד

1.1 תיאור החברה

1.1.1 בעלי מניותיה של החברה

החברה הינה חברה ציבורית אשר מניותיה רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב. עיקר פעילותה הינה החזקת חברות הפעילות בתחומי הביטוח, הפנסיה, הגמל, הפיננסים והנדל"ן. בעלי מניותיה העיקריים של החברה הינם ניידן אסטרלישמןט ופלמס אסטרלישמןט (תאגידים זרים) המוחזקים בנאמנות עבור מר מנחם גורביץ והמחזיקים בכ- 61.86% ממניות החברה. מנכ"ל החברה, מר ארי קלמן, המכהן גם כיו"ר דירקטוריון מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (חברה בת של החברה, להלן: "מנורה ביטוח") מחזיק, נכון למועד הדוח, בכ- 2.72% ממניות החברה. יתרת מניות החברה מוחזקות בידי הציבור.

1.1.2 תחומי פעילותה של החברה

לתיאור תחומי הפעילות ראה פרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2010.

בנוסף על האמור בדוח התקופתי לשנת 2010, ובשל שינוי במבנה הארגוני של הקבוצה בתוקף החל מיום 1 בינואר 2011, החל מהדוח לרבעון הראשון של שנת 2011, פעילות ביטוח בריאות מדווחת כמגזר פעילות נפרד בדוחות הכספיים. בהתאם, מוגדר ענף ביטוח בריאות כתחום פעילות נפרד אשר כאמור מאחד תחתיו פוליסות ביטוח בריאות שונות לטווח ארוך. יודגש, כי אין מדובר בפעילות עסקית חדשה אלא בשינוי ארגוני וניהולי אשר מחייב הצגה שונה בדוחות הכספיים בלבד, כאשר בדוח התקופתי לשנת 2010 ביטוחי הבריאות, הנכללים במסגרת תחום הפעילות הנפרד, כמפורט לעיל, נכללו במסגרת תחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח.

בהמשך לאמור, נוסף בדוח זה פרק תיאור עסקי התאגיד המתייחס לתחום הפעילות של ביטוח בריאות לטווח ארוך (ראה פרק א' לדוח זה).

1.2 התפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון

1.2.1 מנורה מבטחים נדל"ן - הגדלת מסגרת אשראי

בהמשך להלוואות בעלים קודמות למנורה נדל"ן, חברה בת של החברה, בסך כולל של 60 מיליוני דולר, לטובת השקעות במיזמי נדל"ן שונים, קרנות השקעה בנדל"ן ובפרויקטים לפיתוח אנרגיה סולארית בחו"ל ("השקעות בנדל"ן"), אישר דירקטוריון החברה, בחודש פברואר 2011, הגדלת מסגרת השקעה במנורה מבטחים נדל"ן, בהיקף של עד 14 מיליוני יורו נוספים, לטובת המשך פיתוח השקעות בנדל"ן, קיימות וחדשות.

1.2.2 רכישת נכס באמצעות חברה בת

ביום 29 במרס 2011 חתמה מנורה ביטוח על הסכם לרכישת מלוא (100%) המניות הנכללות בהון המניות המונפק והנפרע של הבנק לפיתוח התעשייה בישראל בע"מ ("הבנק"). סכום התמורה המוערך בגין מניות הבנק מורכב משני רכיבים עיקריים: (א) סכום של כ- 125 מיליוני ש"ח ו- (ב) בתוספת סכום המזומן שיהיה בקופת הבנק בניכוי ההתחייבויות במועד השלמת העסקה, המוערך בשלב זה, בסך של כ- 226 מיליוני ש"ח. בנוסף, מנורה ביטוח תהא זכאית להפחתת התמורה אם בחלוף תקופה מוסכמת לא יגבה הבנק את כל או חלק מההלוואות הנכללות בתיק האשראי של הבנק, בכפוף לתנאים שונים שנקבעו בהסכם הרכישה. יצוין, כי כוונת הקבוצה למזג את הבנק לתוך מנורה מבטחים ביטוח. עוד יצוין, כי ההסכם מותנה בתנאים מתלים שונים, ובין היתר, קבלת אישורים רגולטורים על פי הוראות הדין כמו גם קבלת אישור רשות המסים (Ruling), בין היתר, בקשר למיזוג הבנק כאמור וכן בקבלת אישור בית המשפט המוסמך למיזוג. לפרטים נוספים לגבי העסקה כפי שגובשה בהסכם שנחתם ראה דיווח מיידי של החברה מיום 29.03.11.

1.2.3 מיזם בח"ל

ביום 24 במרס 2011 אישר דירקטוריון החברה כניסה למשא ומתן עם ביטוח ישיר השקעות פיננסיות בע"מ על הצטרפות למיזם להקמת חברה לביטוח ישיר בברזיל (להלן: "המיזם" או "החברה המשותפת"). היקף ההשקעה הצפוי במיזם עומד על כ- 400 מיליוני ריאל ברזילאי (כ- 850 מיליוני ש"ח) כאשר לחברה הוצע להצטרף בשיעור החזקה של כ- 15% מהון החברה המשותפת. יצוין, כי למיטב ידיעת החברה משקיע נוסף במיזם הינו זרוע השקעות של הבנק העולמי. כוונת החברה לבחון את העסקה ובהתאם לתוצאות המשא ומתן להחליט האם להיכנס להסכם מחייב לעניין פעילות זו. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי שפרסמה החברה ביום 24 במרס 2011.

1.2.4 רכישת כיסוי נוסף בפוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה

בחודש מרס 2011 אישרו ועדת הביקורת והדירקטוריון של החברה, רכישת פוליסת מטרייה נוספת לחברה ולחברות הבנות שלה, בגבול אחריות בסך של 30 מיליוני דולר נוספים, לתקופה שמיום 22.02.2011 ועד ליום 21.02.2012, בתמורה לפרמיה שנתית כוללת בסך של \$50,000 (לעיל ולהלן: "פוליסת המטרייה הנוספת"), לרבות עבור בעל השליטה וקרוביו. כיסוי זה מתווסף לכיסוי הקיים, ואשר חודש בחודש אוגוסט 2010, בגבול אחריות של 15 מיליוני דולר בתמורה לפרמיה שנתית של \$46,620 (להלן: "פוליסת הבסיס") בתוספת כיסוי משותף בפוליסת מטרייה הראשונה לכלל החטיבות בקבוצה, בגבול אחריות של 30 מיליוני דולר בתמורה לפרמיה שנתית בסך כולל של \$100,455 (להלן: "פוליסת המטרייה"), והכל בהתאם לנוסח הפוליסה כפי שסוכמה על ידי הנהלת החברה.

1.2.5 הליכים משפטיים

לעניין התפתחויות בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות ולאישור תובענות שהוגשו כנגד החברה, החברות המאוחדות מנורה ביטוח, ושומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "שומרה") כייצוגיות, ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

1.2.6 מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

1.2.6.1 כללי

- טיוטת תקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיטוט התשקיף) (מבנה וצורה) (תיקון), התשע"א-2011

ביום 30 באפריל 2011 פרסמה רשות ניירות ערך טיוטה להערות הציבור, במסגרתה מוצע להמליץ לשר האוצר להתקין את תקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיטוט התשקיף מבנה וצורה) (תיקון), התשע"א-2011. במסגרת הטיוטה מוצע לבטל את החריג הקבוע בתקנה 251 לתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיטוט התשקיף - מבנה וצורה), התשכ"ט-1969 ("תקנות פרטי תשקיף"), המאפשר לתאגידים מפוקחים ומדורגים בדרגת השקעה (בנקים וחברות ביטוח), המגייסים הון באמצעות חברות ייעודיות שנועדו למטרה זו בלבד, להימנע ממתן פרטים בתשקיף ביחס לתאגיד המפוקח.

בהתאם להצעה, ביטול החריג האמור נועד לבטל את היתרון שניתן לתאגידים המפוקחים ביחס לתאגידים אחרים וזאת במטרה לספק למשקיעים את המידע המלא, לאור העובדה כי גם תאגידים מפוקחים עלולים להיקלע למצבי חדלות פירעון בעיתות משבר, כי רמת הסיכון של כלל התאגידים המפוקחים אינה בהכרח זהה וכי דירוג החברה אינו תחליף לשיקול דעת המשקיע ואינו מבטיח בהכרח דירוג נאות של סיכון האשראי. ביטול הסייג הקבוע בתקנה 51 לתקנות פרטי התשקיף, אם וככל שיתקבל, יחייב את מנורה מבטחים גיוס הון בע"מ, חברה בת של מנורה מבטחים ביטוח, בהרחבת דיווחיה לציבור. החברה בוחנת את הוראות הטיוטה ואינה יכולה בשלב זה להעריך את מלוא השלכותיה, בין היתר, מאחר שאין ודאות לגבי הנוסח הסופי של תיקון החקיקה המוצע, אם וככל שיאומץ כדין מחייב.

• **טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על חברות מנהלות ומבטחים), התשע"א-2011**

ביום 13 באפריל 2011 פרסם המפקח את טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על חברות מנהלות ומבטחים), התשע"א-2011 וכן טיוטת חוזר כללי השקעה החלים על חברות מנהלות ומבטחים.

מטרת טיוטת התקנות וחוזר המפקח הינן להחיל כללי השקעה אחידים לכל מוצרי החיסכון הפנסיוני ובכללם קופות גמל, קרנות פנסיה ופוליסות משתתפות ברווחים. התקנות מבטלות את ההבחנות הקיימות כיום בין כללי ההשקעה החלים על קופות גמל וקרנות פנסיה לבין אלו החלים על כספי פוליסות משתתפות ברווחים וכן משנות חלק מכללי ההשקעה הקיימים, על מנת להתאימן לדרכי פעילות שוק ההון בכלל ודרך פעילות המשקיעים המוסדיים בפרט.

בטיוטת התקנות מוצע להסיר את מגבלות ההשקעה הכמותיות הקיימות כיום ולהגביר את מעורבות ועדות ההשקעה בגופים המוסדיים. כמו כן, מוצע להעביר חלק מהוראות אשר היו קבועות בתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964 ובתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (דרכי השקעת ההון והקרנות של מבטח וניהול התחייבויותיו), התשס"א - 2011, לקביעה לפי שיקול דעת הממונה.

כמו כן, נכללות בטיוטת התקנות הוראות בקשר עם מגבלות אשר יחולו על עסקאות בין גופים מוסדיים לבין תאגידים הקשורים אליהם, בשל שינוי שחל במבנה הבעלות של גופים מוסדיים ובשל הפיכתם של הגופים לתאגידים פיננסיים בעלי מגוון רחב של פעילויות.

בהתאם לאמור לעיל, פורסמה טיוטת חוזר בעניין כללי השקעה החלים על חברות מנהלות ומבטחים הקובעת הוראות מפורטות בעניינים אשר הועברו לקביעה לפי שיקול דעת המפקח כאמור, ובכל זה, לעניין חריגה משיעור השקעה, השקעה בשותפות, בזכות במקרקעין ובאמצעות תאגיד שאינו שותפות, מתן הלוואות, עסקה עם גורם קשור ובאמצעותו והשקעה בגורם קשור.

• **חוק החברות (תיקון מס' 16), התשע"א-2011**

בחודש מרס 2011, פורסם תיקון מס' 16 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("התיקון לחוק"). חלק אחד של התיקון לחוק מהווה יישום של מסקנות והמלצות ועדת גושן לבחינת קוד ממשל תאגידי וכולל רשימת נורמות מומלצות בתחום הממשל התאגידי, בין היתר, בקשר עם הרכב הדירקטוריון, עבודת הדירקטוריון, עבודת ועדת הביקורת, הליך מינוי דירקטורים חיצוניים ועוד, שהחברה יכולה לשקול אם לאמץ אם לאו.

בנוסף, נקבעו בתיקון לחוק הוראות מנדטוריות בשורה של נושאים הנוגעים לדירקטוריון ועבודתו לועדת הביקורת ועבודתה, ובין היתר, הרכבם, הרוב הנדרש למינוי דירקטור חיצוני, סמכויות דיוני חובה בנושאים מסוימים,

מגבלות הנוגעות למינוי דירקטורים חיצוניים, שינוי הרוב הנדרש לעסקאות עם בעלי שליטה ועוד. כמו-כן, הוסמכה רשות ניירות ערך להטיל עיצומים כספיים על יחיד/תאגיד במקרים המנויים בתיקון לחוק.

1.2.6.2 ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

- בחדש נובמבר 2010, פרסם המפקח, תוכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני במטרה לצמצם את ההבדלים בין מוצרי החיסכון הפנסיוני השונים, להגביר את השקיפות של שוק החיסכון הפנסיוני על כלל השחקנים שבו, להיטיב את טיב המוצרים המוצעים ומחירים וליצור בסיס השוואה אחיד בין המוצרים (להלן: "התכנית להגברת התחרות"). השינויים המרכזיים על פי התכנית הם - שינוי במנגנון גביית דמי הניהול בקופות הגמל והחלת מודל אחיד של תקרת דמי ניהול במוצרים פנסיוניים; מתן האפשרות לחברות מנהלות של קופות גמל, למכור כיסויים ביטוחיים משלימים וכן הוראות שונות הנוגעות להגברת השקיפות בהסדרי דמי ניהול מול הלקוח; התייחסות למערכת היחסים שבין המפיץ ללקוח ובין הגוף המוסדי למפיצים.

בהמשך לאמור, ולצורך יישום התכנית, פרסם המפקח בחודש מרס 2011, מספר טיוטות תיקונים לחוקים ותקנות שונים וטיטות חוזרים, שעניינן, בין השאר - מתן אפשרות ללקוח לבחור את בעל הרישיון שימליץ לו על החיסכון הפנסיוני ומתן סמכות לממונה על שוק ההון לקבוע הוראות לעניין התקשרות יועץ פנסיוני בנקאי עם מעביד; החלת מודל עמלת הפצה אחיד בכל מוצרי החיסכון הפנסיוני; החלת מודל אחיד לתקרת דמי ניהול במוצרי חיסכון פנסיוני; הגברת השקיפות בנוגע לשיעור דמי הניהול שנגבים במוצרי החיסכון הפנסיוני ואיסור העלאת דמי ניהול שסוכמו עם לקוח למשך שנתיים. מאחר ומדובר בנוסח ראשוני של התקנות והטיטות כאמור, אשר פורסם להערות, אין וודאות כי נוסח התקנות והטיטות אשר יאושר יהא זהה לנוסח אשר פורסם במועד האמור. בהתאם, אין החברה יכולה להעריך בשלב זה, את השפעת התקנות והטיטות כאמור על פעילותה.

- בחדש מרץ 2011 פרסם המפקח חוזר בדבר איסוף מידע סטטיסטי לגבי יישוב תביעות ואופן טיפול בבקשות למשיכה והעברת כספים. החוזר מורה לגופים מוסדיים לאסוף מידע סטטיסטי בנוגע לאופן טיפולם בבקשות למשיכת כספים, לקבלת קצבת זקנה ולהעברת כספים, וזאת לצורך פרסום מדדים אשר ישמשו את העמיתים הפוטנציאלים בבחירת הגוף המוסדי עימו יתקשרו. החוזר קובע את סוגי הנתונים שיש לאסוף לגבי כל סוג בקשה, הוראות לעניין איסוף ושמירת הנתונים, אופן הדיווח למפקח וכן חובה להצגת הנתונים באתר האינטרנט, בהתאם לנספח שבחוזר. החוזר האמור מחליף חוזר קודם באותו עניין מחודש ספטמבר 2009.

- בחדש מרץ 2011 פרסם המפקח חוזר בעניין בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות הציבור. החוזר מורה לגופים מוסדיים לקבוע מערכת כללים לבירור ויישוב תביעות (כל דרישה מגוף מוסדי למימוש זכויות לפי תנאי פוליסת ביטוח או לפי תקנון קרן פנסיה או לפי הוראות הדין הרלוונטיות למימוש זכויות כאמור), בכפוף להוראותיו המפורטות של החוזר, העוסקות, בין היתר, בחובת מסירת והצגת מסמכים, מתן הודעות ומידע אחר לתובע החל משלב בירור התביעה ועד לסיומה, כללים לשמירת מידע ומסמכים והוראות לעניין פרסום מערכת הכללים, בין היתר, באתר האינטרנט של החברה. החוזר קובע את תפקידי הדירקטוריון וההנהלה בקשר עם מערכת הכללים האמורה. תחולת החוזר הינה מיום 1 ביוני 2011 (למעט לגבי ביטוח צד שלישי במסגרת ביטוח מקיף דירות וביטוח בהתאם לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש] התש"ל-1970, אשר יכנסו לתוקף החל ביום 1 במרס 2012). החוזר האמור מחליף חוזר קודם באותו עניין מחודש אוגוסט 2009.

1.2.6.3 ביטוח בריאות

- בחודש אפריל 2011 פורסמה טיוטת תיקון לחוזר ביטוח "פירוט תגמולי ביטוח בתכניות לביטוח בריאות", אשר בתוקף ממרס 2010, על פי טיוטת התיקון, במידה שנקבעו בתוכנית ביטוח תקרת שיפוי או תשלום פיצוי בגין מקרה ביטוח שאינם נקובים בערך כספי (להלן: "תגמולי הביטוח המרביים") יציג המבטח באתר האינטרנט שלו, בגין כל אחד ממקרי הביטוח הללו, את הסכום הכספי בערכו הנקוב של תגמולי הביטוח המרביים. כן נקבעו בטיטות התיקון הוראות לעניין המצאת המידע האמור למבוטחים, ציון מידע בטופס הגילוי הנאות, מקרים בהם ניתן להגביל גישה למידע שבאתר כאמור וכד'. בהתאם לטיטות התיקון, הסכום הכספי בערכו הנקוב יוצג במספר סכומים לפי משתנים שיוצגו באתר האינטרנט של המבטח (כגון: ימי אשפוז, שכר מנתח ועלות חדר ניתוח) ואם לא נקבעו בתוכנית הביטוח משתנים, יוצג כסכום אחד כולל, וזאת בניגוד למצב כיום לפיו ניתן להציג את הסכום הכספי כסכום אחד כולל גם במקום בו כן נקבעו בתוכנית הביטוח משתנים כאמור.
- בחודש אפריל 2011 פרסם המפקח על הביטוח מסמך לדיון בעניין סוגיות בביטוח סיעודי. המסמך מציג סוגיות בנושא תמחור ביטוח סיעודי, פרט וקבוצתי, העולות אגב הרצון להבטיח את זמינותו בטווח הארוך. המסמך כולל תיאור תמציתי של המצב הקיים והבעיות שבו, ומציג חלופות להתמודדות עם בעיות אלו. מובהר כי המסמך אינו מתייחס לביטוח הסיעודי הקבוצתי לקופות החולים.

1.2.7 התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

1.2.7.1 התפתחות המשק, שוקי ההון והכספים

על פי אינדיקטורים מקרו כלכליים שפורסמו במשק הישראלי במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011, נמשכה הצמיחה של הפעילות הכלכלית במשק במהלך הרבעון הראשון וקיימת ציפייה כי העלייה תימשך גם ברבעון השני של השנה. במהלך חודש אפריל 2011 אף עדכן בנק ישראל את תחזית הצמיחה של התוצר לשנת 2011 לרמה של 4.5% (לעומת 3.8% בתחזית המקורית).

הגידול בפעילות משתקף בשיעור הצמיחה הגבוה של המשק על פי נתוני החשבונאות הלאומית, בפעילות התעשייתית, בשוק העבודה ובתקבולי הממשלה ממיסים. נתונים חיוביים התקבלו גם מהפעילות הכלכלית העולמית, המעידים על המשך הצמיחה המהירה של המשקים המתעוררים והאצה מסוימת בצמיחת הכלכלה האמריקאית.

ניתוח הנתונים השונים על הפעילות הריאלית מצביע על כך שגידולה של הפעילות ברבעון הראשון הובל על ידי הייצוא, וזאת למרות הייסוף המתמשך של השקל. לעומת זאת מצביע מדד מנהלי הרכש על ירידה בביקושים המקומיים זה החודש השני ברציפות.

מספר התובעים דמי אבטלה ירד ברציפות במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011, ורמתו הממוצעת הינה נמוכה יותר מאשר במחצית השנייה של שנת 2010. שיעור האבטלה בחודש ינואר 2011 עמד, לפי נתוני המגמה, על 6.1%, לעומת שיעור אבטלה של כ- 6.6% ברבעון הרביעי של 2010. השכר הנומינלי והריאלי עלו בחודשים נובמבר 2010 - ינואר 2011 לעומת אוגוסט 2010 - אוקטובר 2010 ב-1.9% ו-0.5%, בהתאמה. תקבולי מס הבריאות לחודש פברואר 2011, המשמשים אינדיקציה להיקף סך תשלומי השכר ששולמו בחודש זה, גבוהים נומינלית ב- 8.6% מאשר בחודש המקביל אשתקד.

האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים שהסתיימו ברבעון הראשון של שנת 2011 המשיכה לעלות, והגיעה ל- 4.3%, מעל הגבול העליון של יעד האינפלציה שעמד על 3%. המדד ללא דיור ב- 12 החודשים האחרונים עלה ב- 3.6%.

בשוק הדירות נמשכו עליות המחירים. מחירי הדירות, הנמדדים על פי סקר מחירי הדירות ואינם נכללים במדד המחירים לצרכן, עלו בחודשים ינואר-פברואר 2011 בקצב חודשי של 1.7%, המשך לעלייה של 0.8% בחודשים דצמבר 2010 – ינואר 2011. הקצב השנתי של עליית מחירי הדירות ממשיך להיות גבוה, וב- 12 החודשים האחרונים הוא הגיע ל- 16.1%.

לעומת מחירי הדירות שנמדדים בסקר, מדד מחירי הדיור, המתבסס בעיקר על חוזי שכירות מתחדשים ונכלל במדד המחירים לצרכן, עלה ב- 12 החודשים האחרונים שהסתיימו ברבעון הראשון של שנת 2011 בכ- 6.4%. יתרת האשראי לדיור ב- 12 החודשים שהסתיימו בפברואר 2011 התרחבה בכ- 12.8%, כאשר היקף המשכנתאות שניתנו ב- 12 החודשים האחרונים שהסתיימו בפברואר 2011 עמד על כ- 50 מיליארד ש"ח.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011 המשיך בנק ישראל בהעלאה של הריבית במשק מ- 2% ל- 3%, כך שבפועל שררה במשק הישראלי ריבית ריאלית שלילית. העלאת הריבית הושפעה משני גורמים מרכזיים. מחד, הריבית הנמוכה במשק עודדה מעבר של הציבור לאפיק ההשקעה הנדל"ני, דבר אשר הביא לעלייה ניכרת במחירי הדיור בשנתיים האחרונות. כמו כן, הושפעו צעדי הבנק גם מהציפיות לאינפלציה, שנעו בסביבת הגבול העליון של יעד האינפלציה. מנגד, נמנע בנק ישראל מהעלאת ריבית מהירה יותר עקב הריביות הנמוכות במדינות המפותחות והחשש כי הרחבת פערי הריביות תוביל ללחצי תיסוף חזקים יותר על השקל תוך הגברת תנועות ההון קצרות הטווח הנכנסות לישראל.

ביצוע התקציב של הממשלה המשיך להפגיע לחיוב כאשר ברבעון הראשון של שנת 2011 נרשם עודף תקציבי בהיקף של כ- 2 מיליארד ש"ח לעומת גירעון בהיקף של כ- 3.6 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הראשון של שנת 2011 עלו הכנסות הממשלה ממיסים, בנטרול שינויי חקיקה והבדלי עיתוי, בשיעור ריאלי של כ- 9%.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011 ממשלת ישראל הכריזה על חבילת צעדים להורדת מחיריהם של מספר מוצרים מפוקחים ועל העלאת שכר המינימום. עלות החבילה כ- 1.1 מיליארד ש"ח לשנה. בכדי שהגרעון וההוצאה הממשלתית לא יגדלו, תלויה חבילת הצעדים בדחיית הפחתת מס ההכנסה לשני העשירונים העליונים, אשר תוכננה לשנת 2012, ובקיצוץ רוחבי בתקציב הממשלה.

התאוששות הכלכלה העולמית נמשכה גם במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011. זו מתבססת בעיקר על הצמיחה החזקה במשקי המזרח, על השיפור הניכר במשקי הליבה של אירופה ועל המשך הגידול של התעסוקה והצריכה הפרטית בארה"ב. התרחבות הפעילות הכלכלית בעולם באה לידי ביטוי גם בהמשך העלייה של ייצוא הסחורות בעולם ברבעון הראשון של שנת 2011 ובעלייה רצופה של מדדי הייצור התעשייתי בארה"ב, בגוש האירו, ביפן ובמדינות נוספות. נוסף על אלה נמשך המעבר מביקושים ממשלתיים לביקושים פרטיים, ופחת החשש כי הפסקת ההרחבה הפיסקלית, שננקטה בשל המשבר, תביא להתכווצות מחודשת של המשק העולמי.

כנגד זאת, הסיכונים המרכזיים לכלכלה העולמית הם המשך העלייה של מחירי הסחורות, אי היציבות הנמשכת במזרח התיכון, אי-הוודאות לגבי ההשלכות הכלכליות של רעידת האדמה הקשה ביפן, משבר החוב בכמה ממדינות אירופה, שהתגבר במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011 עם הורדות דירוג חוזרות שליוו, פורטוגל ואירלנד ותשומת לב מוגברת לרמת החוב והגרעון של ארה"ב על ידי אחת מחברות הדירוג. במהלך חודש אפריל 2011 השאירה קרן המטבע את תחזיות הצמיחה ללא שינוי אך הדגישה את הסיכון כלפי מטה לתחזיות אלה.

במהלך הרבעון הראשון של 2011 בלטה בעולם העלייה בציפיות האינפלציוניות, תוצאה של שיפור כללי באינדיקטורים הכלכליים ברוב המדינות, של ריביות שעדיין הינן נמוכות מאוד ברוב מדינות העולם ושל המשך עליית מחירי הסחורות. על רקע עליות המחירים והאינפלציה המתגברת המשיכו בנקים מרכזיים בשווקים המתעוררים להגיב בצעדי ריסון מוניטריים, כאשר למגמה זו הצטרף בחודש אפריל 2011 גם האיחוד האירופי.

1.2.7.2 שוקי האג"ח והמניות

הרבעון הראשון של שנת 2011 התאפיין באירועים רבים שמרביתם היו אקסוגניים לשוק ההון. בין הבולטים נציין את ההפיכות במדינות ערב, אסון רעידת האדמה ביפן ובישראל את העלייה במתיחות הביטחונית ברצועת עזה.

אירועים אלה הגדילו את תחושת חוסר הודאות בקרב המשקיעים ובחלק מימי המסחר בבורסות העולם הורגשה אווירה של פאניקה, שגררה ירידות שערים חדות במדדי המניות המובילים בעולם.

עם התבהרות התמונה ביפן ועם השלמת תמחור הסיכונים של הפיכת המשטרים במדינות ערב, חזרו מדדי המניות המובילים בעולם ובראשם המדדים בארה"ב להיסחר במגמה חיובית. זאת כשהם נתמכים בהמשך השיפור בנתוני המאקרו הגלובאליים וברווחיות החברות. בשוק המקומי תיקנו המדדים כלפי מעלה, אך בסיכום הרבעון הראשון של שנת 2011 השוק הישראלי הניב תשואת חסר בולטת לעומת השווקים המפותחים, כאשר השוק הישראלי הניב תשואה שלילית לעומת תשואה חיובית במרבית בורסות העולם.

עליית ריבית בנק ישראל בסוף הרבעון הראשון של שנת 2011 לשיעור של 3%, הובילה לשני תהליכים במקביל. ראשית, ירידת שערים ועליה בתשואות הגלומות בשוק אגרות החוב הממשלתיות. ושנית, ירידה במרווחים שבין אגרות החוב הממשלתיות לאגרות החוב הקונצרניות.

בסיכום הרבעון הראשון של שנת 2011 ירד מדד ת"א 25 בשיעור של כ-0.4%, כאשר מדד ת"א 100 ירד בשיעור של כ-1.3%. מדד ת"א 75 ירד בשיעור של כ-3% ומדד היתר 50 ירד בשיעור של כ-5.7%. לעומת זאת, מדד הנאסד"ק עלה במהלך התקופה הנסקרת בשיעור של כ-4.4%, בעוד שהדאו ג'ונס עלה בכ-6.5%. מדד הדאקס הגרמני עלה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011 בכ-1.8% ומדד הקאק הצרפתי עלה בכ-3.6%. מנגד, מדד הפוטסי הבריטי ירד בכאחוז.

בסיכום הרבעון הראשון של שנת 2011, עלה מדד התל בונד 20 בכחצי אחוז ומדד התל בונד 40 בכ-1.1%. מדד האג"ח הממשלתי הצמוד ירד בכ-1.3% ומדד האג"ח הממשלתי השקלי ירד בכ-1%.

יבוא ההון הניכר לשווקים המתפתחים הגביר את הפעילות בשוק המט"ח העולמי; במקביל תוגברו ההתערבויות בשווקי המט"ח העולמיים - הן באמצעות רכישות מט"ח מסיביות על ידי בנקים מרכזיים והן הטלת מגבלות על תנועות ההון.

התערבות בנק ישראל במסחר בדולר נמשכה גם במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011. יתרות המט"ח של בנק ישראל גדלו במהלך התקופה מרמה של כ-70.9 מיליארד דולר בסוף דצמבר 2010 לרמה של כ-74.5 מיליארד דולר בסוף מרץ 2011.

התערבות של בנק ישראל במסחר נועדה לנסות למתן מגמות חריגות בשערי של הדולר ביחס לסל המטבעות ומניסיון למנוע מתקפות ספקולנטים על המטבע המקומי. בסיכום הרבעון הראשון של שנת 2011, יוסף השקל בשיעור של כ-1.9% לעומת שערו היציג של הדולר, כאשר שערו היציג של האירו לעומת השקל רשם במהלך התקופה עלייה של כ-4.5%.

יצוין, שבמהלך חודש ינואר 2011 הודיע בנק ישראל על שני שינויים בתחום המט"ח: חובת דיווח על עסקאות SWAP גדולות במט"ח (לכל המשקיעים) ובמק"מ (משקיעים זרים בלבד) וכן חובת נזילות על עסקאות SWAP (למשקיעים זרים בלבד). משרד האוצר הודיע מצדו על תוכנית שלישית: כוונתו לבטל את הפטור ממס למשקיעים זרים על ההשקעות במק"מ ובאג"ח קצרות. מטרתם של שלושת השינויים הנזכרים הינה להפחית את כדאיות הפעולות הספקולטיביות של משקיעים זרים המנצלים את פערי הריבית לצורך גריפת רווחים, ומחזקים בתוך כך את השקל מול מרבית המטבעות.

2. המצב הכספי

2.1 נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים

2.1.1 נתונים מתוך המאזנים המאוחדים

באלפי ש"ח	31 במרס 2011	31 במרס 2010	31 בדצמבר 2010
סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה	12,219,138	10,722,637	11,974,019
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות	14,561,138	13,399,399	14,413,561
נכסים אחרים	5,024,622	4,875,638	4,765,424
סך כל הנכסים	31,804,898	28,997,674	31,153,004
הון עצמי	2,286,289	2,129,563	2,253,732
התחייבויות:			
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	14,070,538	13,198,991	13,805,715
שאיתם תלויי תשואה			
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	12,157,229	10,771,760	11,908,196
תלויי תשואה			
התחייבויות פיננסיות	1,726,165	1,487,625	1,720,140
התחייבויות אחרות	1,564,677	1,409,735	1,465,221
סך כל ההון וההתחייבויות	31,804,898	28,997,674	31,153,004

סך הנכסים של החברה נכון ליום 31 במרס, 2011 עומד על סך של 31,805 מיליוני ש"ח לעומת סך של 31,153 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2010. הגידול בסך הנכסים בתקופת הדוח נבע בעיקר מדמי ביטוח שנתקבלו ומתוספת תשואה על הנכסים המנוהלים.

סך ההתחייבויות של החברה נכון ליום 31 במרס, 2011 עומד על סך של 29,519 מיליוני ש"ח לעומת סך של 28,899 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2010. הגידול בסך ההתחייבויות נובע בעיקר מדמי ביטוח שנתקבלו בגין חסכון ארוך טווח, ומתוספת תשואה והצמדה למדד בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

2.1.2 נכסים המנוהלים עבור מבוטחים ועמיתים בקבוצה

במיליוני ש"ח	ליום 31 במרס	ליום 31 בדצמבר	שינוי ב-%	2010
עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה	16,125	14,374	12.2%	15,857
עבור עמיתי קופות גמל וקרנות פנסיה	48,718	41,031	18.7%	46,732
עבור לקוחות קרנות נאמנות וניהול תיקים	8,708	7,891	10.4%	8,592
סה"כ נכסים מנוהלים עבור מבוטחים ועמיתים בקבוצה	73,551	63,296	16.2%	71,181

2.1.3 ההון העצמי

ההון העצמי של החברה נכון ליום 31 במרס 2011 עומד על סך של 2,286 מיליוני ש"ח לעומת סך של 2,254 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2010. הגידול בהון נובע בעיקר מרווח בסך של כ- 52 מיליוני ש"ח ומקיטון בקרן ההון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה וקרנות הון אחרות בסך של כ- 20 מיליוני ש"ח.

בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן: "תקנות ההון") החלות על המבטחים בקבוצה, למנורה ביטוח

ולשומרה קיים, נכון לתאריך הדוח, עודף הון בסך של 688 מיליוני ש"ח וכ- 11 מיליוני ש"ח, בהתאמה. יצוין, כי לצורך עמידה במלוא דרישות ההון על פי תקנות ההון כפי שתהיינה בתוקף ביום 31 בדצמבר 2011, נכון לתאריך הדוח, למנורה ביטוח עודף הון בסך של כ- 402 מיליוני ש"ח ואילו לשומרה קיים חוסר בהון בסך של כ- 21 מיליוני ש"ח (זאת לאחר ניכוי הון ראשוני מעבר למגבלת כפל ההון הבסיסי בסך של כ- 46 מיליוני ש"ח). בהתעלם מניכוי ההון הראשוני כאמור, לשומרה עודפי הון בסך של כ- 25 מיליוני ש"ח.

לעניין קביעת יעד הון במנורה מבטחים ביטוח, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

לחברה חברות בנות נוספות אשר חלות עליהן הוראות בדבר שמירה על הון עצמי מינימאלי. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, כל החברות בקבוצה עומדות בדרישות ההון שנקבעו להלן, לפי העניין (ראה גם באור 5 לדוחות הכספיים).

2.1.4 נתונים מדוחות רווח והפסד המאוחדים

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	% שינוי	1-12/2010
פרמיות שהורווחו ברוטו	1,060,331	1,030,786	2.9%	4,270,262
פרמיות שהורווחו בשייר	829,726	816,236	1.7%	3,365,444
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	403,454	627,305	(35.7%)	2,309,812
הכנסות מדמי ניהול	145,007	196,197	(26.1%)	643,793
הכנסות מעמלות	56,081	61,672	(9.1%)	230,131
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	916,944	1,128,912	(18.8%)	4,485,541
עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	238,484	224,609	6.2%	914,837
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	159,717	131,538	21.4%	592,334
הוצאות מימון	38,844	3,423	1034.8%	121,874
חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות, נטו	325	(182)		121
רווח לפני מיסים	80,604	212,746	(62.1%)	434,715
על הכנסה	28,341	72,250	(60.8%)	152,768
מיסים על הכנסה	52,263	140,496	(62.8%)	281,947
רווח לתקופה	32,225	178,427	(81.9%)	301,056
רווח כולל				

2.1.5 נתונים על פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות ביטוח לפי תחומים

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	% שינוי	1-12/2010
רכב רכוש	221,636	218,815	1.3%	886,312
רכב חובה	154,259	152,985	0.8%	609,679
ענפי רכוש ואחרים	135,890	131,828	3.1%	527,563
ענפי חבויות אחרים	61,501	60,488	1.7%	243,950
סך תחום ביטוח כללי	573,286	564,116	1.6%	2,267,504
תחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	404,143	393,950	2.6%	1,700,745
תחום בריאות	82,902	72,720	14.0%	302,013
סה"כ פרמיות שהורווחו ברוטו	1,060,331	1,030,786	2.9%	4,270,262

3. תוצאות הפעילות

3.1 רווח נקי מתחומי פעילות

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	% שינוי	1-12/2010
רווח מתחומי הפעילות לפני מס:				
רווח מביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	33,216	105,810	(68.6%)	212,090
רווח (הפסד) מבריאות	10,067	(699)		11,826
רווח מביטוח כללי	37,043	59,436	(37.7%)	156,540
סך רווח לפני מס מתחומי פעילות ברי	80,326	164,547	(51.2%)	380,456
רווח לפני מס מאחרים (שלא נכללו בתחומים)	278	48,199	(99.4%)	54,259
סה"כ רווח לפני מס	80,604	212,746	(62.1%)	434,715
מיסים על הכנסה	28,341	72,250	(60.8%)	152,768
רווח נקי	52,263	140,496	(62.8%)	281,947
מיוחס ל:	-			
בעלי מניות בחברה	52,147	140,459	(62.9%)	281,616
זכויות מיעוט	116	37	213.5%	331
רווח נקי	52,263	140,496	(62.8%)	281,947

3.2 רווח כולל מתחומי פעילות

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	% שינוי	1-12/2010
רווח כולל מתחומי הפעילות לפני מס:				
רווח כולל מביטוח חיים וחסכון	29,555	126,190	(76.6%)	230,755
ארוך טווח				
רווח כולל מבריאות	9,387	1,152	714.8%	13,643
רווח כולל מביטוח כללי	24,940	90,205	(72.4%)	164,325
סך רווח כולל לפני מס	63,882	217,547	(70.6%)	408,723
מתחומי פעילות ברי דיווח				
רווח (הפסד) כולל לפני מס מאחרים (שלא נכללו בתחומים)	(14,253)	52,885		52,538
סה"כ רווח כולל לפני מס	49,629	270,432	(81.6%)	461,261
מיסים על הכנסה	17,404	92,005	(81.1%)	160,205
רווח כולל	32,225	178,427	(81.9%)	301,056
מיוחס ל:				
בעלי מניות בחברה	32,109	178,390	(82.0%)	300,725
זכויות מיעוט	116	37	213.5%	331
רווח כולל	32,225	178,427	(81.9%)	301,056

תוצאות הפעילות בתקופת הדוח:

בתקופת הדוח נרשם רווח נקי בסך של כ- 52 מיליוני ש"ח לעומת רווח נקי בסך של כ- 140 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בסך של כ- 88 מיליוני ש"ח. השינוי האמור נובע בעיקר מירידה בתשואה הריאלית בשוק ההון אשר הקטינה את ההכנסות מדמי ניהול. בנוסף, השינוי היחסי במדד המחירים לצרכן גרם לגידול בהתחייבויות הביטוחיות ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

להסברים על השינוי ברווח במגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח, מגזר ביטוח כללי ומגזר ביטוח בריאות ראה בסעיפים 3.3.1, 3.3.5 ו- 3.3.6 להלן.

3.3 מידע כספי לפי תחומי הפעילות

3.3.1 תחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

עיקרי ביאור תוצאות תחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח:

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	% שינוי	1-12/2010
פרמיות שהורווחו ברוטו	404,143	393,950	2.6%	1,700,745
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	293,896	522,502	(43.8%)	1,868,215
הכנסות מדמי ניהול	120,104	176,001	(31.8%)	556,953
הכנסות מעמלות	6,972	8,010	(13.0%)	31,068
תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו	586,635	807,439	(27.3%)	3,187,661
עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	86,791	83,717	3.7%	322,981
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	107,360	90,969	18.0%	393,814

רווח לפני מס	33,216	105,810	(68.6%)	212,090
רווח כולל לפני מס	29,555	126,190	(76.6%)	230,755

בתקופת הדוח, נרשם רווח לפני מס בתחום חסכון ארוך טווח בסך של כ- 33 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 106 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 73 מיליוני ש"ח. הקיטון ברווח נובע בעיקר מקיטון ברווח מפעילות ביטוח חיים בסך של כ- 56 מיליוני ש"ח, מקיטון ברווח מפעילות הפנסיה בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח ומקיטון ברווח מפעילות הגמל בסך של כ- 12 מיליוני ש"ח.

3.3.2 תוצאות פעילות ביטוח חיים

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	% שינוי	1-12/2010
פרמיות שהורווחו ברוטו	404,143	393,950	2.6%	1,700,745
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	198,330	489,989	(59.5%)	1,524,709
הכנסות מדמי ניהול	24,675	91,184	(72.9%)	201,247
הכנסות מעמלות	6,873	7,930	(13.3%)	30,738
תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו	498,196	798,093	(37.6%)	2,895,124
עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	67,669	67,309	0.5%	257,399
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	55,793	47,848	16.6%	203,678
רווח לפני מס	1,540	57,607	(97.3%)	63,332
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(2,121)	77,987		81,997

הפרמיות בביטוח חיים הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 404 מיליוני ש"ח לעומת 394 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-3%. בתקופה המקבילה אשתקד התקבלו פרמיות חד פעמיות בסך כ- 7 מיליוני ש"ח בגין מכרזים של משרדי הממשלה לתשלום קצבה מיידית. בנטרול השפעת הפרמיות החד פעמיות הגידול הינו בשיעור של כ- 4%.

בנוסף, התקבלו בתקופת הדוח תקבולים שנזקפו ישירות להתחייבויות בגין חוזי השקעה (ללא מרכיב ביטוח) בסך של כ- 143 מיליוני ש"ח לעומת כ- 77 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הפדיונות בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 159 מיליוני ש"ח לעומת 134 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת הינו 4.1% בתקופת הדוח לעומת 3.9% בתקופה המקבילה אשתקד. פדיונות בגין פוליסות שהפרמיות בגינן נזקפו ישירות להתחייבויות ביטוח (ללא מרכיב ביטוח) הסתכמו בכ- 69 מיליוני ש"ח לעומת 36 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח לפני מס בתקופת הדוח הסתכם בכ- 2 מיליוני ש"ח לעומת כ- 58 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח בביטוח חיים נובע מקיטון בהכנסות מדמי ניהול בסך של כ- 67 מיליוני ש"ח בגין פוליסות תלויות תשואה ומגידול בהוצאות הנהלה וכלליות שנרשמו כהוצאה שוטפת (לרבות הוצאות שנזקפו להוצאות רכישה ולהוצאות בגין תביעות) בסך של כ- 8 מיליון ש"ח עקב גידול במצבת העובדים ומנגד גידול בהכנסות מהשקעות נוסטרו בסך 12 מיליון ש"ח ועדכון הערכות בגין חוזי ביטוח בסך 3 מיליוני ש"ח.

פוליסות תלויות תשואה

כספי עתודות הביטוח הנצברים בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה מושקעים לפי הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) ותקנותיו. רווחי השקעות אלו נזקפים לזכות המבוטחים בניכוי דמי ניהול.

התחייבויות הנובעות מפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה ליום 31 במרס, 2011 הסתכמו בסך של כ- 12,112 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ- 11,862 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010, גידול של כ- 2%. הגידול כאמור, נובע בעיקרו מהכנסות מפרמיות בניכוי פדיונות ופירעונות של פוליסות וכן מתשואה על הנכסים שהושגה בתקופת הדוח.

פרטים בדבר שיעורי התשואות בפוליסות משתתפות ברווחים:

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (ק"ן י')

1-12/2010	1-3/2010	1-3/2011	
9.14%	5.74%	(0.02%)	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
7.22%	4.74%	(0.17%)	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
11.63%	4.74%	0.85%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
9.66%	3.75%	0.70%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004 (ק"ן י' החדשה)

1-12/2010	1-3/2010	1-3/2011	
9.14%	5.74%	(0.03%)	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
7.53%	5.41%	(0.35%)	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
11.63%	4.74%	0.84%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
9.98%	4.41%	0.52%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פרטים בדבר רווחי ההשקעה שנוקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול (במיליוני ש"ח):

1-12/2010	1-3/2010	1-3/2011	
			רווחי ההשקעה הנומינליים שנוקפו למבוטחים לאחר דמי הניהול
937.40	376.60	73.27	
92.10	21.50	24.70	דמי ניהול קבועים
109.10	69.70	-	דמי ניהול משתנים
201.20	91.20	24.70	סך-הכל דמי ניהול

בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה שהונפקו בשנים 1991 עד 2003 רשאי מבטח לגבות דמי ניהול קבועים ודמי ניהול משתנים בשיעורים הקבועים בתקנות והנזרים מהתשואה הריאלית של תיק ההשקעות. דמי הניהול המשתנים נגבים רק בגין תשואה ריאלית חיובית. במידה והושגה תשואה ריאלית שלילית המבטח מנוע מגביית דמי הניהול המשתנים עד אשר התשואה שתושג תכסה את ההפסד הריאלי המצטבר. יצוין, כי בכל הנוגע לפוליסות תלויות תשואה שהונפקו החל משנת 2004, דמי הניהול הנגבים הינם דמי ניהול קבועים בלבד ואשר על כן, להפסדים ריאליים מהשקעות אין השלכה כאמור על גביית דמי ניהול אלה.

ההכנסות מדמי ניהול בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 25 מיליוני ש"ח (דמי ניהול קבועים בלבד) לעומת כ- 91 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 73%. קיטון זה נובע מכך שבתקופת הדוח לא נגבו דמי ניהול משתנים בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה שהונפקו בשנים 1991 עד 2003 בשל התשואה הריאלית השלילית בתקופה האמורה, אשר קוזזו מעלייה בגביית דמי ניהול קבועים בשל הגידול בהיקף הנכסים בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד וזאת בשל הפקדות חדשות והכנסות מהשקעות.

3.3.3 תוצאות פעילות הפנסיה

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	% שינוי	1-12/2010
הכנסות מדמי ניהול	74,125	66,530	11.4%	279,447
הכנסות מעמלות רוחים (הפסדים) מהשקעות, נטו	99	80	23.8%	330
והכנסות מימון עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	(574)	3,498		10,712
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	16,313	13,726	18.8%	55,596
	36,661	31,302	17.1%	138,878
רווח לפני מס	20,676	25,080	(17.6%)	96,015

בתקופת הדוח, נרשם רווח לפני מס בענף הפנסיה בסך של כ- 21 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 25 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 4 מיליוני ש"ח. הקיטון ברווח נובע בעיקרו מירידה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח. בתקופת הדוח גדלו ההכנסות מדמי ניהול בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח, כאשר מנגד גדלו הוצאות הנהלה וכלליות והוצאות שיווק ורכישה בסך דומה של כ- 8 מיליוני ש"ח.

3.3.4 תוצאות פעילות קופות הגמל

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	% שינוי	1-12/2010
הכנסות מדמי ניהול	21,304	18,287	16.5%	76,259
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	96,140	29,015	231.3%	332,794
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	88,439	9,346	846.3%	292,537
עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	2,809	2,682	4.7%	9,986
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	14,906	11,819	26.1%	51,258
הוצאות מימון	290	332	(12.7%)	2,529
רווח לפני מס	11,000	23,123	(52.4%)	52,743

בתקופת הדוח נרשם רווח בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך 23 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 12 מיליוני ש"ח.

הקיטון ברווח נובע בעיקרו מקיטון בסך של כ- 12 מיליוני ש"ח במרווח בין ההכנסות מהשקעות לבין ההתחייבויות לעמיתים בקופות גמל מבטיחות תשואה. בנוסף, בתקופת הדוח גדלו ההכנסות מדמי ניהול בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח, כאשר מנגד גדלו הוצאות הנהלה וכלליות והוצאות שיווק ורכישה בסך דומה של כ- 3 מיליוני ש"ח.

3.3.5 עיקרי תוצאות תחום ביטוח כללי

תוצאות תחומי פעילות במגזר ביטוח כללי

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	% שינוי	1-12/2010
פרמיות ברוטו	702,952	693,574	1.4%	2,279,287
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	64,580	40,971	57.6%	236,342
הכנסות מעמלות	41,640	43,325	(3.9%)	166,970
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	425,716	424,050	0.4%	1,730,966
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	125,099	119,098	5.0%	494,049
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	24,984	20,666	20.9%	97,024
רווח לפני מס	37,043	59,436	(37.7%)	156,540
רווח כולל לפני מס	24,940	90,205	(72.4%)	164,325

עסקי הביטוח הכללי כוללים שלושה תחומי פעילות: רכב רכוש, רכב חובה ויתרת עסקי ביטוח כללי (חבויות אחרות וענפי רכוש אחרים).

הרווח לפני מס מעסקי ביטוח כללי בתקופת הדוח הסתכם בכ- 37 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך של כ- 59 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נובעת מירידה ברווח בתחום פעילות רכב חובה בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח, מירידה ברווח בתחום רכב רכוש בסך של כ- 16 מיליוני ש"ח ומנגד עליה ברווח בענפי ביטוח אחרים בסך של כ- 1 מיליון ש"ח.

הכנסות מפרמיה ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 703 מיליוני ש"ח בהשוואה לכ- 694 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 1%. הגידול נובע מעליה בפרמיה בענף רכב חובה בסך של כ- 7 מיליוני ש"ח, מעליה בפרמיה בענפי ביטוח כללי אחר בסך של כ- 19 מיליוני ש"ח ומנגד מקיטון בפרמיה בענף רכב רכוש בכ- 17 מיליוני ש"ח.

הכנסות מהשקעות נטו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 65 מיליוני ש"ח לעומת כ- 41 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ- 58% הנובעת מממוש של ניירות ערך שהרווח בגינם נרשם בקרן הון בתקופות קודמות וכן כתוצאה מעליית המדד בשיעור של 0.9% בתקופת הדוח לעומת ירידה של כ- 1% בתקופה מקבילה אשתקד. בנוסף, למרות הגידול בהכנסות הנומינליות, ההכנסות הריאליות ירדו לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות הנהלה וכלליות (לרבות הוצאות שנרשמו כהוצאות מכירה ושיווק והוצאות בגין תביעות) גדלו בכ- 4 מיליוני ש"ח בעיקר עקב גידול במצבת העובדים.

עיקרי תוצאות הפעילות במגזר רכב חובה

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	% שינוי	1-12/2010
פרמיות ברוטו	179,097	171,586	4.4%	602,065
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	41,533	25,944	60.1%	152,771
הכנסות מעמלות	1,680	2,554	(34.2%)	12,058
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	142,467	124,162	14.7%	605,126
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	15,324	14,354	6.8%	57,064
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	8,055	7,272	10.8%	31,555
רווח לפני מס	25,764	34,067	(24.4%)	78,570
רווח כולל לפני מס	18,214	54,218	(66.4%)	83,815

הרווח לפני מס בתקופת הדוח הינו כ- 26 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 34 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 24%. הקיטון ברווח נובע בעיקר מהגורמים הבאים: מהפער בין ההכנסות מהשקעות לבין הסכום שנזקף להתחייבויות הביטוחיות בשל התשואה על ההשקעות בשנים פתוחות בסך של כ- 12 מיליוני ש"ח, מהרעה בהתפתחות ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח בעיקר עקב עליית המדד ומנגד מגידול בשחרור מהצבירה בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח.

עיקרי תוצאות הפעילות במגזר רכב רכוש

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	% שינוי	1-12/2010
פרמיות ברוטו	260,944	277,928	(6.1%)	902,069
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	6,807	4,479	52.0%	24,706
הכנסות מעמלות	12,786	13,933	(8.2%)	58,110
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	179,963	157,099	14.6%	638,300
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	57,248	54,089	5.8%	227,107
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	7,979	7,290	9.5%	33,155
רווח (הפסד) לפני מס	(9,818)	5,691		6,367
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(11,028)	9,297		7,248

הפרמיות ברוטו קטנו בתקופת הדוח ב- 17 מיליון ש"ח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר בשל אי חידוש התקשרות עם קולקטיב גדול בתוקף החל משנת 2011. ההפסד לפני מס בתקופת הדוח הינו כ- 10 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך כ- 6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד נובע ברובו מעדכון בהערכת ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח, וזאת בעיקר של התחרות בענף שגרמה לשחיקה בפרמיה הממוצעת הנגבית.

עיקרי תוצאות הפעילות במגזר ביטוח כללי אחר

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	% שינוי	1-12/2010
פרמיות ברוטו	262,911	244,060	7.7%	775,153
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	16,240	10,548	54.0%	58,865
הכנסות מעמלות	27,174	26,838	1.3%	96,802
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	103,286	142,789	(27.7%)	487,540
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	52,527	50,655	3.7%	209,878
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	8,950	6,104	46.6%	32,314
רווח לפני מס	21,097	19,678	7.2%	71,603
רווח כולל לפני מס	17,754	26,690	(33.5%)	73,262

הרווח לפני מס בתקופת הדוח הינו כ- 21 מיליוני ש"ח לעומת כ- 20 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד המהווה עליה של כ- 7%. העלייה ברווח נובעת מגידול ברווח בענפי החבויות בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח, וזאת עקב גידול בשחרור מהצבירה לעומת תקופה מקבילה אשתקד, בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח והתפתחות חיובית בהערכת ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח ומאידך קיטון ברווח בענפי רכוש אחר בסך של כ- 7 מיליוני ש"ח הנובע בעיקר עקב עדכון הערכות בגין ההתחייבויות הביטוחיות.

3.3.6 תוצאות תחום פעילות ביטוח בריאות

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	% שינוי	1-12/2010
פרמיות שהורווחו ברוטו	82,902	72,720	14.0%	302,013
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	11,605	16,743	(30.7%)	38,761
הכנסות מעמלות	2,827	5,585	(49.4%)	13,485
תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו	68,106	124,871	(45.5%)	246,663
עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	19,320	15,554	24.2%	67,526
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	7,334	6,192	18.4%	28,821
רווח (הפסד) לפני מס	10,067	(699)		11,826
רווח כולל לפני מס	9,387	1,152	714.8%	13,643

הרווח לפני מס בתקופת הדוח הסתכם בכ- 10 מיליוני ש"ח לעומת הפסד של כ- 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח נובעת מגידול בפרמיה המורווחת בשייר בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח, מקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בשייר בסך של 12 מיליוני ש"ח לעומת התקופה המקבילה אשתקד ומנגד קיטון בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח וקיטון בהכנסות מעמלות בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח.

3.3.7 תוצאות תחום פעילות שירותים ומוצרים פיננסיים

תוצאות תחום פעילות זה מתייחסות לחברה בת - מנורה מבטחים פיננסיים בע"מ (להלן: "מנורה פיננסיים"), אשר פועלת, באמצעות חברות בנות, ואינן כוללות את תוצאות מנורה מבטחים גמל בע"מ (חברת בת של מנורה פיננסיים), שתוצאותיה מוצגות בנפרד במסגרת תוצאות תחום פעילות ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח.

באלפי ש"ח	1-3/2011	1-3/2010	% שינוי	1-12/2010
הכנסות מדמי ניהול ומעמלות חיתום	28,015	24,387	14.9%	102,463
רווחים מהשקעות, נטו	2,075	577	259.6%	3,166
סה"כ הכנסות	30,090	24,964	20.5%	105,629
סה"כ הוצאות	29,693	20,925	41.9%	95,290
רווח לפני מסים על ההכנסה	397	4,039	(90.2%)	10,339
רווח נקי לתקופה	169	3,762	(95.5%)	10,629

הירידה ברווח בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח נובעת בעיקרה מגידול בהוצאות מכירה שיווק ועמלות הפצה בסך של כ- 7 מיליוני ש"ח, ומגידול בהוצאות המימון בסך של כ- 1 מיליוני ש"ח ומנגד גידול בהכנסות מדמי ניהול בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח, עקב גידול בהיקף הנכסים המנוהלים.

3.4 תזרים מזומנים

תזרימי המזומנים שנבעו מפעילות שוטפת בתקופת הדוח עמדו על סך של כ- 354 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 105 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים ששימשו לפעילות מימון הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 8 מיליוני ש"ח.

לאחר השפעת שער החליפין על יתרות המזומנים שגרמה לקיטון בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח, תזרימי המזומנים גדלו בסך של כ- 236 מיליוני ש"ח. נכון לתאריך הדוח, יתרת המזומנים ושווי מזומנים הינה בסך של כ- 739 מיליוני ש"ח.

3.5 מקורות מימון

יתרת ההתחייבויות הפיננסיות לתאריך הדוח הינה כ- 1,726 מיליוני ש"ח לעומת 1,720 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010.

היקפן הממוצע של ההתחייבויות הפיננסיות בתקופת הדוח, הסתכם לסך של כ- 1,723 מיליוני ש"ח.

לאחר תאריך המאזן, חילקה מנורה מבטחים ביטוח לחברה דיבידנד בסך 100 מיליוני ש"ח.

4. דיווח בדבר חשיפה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, הדיווח על סיכונים שוק ודרכי ניהולם מתייחס לחשיפות של החברה והחברות המאוחדות שלה, למעט חברות ביטוח. במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2011 לא חל שינוי מהותי בחשיפות החברה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם, לעומת האמור בדוח התקופתי לשנת 2010.

5. היבטי ממשל תאגידי

5.1 גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה

זהות האורגנים המופקדים על בקרת על בתאגיד

האורגנים המופקדים על בקרת העל בתאגיד הינם המנכ"ל ומנהל הכספים, ברמת ההנהלה, וכן הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של החברה, כהגדרתה בתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010, שהינה ועדת המאזן שמונתה על ידי דירקטוריון החברה, ואשר תפקידה לדון ולהמליץ בפני דירקטוריון החברה בנושאים הנוגעים לדוחות הכספיים של החברה ובכלל זה ההערכות והאומדנים אשר נעשו בקשר עם הדוחות הכספיים, הבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי, שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים, חוות דעתו של רואה החשבון המבקר, המדיניות החשבונית שאומצה והטיפול החשבוני שיושם בעניינים המהותיים של התאגיד (להלן: "ועדת המאזן"). יצוין, כי ועדת המאזן אינה ועדת הביקורת של החברה.

חברי הוועדה

בועדת המאזן 3 חברים אשר כולם הינם דירקטורים בחברה כדלקמן: ה"ה בר-כוכבא בן-גרא (דח"צ ויו"ר ועדת מאזן), אורלי ירקוני וישראל תפוחי (דח"צ). כל החברים בוועדה הינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית ולכולם היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים. לפרטים בדבר כישוריהם וניסיונם של הדירקטורים אשר בהסתמך עליהם רואה אותם החברה כמי שיש בידם את היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ראו פרק ו' לדוח התקופתי (דוח פרטים נוספים). כל חברי ועדת המאזן חתמו על הצהרות עובר למינויים, בהתאם לתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010. יצוין, כי חברי הדירקטוריון הנ"ל מונו גם כחברי ועדת מאזן של מנורה מבטחים ביטוח בה הם מכהנים כדירקטורים. בישיבות ועדת המאזן נוכחים גם רואה החשבון המבקר של החברה.

הליך אישור הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים של החברה נדונו בשתי ישיבות של ועדת המאזן אשר התקיימו ביום 23.05.11 וביום 26.05.11. כל חברי ועדת המאזן נכחו בישיבות הנ"ל. בנוסף, השתתפו בישיבות נושאי משרה ומנהלים בקבוצה כמפורט להלן:

בישיבות ועדת המאזן הנ"ל נכחו, כל חברי ועדת המאזן, וכן מר מ. גורביץ, יו"ר הדירקטוריון (בישיבה מיום 26.05.11), א. קלמן מנכ"ל; מר ע. גריפל, דירקטור בחברות בנות (בישיבה מיום 26.05.11), מר ש. קומפל, מנהל הכספים; מר מ. רוזן מנכ"ל מנורה מבטחים ביטוח; רואי החשבון המבקרים; אברהם לוונגליק, האקטואר הראשי מנורה מבטחים ביטוח; רגינה אדין חייקין, אקטוארית ממונה ביטוח חיים; שמואל שורץ מבקר הפנים; ושמואל עיר-שי היועץ המשפטי.

טיוטת דוח הביניים של החברה ליום 31 במרס 2011 לרבות דוח מעדכן לדוח תיאור עסקי התאגיד, דוח הדירקטוריון, והדוחות הכספיים, נמסרו לחברי ועדת המאזן ולחברי הדירקטוריון בעוד מועד, מספר ימים לפני מועד אישורם.

ועדת המאזן בחנה, באמצעות הצגה מפורטת של נושאי המשרה בחברה, את הסוגיות המהותיות בדיווח הכספי, ובכלל זה, הוצגו ונבחנו הערכות ואומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים; הליכי הבקורות הפנימיות הקשורות לדיווח הכספי; שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים; המדיניות החשבונאית והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים ונתוני הדוחות הכספיים של החברה. בנוסף, הוצגו נתונים הנכללים בדוחות הכספיים לרבות מידע הנוגע למצב הכספי והתפעולי של החברה.

במסגרת הדיונים הנ"ל נבחנו גם תהליכי אפקטיביות הבקרה הפנימית הקיימים והצפויים להתקיים בחברה.

חברי הוועדה בחנו את שיקול דעת ההנהלה שהופעל בסוגיות השונות ולאחר שמיעת עמדת רואה החשבון המבקר של החברה, הגיעו חברי הוועדה למסקנה כי החברה יישמה מדיניות חשבונאית נאותה והשתמשה באומדנים והערכות נאותים. הוועדה גיבשה את המלצותיה בנושאים השונים שנדונו והמליצה לדירקטוריון לאשר את דוח הביניים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2011.

בישיבות הדירקטוריון לאישור הדוח הכספי, אשר נערכו ביום 26.05.11 וביום 30.05.11, נסקרה פעילותה השוטפת של החברה, והשפעת פעילות זו על תוצאותיה, תוך הדגשת סוגיות מהותיות. חברי הדירקטוריון דנו בהמלצות ועדת המאזן, בסיועם של מנהל הכספים של החברה ורואי החשבון המבקרים של החברה. המלצות ועדת המאזן והדוחות הכספיים אושרו בישיבה מיום 30.05.2011.

בהתחשב בכך כי חברי הדירקטוריון קיבלו את טיוטת הדוח ואת המלצות ועדת המאזן מספר ימים לפני מועד הדיון ועל רקע אופי פעילותה של החברה כתאגיד החזקות, המאחד בעיקר דוחות כספיים של הגופים המוסדיים בקבוצה, קבע הדירקטוריון כי המלצות הוועדה עברו אליו זמן סביר מראש.

6. גילוי ייעודי למחזיקי אגרות חוב

6.1 פרטים בדבר תעודות התחייבות של התאגיד

לא חלו שינויים מהותיים לעומת האמור בדוח התקופתי לשנת 2010.

7. הוראות גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

7.1 דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים

לא חלו שינויים מהותיים לעומת האמור בדוח התקופתי לשנת 2010.

8. תהליכי ה-SOX בגופים המוסדיים בקבוצה

הגופים המוסדיים בקבוצה מקיימים את ההליך הנדרש על פי סעיף 302 לחוק "סרבנס אוקסלי", הכל בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחשכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה"). בהקשר זה, ובהמשך למיפוי תהליכים וקביעת הבקורות הנדרשות לצורך הגילוי בדוחות הכספיים, מיסדו הגופים המוסדיים בקבוצה תהליכי עבודה הכוללים, בין היתר, תהליכי גילוי ודיון באירועים המשפיעים על הגילוי בהשתתפות הגורמים השותפים להכנת הדוחות הכספיים.

בהתאם ובהמשך לאמור, הנהלות הגופים המוסדיים, בשיתוף עם המנכ"לים וסמנכ"לי הכספים שלהם, העריכו לתום תקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגופים המוסדיים הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו. בנוסף, במהלך הרבעון, המסתיים ביום 31.03.2011, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגופים המוסדיים על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

הדירקטוריון מביע תודתו להנהלת החברה, למנהליה ועובדיה על עבודתם ותרומתם.

ארי קלמן,
מנהל כללי

מנחם גורביץ,
יו"ר דירקטוריון

תל אביב, 30 במאי, 2011

**פרק ג':
דוח בדבר אפקטיביות
הבקרה הפנימית על
הדיווח הכספי ועל הגילוי**

דוח רבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

לפי תקנה 38ג(א)

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "התאגיד"), אחראית לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד.

לעניין זה, חברי ההנהלה הם:

1. ארי קלמן, מנהל כללי;

2. שאר חברי ההנהלה:

שי קומפל, מנהל כספים

יוני טל, מנהל השקעות ראשי

בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי כוללת בקורות ונהלים הקיימים בתאגיד, אשר תוכננו בידי המנהל הכללי ונושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או תחת פיקוחם, או בידי מי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, בפיקוח דירקטוריון התאגיד, אשר נועדו לספק מידה סבירה של ביטחון בהתייחס למהימנות הדיווח הכספי ולהכנת הדוחות בהתאם להוראות הדין, ולהבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלות בדוחות שהוא מפרסם על פי הוראות הדין נאסף, מעובד, מסוכם ומדווח במועד ובמתכונת הקבועים בדין.

הבקרה הפנימית כוללת, בין השאר, בקורות ונהלים שתוכננו להבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש ללכתו כאמור, נצבר ומועבר להנהלת התאגיד, לרבות למנהל הכללי ולנושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או למי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, וזאת כדי לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישת הגילוי.

בשל המגבלות המבניות שלה, בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית או השמטת מידע בדוחות תימנע או תתגלה.

חברת מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, מנורה מבטחים פנסיה בע"מ ומנורה מבטחים גמל בע"מ, חברות בנות של התאגיד, הינן גופים מוסדיים, שחלות עליהן הוראות הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, בדבר הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי. בהתייחס לבקרה הפנימית בחברות הבנות האמורות, מיישם התאגיד את הוראות הממונה שלהלן: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-10 בנושא "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי"; חוזר גופים מוסדיים 2010-9-6 בנושא "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי – תיקון" (להלן: "חוזר התיקון"); חוזר גופים מוסדיים 2010-9-7 בנושא "בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים". יצוין, כי בהתאם להוראות חוזר התיקון, הבדיקה והערכה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי והאפקטיביות שלה אינם מתייחסים, עד לתקופת הדיווח המסתיימת ביום 31 לדצמבר 2011, לתהליכי ביטוח חיים, תהליכי ביטוח בריאות, המתופעלים במערכות ביטוח חיים, ותהליכי קרנות הפנסיה (למעט תהליך השקעות), הכל כמפורט בחוזר הנ"ל.

בדוח השנתי בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אשר צורף לדוח התקופתי לתקופה שנסתיימה ביום 31.12.10 (להלן – הדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון), העריכו הדירקטוריון וההנהלה את הבקרה הפנימית בתאגיד; בהתבסס על הערכה זו, הדירקטוריון והנהלת התאגיד הגיעו למסקנה כי הבקרה הפנימית כאמור, ליום 31.12.10 היא אפקטיבית.

עד למועד הדוח, לא הובא לידיעת הדירקטוריון והנהלה כל אירוע או עניין שיש בהם כדי לשנות את הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית, כפי שהובאה במסגרת הדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון;

למועד הדוח, בהתבסס על הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית בדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון, ובהתבסס על מידע שהובא לידיעת הנהלה והדירקטוריון כאמור לעיל, הבקרה הפנימית היא אפקטיבית.

הצהרת מנהלים

הצהרת מנהל כללי

אני, ארי קלמן, מצהיר כי:

(1) בחנתי את הדוח הרבעוני של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "התאגיד") לרבעון הראשון של שנת 2011 (להלן - "הדוחות");

(2) לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;

(3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;

(4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של דירקטוריון התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן –

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;

(5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:

(א) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן –

(ב) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;

(ג) לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח התקופתי האחרון לבין מועד דוח זה, אשר יש בו כדי לשנות את מסקנת הדירקטוריון וההנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תל אביב, 30 במאי 2011

ארי קלמן, מנהל כללי

הצהרת מנהלים

הצהרת נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים

אני, שי קומפל, מצהיר כי:

(1) בחנתי את הדוחות הכספיים ביניים ואת המידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "התאגיד") לרבעון הראשון של שנת 2011 (להלן - "הדוחות" או "הדוחות לתקופת הביניים");

(2) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית, ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;

(3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;

(4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של דירקטוריון התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ביניים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן –

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;

(5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:

(א) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן –

(ב) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;

(ג) לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח התקופתי האחרון לבין מועד דוח זה, המתייחס לדוחות הכספיים ביניים ולכל מידע כספי אחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, אשר יש בו כדי לשנות, להערכתי את מסקנת הדירקטוריון וההנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תל אביב, 30 במאי 2011

שי קומפל, מנהל כספים

פרק ד': דוחות כספיים

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 31 במרס, 2011

בלתי מבוקרים

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 31 במרס, 2011

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2	סקירת דוחות כספיים ביניים מאוחדים
3 - 4	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
5	דוחות מאוחדים על רווח והפסד
6	דוחות מאוחדים על הרווח הכולל
7 - 9	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
10 - 13	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
14 - 42	באורים לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים
43 - 48	נספח - פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של מנורה מבטחים החזקות בע"מ וחברות הבנות שלה (להלן - הקבוצה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 31 במרס, 2011 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על הרווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופת ביניים זו לפי פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופת הביניים של חברות מאוחדות וחברה בעסקה משותפת אשר נכסיהן הכלולים באיחוד אינם מהותיים ביחס לכלל הנכסים המאוחדים ליום 31 במרס, 2011 והכנסותיהן הכלולות באיחוד אינן מהותיות ביחס לכלל ההכנסות המאוחדות לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. וכן, לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופת הביניים של חברות המוצגות על בסיס השווי המאזני, אשר עורך ההפסדים על ההשקעות בהן הסתכמו לסך של כ- (4,551) אלפי ש"ח ליום 31 במרס, 2011, ואשר חלקה של הקבוצה בהפסדי החברות הנ"ל הסתכם לסך של כ- (561) אלפי ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי התמציתי לתקופת הביניים של אותן החברות נסקר על-ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת בתקופת הביניים בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר הוראות הגילוי לפי פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלו חלות על חברת ביטוח.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 6 לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות ולאישור תובענות כייצוגיות.

נכסים

ליום	ליום 31 במרס		
31 בדצמבר	2010	2011	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
1,079,071	1,047,787	1,119,955	נכסים בלתי מוחשיים
556	690	552	נכסי מסים נדחים
883,497	841,505	907,437	הוצאות רכישה נדחות
198,968	190,963	203,363	רכוש קבוע
25,221	(* 24,386	27,198	השקעות בחברות כלולות
173,409	124,956	173,409	נדל"ן להשקעה
1,337,341	1,245,748	1,381,452	נכסי ביטוח משנה
98,769	100,629	57,784	נכסי מסים שוטפים
108,358	119,645	110,221	חייבים ויתרות חובה
525,075	669,634	629,271	פרמיות לגבייה
11,805,612	10,365,574	11,893,852	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
4,455,757	3,892,313	4,392,022	נכסי חוב סחירים
9,166,145	8,821,289	9,368,613	נכסי חוב שאינם סחירים
293,436	253,378	302,480	מניות
498,223	(* 432,419	498,023	אחרות
14,413,561	13,399,399	14,561,138	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
67,575	223,260	212,915	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
435,991	643,498	526,351	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
31,153,004	28,997,674	31,804,898	סך כל הנכסים
11,974,019	10,722,637	12,219,138	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(*) סווג מחדש - ראה באור 2(ה).

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

הון והתחייבויות

ליום	ליום 31 במרס	
31 בדצמבר	2010	2011
2010	2010	2011
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

			הון
99,429	99,429	99,429	הון מניות
332,985	332,985	332,985	פרמיה על מניות
192,506	209,868	172,800	קרנות הון
1,627,719	1,486,562	1,679,866	יתרת עודפים
2,252,639	2,128,844	2,285,080	סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה
1,093	719	1,209	זכויות שאינן מקנות שליטה
2,253,732	2,129,563	2,286,289	סך כל ההון

התחייבויות

13,805,715	13,198,991	14,070,538	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
11,908,196	10,771,760	12,157,229	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
157,870	189,117	142,606	התחייבויות בגין מסים נדחים
118,622	106,133	119,048	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
32,988	14,878	4,971	התחייבויות בגין מסים שוטפים
3,974	745	4,737	עודף הפסדים על השקעות בחברות כלולות
1,151,767	1,098,862	1,293,315	זכאים ויתרות זכות
1,720,140	1,487,625	1,726,165	התחייבויות פיננסיות
28,899,272	26,868,111	29,518,609	סך כל ההתחייבויות
31,153,004	28,997,674	31,804,898	סך כל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

30 במאי, 2011			
שי קומפל	ארי קלמן	מנחם גורביץ	תאריך אישור הדוחות הכספיים
מנהל כספים	מנהל כללי	יו"ר הדירקטוריון	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2010	2010	2011	
מבוקר	בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח [למעט נתוני רווח נקי למניה]			
4,270,262	1,030,786	1,060,331	פרמיות שהורווחו ברוטו
904,818	214,550	230,605	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
3,365,444	816,236	829,726	פרמיות שהורווחו בשייר
2,309,812	627,305 (*)	403,454	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
643,793	196,197	145,007	הכנסות מדמי ניהול
230,131	61,672	56,081	הכנסות מעמלות
6,549,180	1,701,410	1,434,268	סך כל ההכנסות
5,165,290	1,356,360	1,080,457	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(679,749)	(227,448)	(163,513)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
4,485,541	1,128,912	916,944	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
914,837	224,609	238,484	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
561,499	123,866	151,441	הוצאות הנהלה וכלליות
30,835	7,672	8,276	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
121,874	3,423	38,844	הוצאות מימון
6,114,586	1,488,482	1,353,989	סך כל ההוצאות
121	(182) (*)	325	חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות, נטו
434,715	212,746	80,604	רווח לפני מסים על ההכנסה
152,768	72,250	28,341	מסים על ההכנסה
281,947	140,496	52,263	רווח נקי
281,616	140,459	52,147	מיוחס ל:
331	37	116	בעלי המניות של החברה
281,947	140,496	52,263	זכויות שאינן מקנות שליטה
			רווח נקי
4.45	2.22	0.82	רווח נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח)

(*) סווג מחדש - ראה באור 2(ה).

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו		
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס		
2010	2010	2011	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
281,947	140,496	52,263	רווח נקי
			רווח (הפסד) כולל אחר:
(2,032)	(1,081)	899	התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ
147,405	119,864	(18,900)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון
(130,749)	(61,953)	(18,077)	רווחים והפסדים נטו מממוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוח רווח והפסד
11,922	856	5,103	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(7,437)	(19,755)	10,937	הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לרכיבים של רווח כולל אחר
19,109	37,931	(20,038)	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
301,056	178,427	32,225	סך-הכל רווח כולל
300,725	178,390	32,109	מיוחס ל:
331	37	116	בעלי המניות של החברה
301,056	178,427	32,225	זכויות שאינן מקנות שליטה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה									
הון מניות	פרמיה על מניות	קצוץ הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קצוץ הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר									
אלפי ש"ח									
99,429	332,985	37,758	141,627	(572)	13,693	1,627,719	2,252,639	1,093	2,253,732
-	-	-	-	-	-	52,147	52,147	116	52,263
-	-	-	-	899	-	-	899	-	899
-	-	-	(18,900)	-	-	-	(18,900)	-	(18,900)
-	-	-	(18,077)	-	-	-	(18,077)	-	(18,077)
-	-	-	5,103	-	-	-	5,103	-	5,103
-	-	-	11,063	(126)	-	-	10,937	-	10,937
-	-	-	(20,811)	773	-	-	(20,038)	-	(20,038)
-	-	-	(20,811)	773	-	52,147	32,109	116	32,225
-	-	332	-	-	-	-	332	-	332
99,429	332,985	38,090	120,816	201	13,693	1,679,866	2,285,080	1,209	2,286,289

יתרה ליום 1 בינואר, 2011 (מבוקר)

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההגון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקק לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוח רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

עלות תשלום מבוסס מניות

יתרה ליום 31 במרס, 2011

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה									
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר									
אלפי ש"ח									
99,429	332,985	35,812	121,090	856	13,693	1,346,103	1,949,968	682	1,950,650
-	-	-	-	-	-	140,459	140,459	37	140,496
-	-	-	-	(1,081) *	-	-	(1,081)	-	(1,081)
-	-	-	(119,864) *	-	-	-	119,864	-	119,864
-	-	-	(61,953)	-	-	-	(61,953)	-	(61,953)
-	-	-	856	-	-	-	856	-	856
-	-	-	(20,245) *	490 *	-	-	(19,755)	-	(19,755)
-	-	-	38,522	(591)	-	-	37,931	-	37,931
-	-	-	38,522	(591)	-	140,459	178,390	37	178,427
-	-	486	-	-	-	-	486	-	486
99,429	332,985	36,298	159,612	265	13,693	1,486,562	2,128,844	719	2,129,563

יתרה ליום 1 בינואר, 2010 (מבוקר)

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההגון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים

למכירה שנזקף לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש

של נכסים פיננסיים המסווגים

כזמינים למכירה שהועברו לדוח

רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים

פיננסיים המסווגים כזמינים

למכירה שהועבר לדוח רווח

והפסד

הטבת מס (מסים על ההכנסה)

המתייחסים לרכיבים של רווח

(הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

עלות תשלום מבוסס מניות

יתרה ליום 31 במרס, 2010

(*) סווג מחדש - ראה באור 2(ה).

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה									
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
מבוקר									
אלפי ש"ח									
99,429	332,985	35,812	121,090	856	13,693	1,346,103	1,949,968	682	1,950,650
-	-	-	-	-	-	281,616	281,616	331	281,947
-	-	-	-	(2,032)	-	-	(2,032)	-	(2,032)
-	-	-	147,405	-	-	-	147,405	-	147,405
-	-	-	(130,749)	-	-	-	(130,749)	-	(130,749)
-	-	-	11,922	-	-	-	11,922	-	11,922
-	-	-	(8,041)	604	-	-	(7,437)	-	(7,437)
-	-	-	20,537	(1,428)	-	-	19,109	-	19,109
-	-	-	20,537	(1,428)	-	281,616	300,725	331	301,056
-	-	-	-	-	-	-	-	80	80
-	-	1,946	-	-	-	-	1,946	-	1,946
99,429	332,985	37,758	141,627	(572)	13,693	1,627,719	2,252,639	1,093	2,253,732

יתרה ליום 1 בינואר, 2010

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו מממוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוח רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) כולל הנפקת הון לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה

עלות תשלום מבוסס מניות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2010

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2010 2011		נספח	
מבוקר	בלתי מבוקר אלפי ש"ח		(א)	
8,335	392,670	354,934		<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
				<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(51,474)	(14,727)	(13,452)		השקעה ברכוש קבוע
(115,660)	(18,718)	(25,553)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
-	-	(30,125)		רכישת פעילויות
(87,417)	(115,167)	(30,343)		השקעות פיננסיות על-ידי חברות
(61,647)	-	(6,928)		הקבוצה שאינן חברות ביטוח, נטו
2,412	1,482	-		הלוואות שניתנו לחברות מוחזקות
5,033	877	1,655		דיבידנד שהתקבל מחברה מוחזקת
(308,753)	(146,253)	(104,746)		תמורה מממוש רכוש קבוע
				מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
254,782	454	-		<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
(84,994)	(12,430)	(8,792)		קבלת התחייבויות פיננסיות
80	-	-		פירעון התחייבויות פיננסיות
169,868	(11,976)	(8,792)		הנפקת הון לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1,619)	(3,418)	(5,696)		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (שימשו לפעילות) מימון
(132,169)	231,023	235,700		השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
635,735	635,735	503,566	(ב)	עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
503,566	866,758	739,266	(ג)	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
				יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס	
2010	2010	2011
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת		
281,947	140,496	52,263
רווח נקי לתקופה		
התאמות לסעיפי רווח והפסד:		
(121)	(182)*	(325)
חלק בהפסדי (רווחי) חברות כלולות, נטו		
(1,185,969)	(480,263)	(98,365)
רווחים נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה		
רווחים נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:		
(346,031)	(84,856)	(61,168)
נכסי חוב סחירים		
(622,471)	(24,378)	(195,769)
נכסי חוב שאינם סחירים		
(43,228)	(19,367)	(9,134)
מניות		
(47,446)	(29,638)*	(30,923)
אחרות		
(1,059,176)	(158,239)	(296,994)
107,128	(10,855)	17,116
הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות		
(427)	(3)	(3)
רווח מממוש רכוש קבוע		
(20,548)	2,500	-
ירידה (עליה) בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה		
פחת והפחתות:		
28,848	6,958	7,405
רכוש קבוע		
84,182	18,524	24,332
נכסים בלתי מוחשיים		

(* סווג מחדש - ראה באור 2(ה)).

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס	
2010	2010	2011
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (המשך)

1,670,002	533,566	249,033	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
880,668	273,944	264,823	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
1,926	480	2,017	עסקאות תשלום מבוסס מניות
(291,609)	(200,016)	(44,111)	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(70,961)	(28,969)	(23,940)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
152,768	72,250	28,341	מסים על ההכנסה
			שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
(1,145,082)	(59,190)	(125,007)	השקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה: רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
(22,545)	(260)	-	השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה: רכישת נדל"ן להשקעה
(577,964)	52,607	16,955	תמורה ממימוש (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
2,623	(141,936)	(104,196)	פרמיות לגבייה
4,498	(4,870)	(4,467)	חייבים ויתרות חובה
167,011	105,831	133,842	זכאים ויתרות זכות
15,548	3,059	426	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
(1,259,200)	(14,700)	46,882	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:
(79,974)	(4,196)	(5,252)	ריבית ששולמה
1,011,562	245,615	260,909	ריבית שהתקבלה
(140,980)	(57,106)	(82,129)	מסים ששולמו
67,010	62,242	60,097	מסים שהתקבלו
127,970	20,319	22,164	דיבידנד שהתקבל
985,588	266,874	255,789	
8,335	392,670	354,934	סך הכל תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס	
2010	2010	2011
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
105,295	105,295	67,575
530,440	530,440	435,991
635,735	635,735	503,566
67,575	223,260	212,915
435,991	643,498	526,351
503,566	866,758	739,266
28,812	-	-
-	-	9,388

(ב) מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

(ג) מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

(ד) פעילות מהותית שלא במזומן

החלפת נכסי חוב סחירים במניות במסגרת הסדר חוב
רכישת פעילות כנגד זכאים

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

באור 1: - כללי

א. תיאור החברה

מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה ציבורית אשר מניותיה רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב יפו. בעלי מניותיה העיקריים של החברה הינם נידן אסטבלישמנט ופלמס אסטבלישמנט (תאגידים זרים) המוחזקים בנאמנות עבור מר מנחם גורביץ והמחזיקים בכ- 61.86% ממניות החברה. החברה פועלת באמצעות חברות בשליטתה בכל ענפי הביטוח העיקריים ובכללם ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (ביטוח חיים, פנסיה וגמל), ביטוח בריאות וביטוח כללי. בנוסף עוסקת החברה באמצעות חברות בשליטתה בפעילות בתחום שוק ההון והפיננסים ובכלל זה בניהול קרנות נאמנות, ניהול תיקי השקעות וחיתום. לחברה גם השקעות בנדל"ן בחו"ל באמצעות חברה בשליטתה.

החברה הינה תושבת ישראל, אשר נתאגדה בישראל וכתובתה הרשמית הינה אלנבי 115, תל-אביב יפו.

ב. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 31 במרס, 2011 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך (להלן - דוחות כספיים ביניים מאוחדים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר, 2010 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים).

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאיתא. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ערוכים בהתאם לכללים חשבונאיים מקובלים לעריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים כפי שנקבעו בתקן חשבונאות בינלאומי 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים", ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וכן בהתאם להוראות הגילוי לפי פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח.

עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים עקביים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים, למעט האמור להלן:

שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים הנמדדים בעלותם המופחתת, אשר מידע לגבי השווי ההוגן שלהם ניתן לצרכי באור בלבד, נקבעים באמצעות הוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרניות כפי שנמדדו בבורסה לניירות ערך בתל אביב בתוספת פרמיה בגין אי סחירות. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט ריביות ביחס לדירוגי סיכון שונים.

ביום 24 בפברואר, 2011 פרסם משרד האוצר הודעה לעיתונות לפיה זכתה קבוצת "מרווח הוגן" במכרז להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים. החל מיום 20 במרס, 2011 (להלן - יום המעבר), מספקת קבוצת מרווח הוגן ציטוטי מחירים ושערי ריבית היוון לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים (להלן - המודל החדש). מיום המעבר הפסיקה חברת שערי ריבית לספק ציטוטים אלו לגופים המוסדיים. המודל החדש בעיקרו אינו מתבסס על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפידיון של נכסי החוב וקביעת מיקום הנכס הלא סחיר באותם עשירונים, וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. המודל החדש מביא לידי ביטוי באופן עדכני יותר שינויים בפרמיית הסיכון של נכסי החוב, כפי שאלו משתקפים בשוק הסחיר בהתאם לשינויים באותו עשירון.

לדעת הקבוצה, המודל החדש עונה לדרישות המפקח על הביטוח ולכללים החשבונאיים בנושא מדידת שווי הוגן של נכסים פיננסיים. המעבר למודל החדש מיושם כשינוי אומדן. אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים כתוצאה מיישום המודל החדש לראשונה ביום המעבר.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

א. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים (המשך)

IFRS 3 (מתוקן) - צירופי עסקים

התיקונים ל- IFRS 3 (מתוקן) עוסקים בנושאים הבאים:

1. מידת זכויות שאינן מקנות שליטה

התיקון קובע את המקרים בהם קיימת אפשרות לבחירת אופן מדידת הזכויות שאינן מקנות שליטה בהתאם לשוויון ההוגן למועד הרכישה או לפי חלקן היחסי בנכסים המזוהים נטו של הישות הנרכשת. בהתאם לתיקון, אפשרות זו קיימת רק עבור סוגי זכויות שאינן מקנות שליטה המקנים לבעליהם זכות בעלות וזכות לקבלת חלק יחסי (פרו-ראטה) בנכסים נטו של החברה הנרכשת במקרה של פירוק (בדרך כלל מניות). לעומתם, לסוגים אחרים של זכויות שאינן מקנות שליטה (לדוגמה, אופציות שהינן מכשירי הון בחברה הנרכשת) לא קיימת אפשרות בחירה זו ולפיכך יש למדוד אותם לפי שוויים ההוגן במועד הרכישה, למעט מקרים של הוראות מדידה אחרות הנדרשות על ידי תקני IFRS אחרים, כמו למשל IFRS 2. התיקון מיושם למפרע מהמועד בו יושם IFRS 3 (מתוקן) לראשונה.

2. מענקי תשלום מבוסס מניות במסגרת צירוף עסקים

התיקון מפרט את דרישות הטיפול החשבונאי במסגרת צירוף עסקים המתייחסות להחלפה של עסקאות תשלום מבוסס מניות של החברה הנרכשת (בין אם היא מחויבת ובין אם היא בוחרת להחליפם) בעסקאות תשלום מבוסס מניות של החברה הרוכשת. בהתאם לכך, על החברה הרוכשת לייחס סכום לתמורת העסקה ביום הרכישה וסכום כהוצאה בתקופה שלאחר מועד הרכישה. אולם, אם כתוצאה מצירוף העסקים המענק פוקע והוא מוחלף במענק חדש, אזי שווי המענק החדש בהתאם ל- IFRS 2, יוכר כהוצאה בתקופה שלאחר מועד הרכישה ולא יכלול בתמורת הרכישה. כמו כן, אם מענקי תשלום מבוסס מניות אינם מוחלפים, אזי אם המכשירים הבשילו הם מהווים חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה ונמדדים בהתאם להוראות IFRS 2 ואם המכשירים לא הבשילו הם נמדדים לפי הערך שהיה משמש אם היו מוענקים מחדש במועד הרכישה, כאשר סכום זה מוקצה בין הזכויות שאינן מקנות שליטה לבין הוצאה שלאחר מועד הרכישה. התיקון מיושם למפרע מהמועד בו יושם IFRS 3 (מתוקן) לראשונה.

3. הוראות מעבר לטיפול בתמורה מותנית מצירוף עסקים שחל לפני יישום IFRS 3 (מתוקן)

התיקון מבהיר שהתיקונים ל- IFRS 7, IAS 32 ו- IAS 39 הקובעים כי תמורה מותנית בצירוף עסקים תטופל בהתאם לתקנים אלו, לא מיושמים לגבי תמורה מותנית שנצמחה בצירוף עסקים שמועד הרכישה שלו קדם למועד יישום IFRS 3 (מתוקן). לגבי תמורה מותנית כאמור, יש להמשיך ליישם את הוראות IFRS 3 לפני תיקונו. התיקון מיושם למפרע החל מיום 1 בינואר, 2011.

לתיקונים כאמור לעיל, לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

IAS 24 - גילויים בהקשר לצד קשור

התיקון ל- IAS 24 מבהיר את הגדרת צד קשור על מנת לפשט את זיהוי היחסים עם צד קשור ולמנוע חוסר עקביות ביישום הגדרה זו. התיקון מיושם למפרע החל מיום 1 בינואר, 2011. לתיקון כאמור לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

IAS 34 - דיווח כספי לתקופות ביניים

בהתאם לתיקון ל- IAS 34 נקבעו דרישות גילוי נוספות בדוחות כספיים ביניים בדבר הנסיבות שסביר כי ישפיעו על השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים ועל סיווגם, העברות של מכשירים פיננסיים בין רמות שונות במדרג השווי ההוגן ושינויים בסיווג נכסים פיננסיים. התיקון מיושם למפרע החל מיום 1 בינואר, 2011. הגילויים הנדרשים ייכללו במידת הצורך בדוחות הכספיים של החברה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

במאי 2011 פרסם ה-IASB ארבעה תקנים חדשים: IFRS 10 - דוחות כספיים מאוחדים, IFRS 11 - הסדרים משותפים, IFRS 12 - גילוי בדבר זכויות בישויות אחרות (להלן - התקנים החדשים) וכן את IFRS 13 - מדידת שווי הוגן, ותיקן שני תקנים קיימים IAS 27R (מתוקן 2011) - דוחות כספיים נפרדים ו-IAS 28R (מתוקן 2011) - השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות.

התקנים החדשים ייושמו למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013, או לאחריו. אימוץ מוקדם אפשרי, אולם אם חברה בוחרת לבצעו, עליה לאמץ את התקנים החדשים כמכלול אחד (למעט דרישות הגילוי על פי IFRS 12 שניתן לאמץ בנפרד). התקנים כוללים הוראות מעבר עם הקלות מסוימות בעת היישום לראשונה.

להלן עיקרי הוראות התקנים האמורים והשפעותיהם הצפויות על החברה:

IFRS 10 - דוחות כספיים מאוחדים

IFRS 10 (להלן - תקן 10) מחליף את IAS 27 בדבר הטיפול החשבונאי בדוחות כספיים מאוחדים, וכן כולל את הטיפול החשבונאי באיחוד ישויות מובנות (structured entities) שטופלו בעבר ב-SIC 12 איחוד - ישויות למטרות מיוחדות.

תקן 10 אינו כולל שינויים בנהלי האיחוד, אך משנה את ההגדרה של קיומה של שליטה לצורך איחוד וכולל מודל יחיד לצורכי איחוד. על פי תקן 10 על מנת שתתקיים שליטה נדרש קיומם של כוח (power) וחשיפה או זכות לתשואות משתנות (variable returns) מהחברה המושקעת. כוח הינו היכולת להשפיע ולכוון את הפעילויות של החברה המושקעת, אשר משפיעות באופן משמעותי על התשואה של המשקיע.

תקן 10 קובע כי בעת בחינת קיומה של שליטה יש להביא בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות רק אם הן ממשיות, לעומת IAS 27 לפני התיקון אשר קבע כי זכויות הצבעה פוטנציאליות יובאו בחשבון רק אם הן ניתנות למימוש באופן מיידי כאשר יש להתעלם מכוונות ההנהלה והיכולת הפיננסית למימוש זכויות אלו.

בנוסף, תקן 10 קובע כי משקיע יכול שישלוט גם אם הוא מחזיק פחות מ-50% מזכויות ההצבעה בחברה המוחזקת (שליטה אפקטיבית), וזאת בניגוד ל-IAS 27 הקיים אשר איפשר לבחור שני מודלים לאיחוד - מודל השליטה האפקטיבית ומודל השליטה המשפטית.

תקן 10 ייושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013 או לאחריו.

החברה בוחנת את ההשפעה האפשרית של תקן 10, אך אין ביכולתה, בשלב זה, לאמוד את השפעתו, אם בכלל, על הדוחות הכספיים.

IFRS 11 - הסדרים משותפים

IFRS 11 (להלן - תקן 11) מחליף את IAS 31 בדבר הטיפול החשבונאי בזכויות בעסקאות משותפות ואת SIC 13 בדבר פרשנות לטיפול החשבונאי בהשקעות לא כספיות על ידי ישויות בשליטה משותפת.

תקן 11 מגדיר הסדרים משותפים כהסדרים חוזיים שלפיהם לשני צדדים או יותר קיימת שליטה משותפת.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

IFRS 11 – הסדרים משותפים (המשך)

תקן 11 מחלק את ההסדרים המשותפים לשני סוגים:

- עסקאות משותפות (joint ventures), שבהן לצדדים להסדר יש שליטה משותפת על הזכויות בנכסים נטו של העסקה המשותפת. תקן 11 דורש כי עסקאות משותפות יטופלו רק לפי שיטת השווי המאזני וזאת בניגוד להוראות IAS 31 אשר קבעו כי חברה יכולה לבחור כמדיניות חשבונאית האם ליישם את שיטת האיחוד היחסי או שיטת השווי המאזני לגבי ישויות בשליטה משותפת.
- פעילויות משותפות (joint operations), שבהן לצדדים להסדר יש שליטה משותפת על הזכויות בנכסים של הפעילות המשותפת ומחויבות משותפת בגין ההתחייבויות של הפעילות המשותפת. תקן 11 דורש כי החברה המחזיקה תכיר בנכסים, בהתחייבויות, בהכנסות ובהוצאות של הפעילות המשותפת על פי חלקה היחסי בפעילות זו כפי שנקבע בהסדר המשותף, בדומה לטיפול החשבונאי הקיים היום.

תקן 11 ייושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013 או לאחריו.

להערכת החברה, לתקן 11 לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

IFRS 12 – גילוי בדבר זכויות בישויות אחרות

IFRS 12 (להלן – תקן 12) קובע דרישות גילוי לגבי ישויות מוחזקות של החברה, לרבות חברות בנות, הסדרים משותפים, חברות כלולות וישויות מובנות (structured entities). תקן 12 מרחיב את דרישות הגילוי בנוגע לשיקולים ולהנחות ששימשו את ההנהלה בקביעת קיומה של שליטה, שליטה משותפת או השפעה מהותית בישויות מוחזקות, וכן בקביעת סוג ההסדר המשותף. תקן 12 כולל גם דרישות גילוי לגבי ישויות מוחזקות מהותיות.

הגילויים הנדרשים יכללו בדוחות הכספיים של החברה עם אימוץ התקן לראשונה.

IFRS 13 – מדידת שווי הוגן

IFRS 13 (להלן – תקן 13) קובע הנחיות באשר לאופן מדידת שווי הוגן ככל שמדידה זו נדרשת בהתאם לתקינה הבינלאומית. תקן 13 מגדיר שווי הוגן כמחיר שהיה מתקבל במכירת נכס, או משולם בהעברת התחייבות, בעסקה רגילה בין משתתפי שוק במועד המדידה. בנוסף, תקן 13 מפרט את המאפיינים של משתתפי השוק וקובע כי השווי ההוגן יתבסס על ההנחות בהן היו משתמשים משתתפי השוק. כמו כן, קובע תקן 13 כי מדידת שווי הוגן תבוסס על ההנחה כי העסקה מבוצעת בשוק העיקרי של הנכס או ההתחייבות, או בהיעדר שוק עיקרי, בשוק המועיל ביותר.

תקן 13 קובע כי יש למקסם את השימוש בנתונים הניתנים לצפייה מהשוק ביחס לשימוש בנתונים שאינם ניתנים לצפייה מהשוק. כמו כן, תקן 13 קובע מדרג לשווי ההוגן בהתאם למקור הנתונים ששימשו לקביעתו:

- רמה 1 - מחירים מצוטטים (ללא התאמות) בשוק פעיל של נכסים והתחייבויות זהים.
- רמה 2 - נתונים שאינם מחירים מצוטטים שנכללו ברמה 1 אשר ניתנים לצפייה במישרין או בעקיפין.
- רמה 3 - נתונים שאינם מבוססים על מידע שוק ניתן לצפייה (טכניקות הערכה ללא שימוש בנתוני שוק ניתנים לצפייה).

כמו כן, תקן 13 קובע דרישות גילוי מסוימות.

תקן 13 מיושם באופן של מכאן ואילך החל מיום 1 בינואר, 2013. אימוץ מוקדם אפשרי.

החברה בוחנת את ההשפעה האפשרית של תקן 13, איך אין ביכולתה, בשלב זה, לאמוד את השפעתו, אם בכלל, על הדוחות הכספיים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

IAS 27R - דוחות כספיים נפרדים

IAS 27R (להלן - תקן 27 המתוקן) מחליף את IAS 27 ומטפל רק בדוחות כספיים נפרדים. ההנחיות הקיימות לגבי דוחות כספיים נפרדים נותרו ללא שינוי במסגרת תקן 27 המתוקן.

IAS 28R - השקעות בחברות כלולות

IAS 28R (להלן - תקן 28 המתוקן) מחליף את IAS 28. השינויים העיקריים הנכללים בו לעומת IAS 28 מתייחסים לטיפול החשבונאי לפי שיטת השווי המאזני בהשקעות בעסקאות משותפות, כתוצאה מפרסום IFRS 11 והמעבר מיישום שיטת האיחוד היחסי ליישום שיטת השווי המאזני בהשקעות אלה.

ג. עונתיות

1. ביטוח חיים ובריאות

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפקדות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי כלי רכב של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בחודש ינואר או בחודש אפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

ד. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע	מדד בגין
%	%	%

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:

31 במרס, 2011	0.7	0.9	(1.9)
31 במרס, 2010	(0.9)	(1.0)	(1.6)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2010	2.7	2.3	(6.0)

ה. שינוי סיווג

החברה ביצעה סיווג מחדש של השקעתה בשותפות בה יש לחברה השפעה מהותית, מסעיף השקעות פיננסיות אחרות לסעיף השקעה בחברה כלולה.

בנוסף, נכללו בדוחות הכספיים סיווגים מחדש בסעיפי עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות והוצאות הנהלה וכלליות בסכומים לא מהותיים.

לסיווגים שנערכו לא היתה השפעה על ההון, על הרווח הנקי ועל הרווח הכולל של החברה.

באור 3: - מגזרי פעילות

בשל שינוי במבנה הארגוני של מנורה ביטוח, החל מיום 1 בינואר, 2011 מוגדר ענף ביטוח הבריאות כמגזר פעילות, אשר מאחד תחתיו פוליסות ביטוח בריאות מסוגים שונים כמפורט בסעיף 2 להלן. בתקופות קודמות הוצגו תוצאות ביטוח בריאות במסגרת מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח. על מנת לאפשר השוואה לתקופות קודמות, הוצגו מחדש מספרי ההשוואה.

הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים, פנסיה וגמל והוא מתמקד בעיקר בחסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל לרבות קרן השתלמות) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד.

2. מגזר ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, מחלות קשות, ניתוחים והשתלות, ביטוח שיניים ועוד.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר ביטוח כללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר ביטוח כללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים וענפי חבויות אחרים.

● ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על-ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על-פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

● ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

● ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים וענפי בריאות המספקים כיסוי ביטוחי לזמן קצר.

● ענפי חבויות

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שייגרם לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות דירקטורים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר וכן ענפים אחרים המחושבים בשיטת עודף הכנסות על הוצאות כגון כלי שיט, כלי טייס וערבות חוק המכר.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2011

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
404,143	82,902	573,286	-	-	1,060,331
30,387	25,533	174,685	-	-	230,605
373,756	57,369	398,601	-	-	829,726
293,896	11,605	64,580	38,553	(5,180)	403,454
120,104	-	-	25,548	(645)	145,007
6,972	2,827	41,640	10,797	(6,155)	56,081
794,728	71,801	504,821	74,898	(11,980)	1,434,268
586,635	68,106	425,716	-	-	1,080,457
(19,974)	(33,026)	(110,513)	-	-	(163,513)
566,661	35,080	315,203	-	-	916,944
86,791	19,320	125,099	13,429	(6,155)	238,484
102,175	7,334	23,863	21,994	(3,925)	151,441
5,185	-	1,121	1,970	-	8,276
1,652	-	2,492	36,600	(1,900)	38,844
762,464	61,734	467,778	73,993	(11,980)	1,353,989
952	-	-	(627)	-	325
33,216	10,067	37,043	278	-	80,604
(3,661)	(680)	(12,103)	(14,531)	-	(30,975)
29,555	9,387	24,940	(14,253)	-	49,629
ליום 31 במרס, 2011					
ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
9,027,965	558,303	4,484,270	-	-	14,070,538
12,111,876	45,353	-	-	-	12,157,229

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות

בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הפחתת נכסים בלתי מוחשיים

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות, נטו

רווח לפני מסים על ההכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2010

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
393,950	72,720	564,116	-	-	1,030,786
30,265	23,444	160,841	-	-	214,550
363,685	49,276	403,275	-	-	816,236
522,502	16,743	40,971	50,224	(3,135)	627,305
176,001	-	-	21,018	(822)	196,197
8,010	5,585	43,325	8,632	(3,880)	61,672
1,070,198	71,604	487,571	79,874	(7,837)	1,701,410
807,439	124,871	424,050	-	-	1,356,360
(17,043)	(74,314)	(136,091)	-	-	(227,448)
790,396	50,557	287,959	-	-	1,128,912
83,717	15,554	119,098	10,120	(3,880)	224,609
86,862	6,192	19,545	14,892	(3,625)	123,866
4,107	-	1,121	2,444	-	7,672
111	-	412	3,232	(332)	3,423
965,193	72,303	428,135	30,688	(7,837)	1,488,482
805	-	-	(987)	-	(182)
105,810	(699)	59,436	48,199	-	212,746
20,380	1,851	30,769	4,686	-	57,686
126,190	1,152	90,205	52,885	-	270,432
ליום 31 במרס, 2010					
ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
8,493,130	527,099	4,178,762	-	-	13,198,991
10,732,689	39,071	-	-	-	10,771,760

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות

בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הפחתת נכסים בלתי מוחשיים

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות, נטו

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2010

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
מבוקר					
אלפי ש"ח					
1,700,745	302,013	2,267,504	-	-	4,270,262
113,191	95,114	696,513	-	-	904,818
1,587,554	206,899	1,570,991	-	-	3,365,444
1,868,215	38,761	236,342	180,049	(13,555)	2,309,812
556,953	-	-	89,543	(2,703)	643,793
31,068	13,485	166,970	33,905	(15,297)	230,131
4,043,790	259,145	1,974,303	303,497	(31,555)	6,549,180
3,187,661	246,663	1,730,966	-	-	5,165,290
(74,436)	(95,691)	(509,622)	-	-	(679,749)
3,113,225	150,972	1,221,344	-	-	4,485,541
322,981	67,526	494,049	45,578	(15,297)	914,837
375,983	28,821	92,538	78,515	(14,358)	561,499
17,831	-	4,486	8,518	-	30,835
6,840	-	5,346	111,588	(1,900)	121,874
3,836,860	247,319	1,817,763	244,199	(31,555)	6,114,586
5,160	-	-	(5,039)	-	121
212,090	11,826	156,540	54,259	-	434,715
18,665	1,817	7,785	(1,721)	-	26,546
230,755	13,643	164,325	52,538	-	461,261
ליום 31 בדצמבר, 2010					
ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
מבוקר					
אלפי ש"ח					
8,932,234	540,775	4,332,706	-	-	13,805,715
11,862,772	45,424	-	-	-	11,908,196

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות

בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הפחתת נכסים בלתי מוחשיים

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות, נטו

רווח לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2011					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *)	ענפי חבויות (ואחרים **)	סה"כ	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
179,097	260,944	185,253	77,658	702,952	פרמיות ברוטו
2,939	52,995	101,082	28,165	185,181	פרמיות ביטוח משנה
176,158	207,949	84,171	49,493	517,771	פרמיות בשייר
(43,886)	(37,222)	(21,235)	(16,827)	(119,170)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
132,272	170,727	62,936	32,666	398,601	פרמיות שהורווחו בשייר
41,533	6,807	2,479	13,761	64,580	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,680	12,786	23,281	3,893	41,640	הכנסות מעמלות
175,485	190,320	88,696	50,320	504,821	סך כל ההכנסות
142,467	179,963	67,625	35,661	425,716	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(16,999)	(45,851)	(34,358)	(13,305)	(110,513)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
125,468	134,112	33,267	22,356	315,203	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
15,324	57,248	38,327	14,200	125,099	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
7,494	7,419	6,772	2,178	23,863	הוצאות הנהלה וכלליות
561	560	-	-	1,121	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
874	799	657	162	2,492	הוצאות מימון
149,721	200,138	79,023	38,896	467,778	סך כל ההוצאות
25,764	(9,818)	9,673	11,424	37,043	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(7,550)	(1,210)	(501)	(2,842)	(12,103)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
18,214	(11,028)	9,172	8,582	24,940	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
2,410,187	622,933	442,324	1,008,826	4,484,270	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 במרס, 2011 (בלתי מבוקר)

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 76% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 85% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2010

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *)	ענפי חבויות (ואחרים **)	סה"כ
		בלתי מבוקר		
		אלפי ש"ח		
171,586	277,928	168,499	75,561	693,574
31,863	81,231	93,567	29,603	236,264
139,723	196,697	74,932	45,958	457,310
3,987	(31,408)	(13,643)	(12,971)	(54,035)
143,710	165,289	61,289	32,987	403,275
25,944	4,479	1,682	8,866	40,971
2,554	13,933	21,584	5,254	43,325
172,208	183,701	84,555	47,107	487,571
124,162	157,099	96,770	46,019	424,050
(7,987)	(40,279)	(70,464)	(17,361)	(136,091)
116,175	116,820	26,306	28,658	287,959
14,354	54,089	37,322	13,333	119,098
6,711	6,730	4,164	1,940	19,545
561	560	-	-	1,121
340	(189)	331	(70)	412
138,141	178,010	68,123	43,861	428,135
34,067	5,691	16,432	3,246	59,436
20,151	3,606	1,150	5,862	30,769
54,218	9,297	17,582	9,108	90,205
2,220,983	604,370	418,131	935,278	4,178,762

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 76% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 85% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2010

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *)	ענפי חבויות (ואחרים **)	סה"כ
אלפי ש"ח				
602,065	902,069	535,583	239,570	2,279,287
112,036	233,497	297,232	113,859	756,624
490,029	668,572	238,351	125,711	1,522,663
48,647	(5,915)	(664)	6,260	48,328
538,676	662,657	237,687	131,971	1,570,991
152,771	24,706	9,405	49,460	236,342
12,058	58,110	79,413	17,389	166,970
703,505	745,473	326,505	198,820	1,974,303
605,126	638,300	292,700	194,840	1,730,966
(70,334)	(160,923)	(183,301)	(95,064)	(509,622)
534,792	477,377	109,399	99,776	1,221,344
57,064	227,107	154,965	54,913	494,049
29,312	30,912	24,184	8,130	92,538
2,243	2,243	-	-	4,486
1,524	1,467	2,029	326	5,346
624,935	739,106	290,577	163,145	1,817,763
78,570	6,367	35,928	35,675	156,540
5,245	881	275	1,384	7,785
83,815	7,248	36,203	37,059	164,325
2,365,254	578,640	404,339	984,473	4,332,706

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 77% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 83% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2011				
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	-	404,143	404,143	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	30,387	30,387	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
-	-	373,756	373,756	פרמיות שהורווחו בשייר
96,140	(574)	198,330	293,896	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
21,304	74,125	24,675	120,104	הכנסות מדמי ניהול
-	99	6,873	6,972	הכנסות מעמלות
117,444	73,650	603,634	794,728	סך כל ההכנסות
88,439	-	498,196	586,635	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
-	-	(19,974)	(19,974)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
88,439	-	478,222	566,661	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
2,809	16,313	67,669	86,791	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
12,171	34,211	55,793	102,175	הוצאות הנהלה וכלליות
2,735	2,450	-	5,185	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
290	-	1,362	1,652	הוצאות מימון
106,444	52,974	603,046	762,464	סך כל ההוצאות
-	-	952	952	חלק ברווחי חברה כלולה
11,000	20,676	1,540	33,216	רווח לפני מסים על ההכנסה
-	-	(3,661)	(3,661)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
11,000	20,676	(2,121)	29,555	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2010				
גמל	פנסיה	בטוח חיים	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	-	393,950	393,950	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	30,265	30,265	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
-	-	363,685	363,685	פרמיות שהורווחו בשייר
29,015	3,498	489,989	522,502	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
18,287	66,530	91,184	176,001	הכנסות מדמי ניהול
-	80	7,930	8,010	הכנסות מעמלות
47,302	70,108	952,788	1,070,198	סך כל ההכנסות
9,346	-	798,093	807,439	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
-	-	(17,043)	(17,043)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
9,346	-	781,050	790,396	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
2,682	13,726	67,309	83,717	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
10,162	28,852	47,848	86,862	הוצאות הנהלה וכלליות
1,657	2,450	-	4,107	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
332	-	(221)	111	הוצאות מימון
24,179	45,028	895,986	965,193	סך כל ההוצאות
-	-	805	805	חלק ברווחי חברה כלולה
23,123	25,080	57,607	105,810	רווח לפני מסים על ההכנסה
-	-	20,380	20,380	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
23,123	25,080	77,987	126,190	סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2010				
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	-	1,700,745	1,700,745	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	113,191	113,191	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
-	-	1,587,554	1,587,554	פרמיות שהורווחו בשייר
332,794	10,712	1,524,709	1,868,215	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
76,259	279,447	201,247	556,953	הכנסות מדמי ניהול
-	330	30,738	31,068	הכנסות מעמלות
409,053	290,489	3,344,248	4,043,790	סך כל ההכנסות
292,537	-	2,895,124	3,187,661	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
-	-	(74,436)	(74,436)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
292,537	-	2,820,688	3,113,225	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
9,986	55,596	257,399	322,981	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
43,227	129,078	203,678	375,983	הוצאות הנהלה וכלליות
8,031	9,800	-	17,831	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
2,529	-	4,311	6,840	הוצאות מימון
356,310	194,474	3,286,076	3,836,860	סך כל ההוצאות
-	-	5,160	5,160	חלק ברווחי חברה כלולה
52,743	96,015	63,332	212,090	רווח לפני מסים על ההכנסה
-	-	18,665	18,665	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
52,743	96,015	81,997	230,755	סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 4: - צירופי עסקים

א. ביום 27 ביולי, 2010 חתמה חברה נכדה - מנורה מבטחים גמל בע"מ - חברה מנהלת (להלן - מבטחים גמל) על הסכם עם להבה חברה לניהול קרן השתלמות בע"מ ולהב לשכת ארגוני העצמאיים והעסקים בישראל לרכישת זכויות הניהול בקרן ההשתלמות "להבה קרן השתלמות לעצמאיים ולשכירים" (להלן - להבה). ביום 1 בינואר, 2011, עם קבלת כל האישורים הנדרשים על פי כל דין, עברו זכויות הניהול של להבה למבטחים גמל. סך הנכסים המנוהלים של להבה ליום 1 בינואר, 2011 עמד על כ- 420 מיליוני ש"ח וכלל כ- 12,000 עמיתים.

העלות הכוללת של הרכישה הוערכה בסך של 20,268 אלפי ש"ח וכוללת תשלום במזומן בסך של כ- 11,500 אלפי ש"ח במועד השלמת העברת זכויות הניהול וכן התחייבות בגין תמורה מותנית בסך של כ- 8,768 אלפי ש"ח כמפורט להלן:

1. סכום מותנה בהיקף נכסי להבה - החל מהשנה השישית ממועד העברת זכויות הניהול ועד לשנה העשירית תשלם מבטחים גמל תשלום רבעוני בגובה של 0.075% מסך הנכסים המנוהלים של להבה במועד התשלום.

במידה ותגדל עמלת ההפצה ו/או התפעול בעבור ניהול להבה, במהלך התקופה האמורה, יפחת שיעור התשלום האמור במחצית הגידול בעמלת ההפצה ו/או התפעול כאמור, החל ממועד השינוי ולהיפך ואולם, מהשנה השישית ועד השנה העשירית לא יפחת התשלום האמור מסך של 1.3 מליון ש"ח לשנה.

סוכם כי במידה ויחול שינוי מהותי בהוראות ההסדר התחיקתי כאמור לעיל ידונו הצדדים על שינוי בגובה התשלום באופן יחסי לשינוי.

2. בתום השנה העשירית ממועד העברת זכויות הניהול, תשלם מבטחים גמל למוכרת סכום חד פעמי, בגובה של 0.3% מתוך סך נכסי להבה במועד התשלום, המהווה בריבית שנתית בשיעור של 7% עבור תקופה של שש וחצי שנים.

נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים טרם הסתיימה ההקצאה של עלות הרכישה למרכיביה השונים.

ב. ביום 4 בינואר, 2011, חתמה חברה מאוחדת סיני מורשי חיתום סוכנות לביטוח (1989) בע"מ (להלן - מורשי חיתום) על הסכם לרכישת פעילות סוכנות ביטוח, המוכרת בשמה המסחרי "ארנון את וינשטוק תכנון וניהול ביטוחי" (להלן - ארנון את וינשטוק), לרבות תיקי הביטוח, הרכוש והמוניטין של ארנון את וינשטוק. כמו כן, רכשה מורשי חיתום את הפעילות והמוניטין של חברת "ארנון את וינשטוק תכנון וניהול בע"מ" שבבעלות הסוכנים. עלות הרכישה הסתכמה לסך של כ- 19 מיליוני ש"ח. ביום 21 בפברואר, 2011 אישר רשם החברות את שינוי שמה של מורשי חיתום ל- "ארנון את וינשטוק סוכנות לביטוח (1989) בע"מ".

נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים טרם הסתיימה ההקצאה של עלות הרכישה למרכיביה השונים.

באור 5: - הון ודרישות הון

ניהול ודרישות הון

1. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת הקבוצה להמשיך את פעילותה על מנת שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה, וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן - מנורה ביטוח) ושומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן - שומרה ביטוח) כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי המפקח על הביטוח (להלן - המפקח).

כחלק מתהליך יישומה של הדירקטיבה Solvency II, נדרשת מנורה ביטוח לבצע תהליך הערכה עצמית של הסיכונים להם היא חשופה ולקבוע הון אשר לדעת מנורה ביטוח יהווה כרית ביטחון לסיכונים אלו (ראה גם סעיף 5 להלן). לאחר תאריך הדוח, הגדירה מנורה ביטוח כהון עצמי נדרש ("הון יעד") את דרישת ההון כפי שנדרשה על ידי הדירקטיבה (על פי הכללים שנקבעו בהגשה הראשונה שהוגשה למפקח בחודש פברואר 2011), ובלבד שלא יפחת מתקנות ההון העצמי. מובהר כי אין מדובר בהון מחייב, אלא בהון יעד שמנורה ביטוח תשאף לשמור עליו, וכי אין ודאות כי מנורה ביטוח תעמוד בהון יעד זה בכל נקודת זמן.

מנורה מבטחים פנסיה בע"מ (להלן - מבטחים פנסיה), מנורה מבטחים גמל בע"מ ומנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ מחויבות לעמוד בתנאים של הון עצמי מינימלי על-פי תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), תשכ"ד-1964.

מנורה מבטחים קרנות נאמנות בע"מ מחויבת לעמוד בתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים וחברי ועדת השקעות), התשנ"ו-1995.

מנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות בע"מ מחויבת לעמוד בתקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (הון עצמי וביטוח), (תיקון), התש"ס-2000.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

2. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של מנורה ביטוח ושל שומרה ביטוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), (תיקון) התשס"ד-2004 (להלן - תקנות ההון) והנחיות המפקח.

מנורה ביטוח	
ליום	ליום
31 בדצמבר	31 במרס
2010	2011
בלתי	בלתי
מבוקר	מבוקר
אלפי ש"ח	

הון עצמי מינימלי:

הסכום הנדרש על פי תקנות ההון המתוקנות (א)
הסכום הנדרש על פי תקנות ההון ערב פרסום התיקון

2,526,916 2,536,739

1,821,384 1,822,243

705,532 714,496

(ב) הפרש

1,821,384 1,822,243

423,319 428,697

2,244,703 2,250,940

הסכום הנדרש על פי תקנות ההון ערב פרסום התיקון

60% מההפרש הנדרש להשלמה

הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח

הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:

2,048,846 2,073,448

263,951 259,308

2,312,797 2,332,756

609,668 606,419

2,922,465 2,939,175

677,762 688,235

הון ראשוני בסיסי

הון ראשוני מורכב

סך הכל הון ראשוני

הון משני נחות (ג)

סך ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון

עודף (*) (**) (א)

הסכום הנדרש כולל, דרישות הון בגין:

פעילות בביטוח כללי

פעילות בביטוח סיעודי

סיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים

הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים ובביטוח מפני מחלות אישפוז

דרישות בגין תוכניות מבטיחות תשואה

נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון

השקעה בחברת ביטוח וחברה מנהלת מאוחדות

נכסי השקעה ונכסים אחרים

סיכוני קטסטרופה בביטוח כללי

סיכונים תפעוליים

ערבויות

סך הכל הסכום הנדרש על פי תקנות ההון המתוקנות

126,347 116,334

127,137 131,621

31,807 34,105

2,526,916 2,536,739

(*) מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברות ביטוח כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות ההשקעה.

(**) ביום 26 במאי, 2011, החליט דירקטוריון מנורה ביטוח על חלוקת דיבידנד במזומן לחברה בסך של 100 מיליוני ש"ח. הדיבידנד חולק ביום 29 במאי, 2011.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

2. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של מנורה ביטוח ושל שומרה ביטוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), (תיקון) התשס"ד-2004 (להלן - תקנות ההון) והנחיות המפקח. (המשך)

שומרה ביטוח	
ליום	ליום
31 בדצמבר 2010	31 במרס 2011
מבוקר	בלתי מבוקר
אלפי ש"ח	

הון עצמי מינימלי:

188,613	199,144	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון המתוקנות (2א)
116,143	119,485	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון ערב פרסום התיקון
72,470	79,659	הפרש (ב)
116,143	119,485	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון ערב פרסום התיקון
43,482	47,795	60% מההפרש הנדרש להשלמה
159,625	167,280	הסכום הנדרש ליום המאזן על פי תקנות והנחיות המפקח (ב)
		הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:
179,005	188,193	הון ראשוני בסיסי
(36,383)	(45,571)	בניכוי הון ראשוני מעבר למגבלת כפל מההון הבסיסי
34,907	35,599	הון משני נחות - כתבי התחייבות נדחים (ג)
177,529	178,221	סך הכל הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון
17,904	10,941	עודף (*)
		בהתאם לאישור ההשקעה של שומרה ביטוח בסיני סוכנות לביטוח בע"מ (להלן - סיני סוכנות), היתנה המפקח על הביטוח כי ההשקעה בסיני סוכנות תהיה מעודפי הון הניתנים להשקעה בלבד. להלן סכום ההשקעה בסיני סוכנות:
8,697	9,910	

(2א) הסכום הנדרש כולל, דרישות הון בגין:

114,617	117,752	פעילות בביטוח כללי
1,526	1,733	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
43,231	44,858	נכסי השקעה ונכסים אחרים
9,404	14,164	סיכונים קטסטרופה בביטוח כללי
19,835	20,637	סיכונים תפעוליים
188,613	199,144	סך הכל הסכום הנדרש על פי תקנות ההון המתוקנות

(*) מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברות ביטוח כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות ההשקעה.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

2. (המשך)

(ב) בחודש נובמבר 2009 פורסם תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח) (תיקון), התשס"ט-2009 (להלן התיקון). בהתאם לתיקון מבטח יהיה חייב להגדיל, עד למועד פרסום הדוח הכספי, את הונו העצמי בגין ההפרש שבין ההון הנדרש לפי התקנות, לפני התיקון ולאחריו (להלן - ההפרש). ההפרש יחושב לכל מועד של הדוח הכספי. הגדלת ההון העצמי תעשה במועדים ובשיעורים המפורטים להלן:

עד למועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2009 לפחות 30% מההפרש;
עד למועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2010 לפחות 60% מההפרש;
עד ליום 31 בדצמבר, 2011 יושלם מלוא ההפרש.

השיעורים האמורים יוגדלו ב-15% במועדי פרסום הדוחות הכספיים החצי שנתיים העוקבים למועדי הדוחות הכספיים האמורים לעיל.

(ג) כולל שטרי הון בשומרה ביטוח שהונפקו למנורה ביטוח וכתבי התחייבות נדחים במנורה ביטוח, אשר הונפקו עד ליום 31 בדצמבר, 2009 ומהווים הון משני נחות.

3. במסגרת התיקון נוספו לדרישות ההון הקיימות, דרישות הון בגין קטגוריות אלו:

א. סיכונים תפעוליים.

ב. סיכוני שוק ואשראי, כשיעור מהנכסים, לפי מידת הסיכון המאפיינת את הנכסים השונים.

ג. סיכוני קטסטרופה בביטוח כללי.

ד. דרישות הון בגין ערבויות.

כמו כן, הורחבו דרישת ההון בגין קטגוריות אלו:

א. תוכניות מבטיחות תשואה בביטוח חיים שאין כנגדן או כנגד חלקן אגרות חוב מיועדות.

ב. דרישות הון בגין החזקת המבטחת בחברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה.

כמו כן, ניתנו ההקלות הבאות:

- הקלה באופן חישוב ההון בשל הוצאות לפיתוח מערכות מידע, בכפוף לאישור המפקח.

- ניכוי עתודה למס שנוצרה בגין נכסים לא מוכרים אשר מוחזקים בניגוד לתקנות השקעה או בניגוד להוראות המפקח.

- נקבע כי המפקח יהיה רשאי להתיר, בכפוף לתנאים עליהם יורה, הפחתה של דרישת ההון, בגובה של עד 35% מההפרש המקורי, בשל רכישת פעילות קופות גמל או חברה מנהלת של קופות גמל, במידה והונו העצמי, של המבטח, במועד הדוח הינו לפחות ההון העצמי המינימלי הנדרש ממנו בניכוי 35% מההפרש המקורי בשל רכישת פעילות קופות גמל או חברה מנהלת של קופות גמל.

במסגרת התיקון נמחקה ההגדרה של הון בסיסי, שונו הגדרות הון ראשוני והון משני ונוספה הגדרה של הון שלישוני. הגדרות הון משני והון שלישוני הוכפפו לתנאים ולשיעורים עליהם יורה המפקח. בהמשך לכך, ובהתאם לכוונת הפיקוח לאמץ בעתיד את הדירקטיבה של האיחוד האירופי בדבר הבטחת כושר פירעון של מבטחים Solvency II, פורסמה בחודש ינואר 2011 טיוטה שלישית בדבר הרכב הון עצמי של מבטח (להלן - "הטיוטה השלישית").

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

3. (המשך)

הטיטה השלישית קובעת כללים למבנה הון עצמי מוכר של מבטח, וכן מסגרת עקרונות להכרה ברכיבי הון שונים ולסיווגם לרובדי ההון השונים, כדלהלן:

א. הון ראשוני - כולל הון ראשוני בסיסי (בגובה ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה) והון ראשוני מורכב. ההון הראשוני המורכב כולל מכשירים פיננסיים שהינם זמינים לספוג את הפסדי המבטח באמצעות ביטול תשלומי ריבית ודחיית תשלומי קרן ופרעונם נדחה בפני כל התחייבויות המבטח. מועד הפרעון הראשון של מכשירים אלה יבוא לאחר פרעון ההתחייבויות הביטוחיות המאוחדות ביותר או 49 שנים, כמקדם שביניהם. ניתן לבצע פידיון מוקדם לאחר 10 שנים ממועד ההנפקה באישור המפקח.

ב. הון משני - כולל מכשירים פיננסיים שהינם זמינים לספוג את הפסדי המבטח באמצעות דחיית תשלומי קרן וריבית, ופרעונם נדחה בפני כל חוב אחר למעט בפני הון ראשוני. מועד הפרעון הראשון של מכשירי ההון המשני יבוא לאחר תום תקופה המשקפת ממוצע משוקלל של התקופות לפרעון ההתחייבויות הביטוחיות בתוספת שנתיים, או 20 שנים כמקדם שביניהם, אך לא קודם לתום תקופה של 8 שנים ממועד ההנפקה.

ג. הון שלישי - כולל מכשירים פיננסיים שהינם זמינים לספוג את הפסדי המבטח באמצעות דחיית תשלומי קרן בלבד, ופרעונם נדחה בפני כל חוב אחר למעט בפני הון ראשוני ומשני. מועד הפרעון הראשון של מכשירי ההון השלישי אינו מוקדם לתום 5 שנים מיום הנפקתו.

לעניין זה, התחייבויות ביטוחיות כוללות התחייבויות שאינן תלויות תשואה, בניכוי חלקם של מבטחי משנה.

שיעורו הכולל של ההון הראשוני לא יפחת מ-60% מסך ההון העצמי של המבטח. כמו כן, שיעורו הכולל של ההון הראשוני הבסיסי לא יפחת מ-80% מסך ההון הראשוני (בהתאם להוראת שעה, עד שיורה המפקח אחרת, נקבע שיעור זה על 85%). שיעורו הכולל של ההון השלישי לא יעלה על 15% מסך ההון העצמי של מבטח.

הטיטה השלישית כוללת הוראת שעה לעניין הרכב ההון העצמי של מבטח בתקופה שמיום 31 בדצמבר, 2010 ועד למועד עליו יודיע המפקח לפיה הוראות הטיטה השלישית יכנסו לתוקף בהדרגה.

כמו כן נקבע בהוראת המעבר כי שיעורם הכולל של מכשירי הון הנכללים ב"הון משני נחות" לא יעלה על 50% מההון הבסיסי ובלבד שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר, 2009. הון משני מוגדר כסך הרכיבים הבאים:

א. כתבי התחייבות נדחים, בין שנתינים להמרה במניות ובין שלא ניתנים להמרה במניות, שהונפקו לתקופה של 5 שנים לפחות, ותקופת פרעונם בעוד שנתיים לפחות לאחר תאריך הדיווח, ובלבד שלא הוצאו לבעל שליטה;

ב. כתבי התחייבות נדחים שהונפקו לבעלי שליטה והם צמודים למדד לכל היותר, אך אינם נושאים ריבית ושמועד הפרעון שלהם לא פחות משנתיים לאחר תאריך הדיווח.

4. בחודש מרס 2010 פורסם מכתב הבהרה שענינו קריטריונים לאישור חלוקת דיבידנד על ידי מבטח (להלן - "ההבהרה").

בהתאם להבהרה, חברת ביטוח תהיה רשאית להגיש בקשה לקבלת אישור המפקח לחלוקת דיבידנד, החל מיום פרסום הדוחות התקופתיים לשנת 2009, בכפוף לקיום הון עצמי כמפורט בהבהרה וכן בהגשת תחזית רווח שנתית לשנים 2010 ו-2011, תוכנית שרות חוב מעודכנת ומאושרת בידי דירקטוריון חברת ההחזקות המחזיקה בחברת הביטוח, תוכנית פעולה אופרטיבית לגיוס הון שאושרה בידי דירקטוריון חברת הביטוח ופרוטוקול הדיון בדירקטוריון חברת הביטוח בו אושרה חלוקת הדיבידנד. יחד עם זאת נאמר בהבהרה כי חברה אשר סך ההון העצמי שלה, לאחר חלוקת הדיבידנד, גבוה מ-110% מהסכום הנדרש בהבהרה, תהא רשאית לחלק דיבידנד ללא צורך בקבלת אישורו מראש של המפקח, ובלבד שמסרה למפקח הודעה על כך וכן את המסמכים הנדרשים טרם חלוקת הדיבידנד.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

5. ביום 10 ביולי 2007 אימץ האיחוד האירופי נוסח מוצע לדירקטיבה Solvency II (להלן - "הדירקטיבה המוצעת"). הדירקטיבה המוצעת מהווה שינוי יסודי ומקיף של הרגולציה הנוגעת להבטחת כושר הפירעון והלימות ההון של חברות הביטוח במדינות האיחוד.

בהתאם לחוזר שפרסם המפקח, בכוונתו ליישם את הוראות הדירקטיבה המוצעת לגבי חברות ביטוח בישראל במועד יישומה במדינות החברות באיחוד האירופי. הדירקטיבה המוצעת מבוססת על שלושה נדבכים: דרישות כמותיות, דרישות איכותיות ודרישות גילוי. הקבוצה החלה להיערך ליישום הדירקטיבה המוצעת בלוחות הזמנים שנקבעו.

6. בחודש יוני 2008 פורסם חוזר בדבר אופן יישום כללי המדידה וההצגה לפי ה- IFRS לצורך חישוב ההון הנדרש וההון המוכר של חברות ביטוח. מטרת החוזר הייתה לקבוע הוראות לעניין אופן יישום תקנות ההון לגבי השקעות בחברות מוחזקות (לרבות חברות ביטוח וחברות מנהלות שבשליטת חברת הביטוח). על פי החוזר דרישות ההון לפי תקנות ההון יוסיפו להיות מבוססות על דוחות סולו. לצורך חישוב ההון המוכר לפי תקנות ההון, ההשקעה של חברת ביטוח בחברת ביטוח או בחברה מנהלת נשלטת וכן בחברות מוחזקות אחרות תחושב על בסיס אקוויטי בשרשור מלא.

7. בחודש ינואר 2011 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזער (הנדרש מחברה מנהלת), התשס"ט-2009 וכן טיוטת חוזר בדבר דרישות ההון מחברות מנהלות (להלן - "ההוראות"). בהתאם להוראות מוצע להרחיב את דרישות ההון מחברות מנהלות. דרישות ההון החדשות תכלולנה דרישות הון בהתאם להיקף הנכסים המנוהלים ולהוצאות השנתיות, אך לא פחות מהון עצמי התחלתי בסך 10 מיליון ש"ח. כמו כן היא תידרש להעמיד הון נוסף בגין חברות מנהלות נשלטות ובגין סכום הנכסים המוחזקים בניגוד להוראות דרכי השקעת ההון העצמי הנדרש או בניגוד להוראות הממונה. חברה מנהלת תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם הונה העצמי הוא לפחות בגובה ההון העצמי הנדרש ממנה לפי תקנות אלה. הטיוטות כוללות הוראות מעבר להשלמת ההון עד ליום 31 בדצמבר, 2014. השלכת טיוטת התקנות על ההון העצמי הנדרש מחברות מאוחדות הינה כמפורט להלן:

דרישת ההון במבטחים פנסיה תגדל ב- 74 מיליוני ש"ח ותגיע לסך של כ- 83 מיליוני ש"ח לעומת ההון הנדרש ערב תיקון התקנות. בהתחשב בהון הקיים של מבטחים פנסיה ליום 31 במרס, 2011, ייווצרו למבטחים פנסיה עודפי הון בסך של כ- 322 מיליוני ש"ח.

דרישת ההון במבטחים גמל תגדל ב- 22 מיליוני ש"ח לעומת ההון הנדרש ערב תיקון התקנות העומד על סך של כ- 1.2 מיליוני ש"ח. בהתחשב בהון הקיים ליום 31 במרס, 2011, מבטחים גמל לא תידרש להגדיל את הונה.

דרישת ההון במנורה מהנדסים תגדל ב- 9 מיליוני ש"ח לעומת ההון הנדרש ערב תיקון התקנות העומד על סך של כ- 1.2 מיליוני ש"ח. בהתחשב בהון הקיים ליום 31 במרס, 2011, תידרש מנורה מהנדסים להגדיל את הונה העצמי בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח.

8. על פי אומדן שביצעו החברות המאוחדות מנורה ביטוח ושומרה ביטוח, אזי נכון לתאריך הדיווח:

למנורה ביטוח עודפי הון בסך של 688 מיליוני ש"ח. כתוצאה מיישום מלוא דרישת ההון על פי התקנות, כפי שתהיינה בתוקף ב- 31 בדצמבר, 2011 בהתחשב בהון העצמי ליום 31 במרס, 2011, למנורה ביטוח עודפי הון בסך של 402 מיליוני ש"ח.

לשומרה ביטוח עודפי הון בסך של 11 מיליוני ש"ח. כתוצאה מיישום מלוא דרישת ההון על פי התקנות, כפי שתהיינה בתוקף ב- 31 בדצמבר, 2011 בהתחשב בהון העצמי ליום 31 במרס, 2011, שומרה ביטוח תידרש להגדיל את הונה בסך של כ- 21 מיליוני ש"ח (זאת לאחר ניכוי הון ראשוני מעבר למגבלת כפל ההון הבסיסי בסך של כ- 46 מיליוני ש"ח). בהתעלם מניכוי ההון הראשוני כאמור, לשומרה ביטוח עודף הון בסך של כ- 25 מיליוני ש"ח.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

9. בחודש אוקטובר 2010, נתקבלה הנחיה מהמפקח בדבר התייחסות לחריגות בתחום ההשקעות. בהנחיה נקבע כי חריגות פאסיביות הנובעות משינוי דירוג או רכישה עצמית, יתוקנו לפי הכללים הבאים:

- א. חריגה בנייר ערך סחיר תתוקן בתוך 50 ימי עסקים.
 - ב. חריגה באג"ח לא סחיר הנסחר במערכת רצף מוסדיים, שהמח"מ שלו אינו עולה על 3 שנים, לרבות אג"ח לא סחיר שאינו נסחר במערכת רצף מוסדיים וכן פיקדון, ניתן להחזיקם עד למועד הפידיון.
 - ג. חריגה באג"ח לא סחיר הנסחר במערכת רצף מוסדיים, שהמח"מ שלו עולה על 3 שנים, תתוקן בתוך 6 חודשים.
 - ד. חריגה בנייר ערך בהסדר חוב תתוקן בתוך 50 ימי עסקים מתום תקופה של שלושה חודשים ממועד גיבוש ו/או יישום הסדר חוב.
- אי תיקון החריגות כאמור יגרור החזר דמי ניהול בקרן הפנסיה או סיווג כנכס לא מוכר בחברות הביטוח.
- למרות האמור לעיל, במכתב ששלח המפקח למנהלי הגופים המוסדיים, נקבע כי השקעות של גופים מוסדיים באירלנד, לא תיחשבנה כהחזקה העומדת בניגוד לתקנות ההשקעה ולתקנות מס הכנסה במשך תקופה של ששה חודשים שתחילתה ביום 21 בפברואר, 2011.
- נכון לתאריך הדיווח למנורה ביטוח ולשומרה ביטוח חריגות פאסיביות בסך של כ- 15.9 מיליוני ש"ח בנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות תלויות תשואה וסך של כ- 4.3 מיליוני ש"ח בנוסטרו.

באור 6: - התחייבויות תלויות

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות

בגין התובענות הייצוגיות והבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות בסעיפים 14-1 להלן, אשר בהן, להערכת הנהלת החברה, מנורה ביטוח וכן הנהלת שומרה ביטוח (לעניין תובענות 5 ו- 11 להלן) המתבססת בין היתר, על חוות דעת משפטיות שקיבלו, יותר סביר מאשר לא ("More likely than not") כי טענות ההגנה של החברה, מנורה ביטוח ושומרה ביטוח תתקבלנה והבקשות לאישור התובענות כייצוגיות תדחנה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן, ביחס לתביעה, כולה או חלקה, יותר סביר כי טענות ההגנה של מנורה ביטוח ידחו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי מנורה ביטוח.

להערכת הנהלת מנורה ביטוח, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, במקום בו נדרשו הפרשות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי מנורה ביטוח. ההפרשות שכללה מנורה ביטוח הינן בסכומים לא מהותיים.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות בסעיפים 15 ו- 16 להלן, אשר הוגשו לאחרונה, לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשות, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין תובענות אלו.

להלן פירוט הבקשות בגין תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות:

1. ביום 21 בנובמבר, 2005 הוגשה כנגד מנורה ביטוח תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - בקשת האישור). עניינה של התובענה הוא בפרשנות נספח לפוליסות ביטוח חיים המתייחס לכיסוי ביטוחי בגין נכות תאונתית (להלן - נספח נכות תאונתית). הטענה המרכזית בתובענה הינה כי מנורה ביטוח מסייגת את חבותה בכל הקשור לכיסוי ביטוחי בגין נכות תאונתית הכלול בנספח נכות תאונתית, וזאת דרך חישוב תגמולי הביטוח שלא בהתאם להוראות הנספח, ולפיכך מפרה מנורה ביטוח את חובת הגילוי הקבועה בחוק הפיקוח והתקנות שהותקנו מכוחו, פעולה שהינה, לפי הטענה, גם בבחינת הטעיה לאחר קרות האירוע הביטוחי בנוגע להיקף הכיסוי הביטוחי ובניגוד להוראות החוק האמור.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

1. (המשך)

הסעד המבוקש על-ידי התובע הינו תשלום הפער בין סכום הפיצוי המגיע לו לטענתו לפי פרשנותו את הפוליסה ובין סכום הפיצוי ששולם לו בפועל לפי פרשנות מנורה ביטוח את הפוליסה, וזאת לגבי כלל המבוטחים שהיו זכאים לפיצוי על-פי נספח נכות תאונתית והתשלום בוצע בשבע השנים האחרונות. סכום התביעה האישית של התובע הועמד על סך של 17,599 ש"ח, בעוד שלגבי כלל חברי הקבוצה אין בידי התובע נתונים המאפשרים עריכת אומדן של הנזק הכולל. מנורה ביטוח הגישה את תגובתה לבקשה בחודש אפריל, 2006. התלונה בעניין העולה בתובענה שהגיש המבקש למפקח נמצאה מוצדקת, ובהחלטת סגנית המפקח מיום 17 במאי, 2006 (להלן - ההכרעה) נקבע, כי על מנורה ביטוח לחשב ממועד ההכרעה ואילך, את תגמולי הביטוח על-פי הפוליסה בדרך שנקבעה בהכרעה ולא בדרך בה נהגה מנורה ביטוח לחשב את תגמולי הביטוח. על הכרעה זו הגישה מנורה ביטוח ערעור ביום 30 באוקטובר, 2006. מנורה ביטוח הגישה בקשה לעיכוב הליכים בערעור עד להכרעת ביהמ"ש העליון בבקשת רשות הערעור כמפורט להלן. ביום 29 ביולי, 2009 עיכב ביהמ"ש המחוזי את ההליכים. המדינה הגישה בקשה להאריך המועד להגשת בקשת רשות ערעור על החלטה זו.

ביום 11 בינואר, 2009 ניתנה החלטה המאשרת את בקשת האישור בהתאם לעילות ולסעדים כמפורט בהחלטה. כן נקבע כי על מנורה ביטוח להגיש כתב הגנה ולפרסם מודעה בעיתון. מנורה ביטוח הגישה לבית המשפט המחוזי בקשה לדחיית מועד בירור התובענה ובית המשפט המחוזי דחה את בקשת מנורה ביטוח ("החלטת הדחייה"). מנורה ביטוח הגישה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על ההחלטה לאישור התובענה כייצוגית ועל החלטת הדחייה. בית המשפט העליון קבע בהחלטה מיום 13 במאי, 2009 כי בשלב זה לא יוגשו כתבי הגנה ולא תפורסם מודעה בעיתון. הדיון בבקשת רשות הערעור על ההחלטה המאשרת את התובענה כייצוגית קבוע בפני הרכב.

2. ביום 25 באפריל, 2006 הוגשה כנגד מנורה ביטוח תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - הבקשה). הבקשה הוגשה מכח חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. ענינה של התובענה בפוליסת אובדן כושר עבודה (להלן-הפוליסה) של מנורה ביטוח. לטענת התובעים, בפוליסה קבוע תנאי שעניינו "תקופת המתנה" (בת שלושה חודשים), שמשמעותו היא כי תגמולי ביטוח בגין אירוע ביטוחי בתקופת הפוליסה ישולמו רק החל מתום תקופת המתנה ובתנאי שהמבוטח עדיין חסר כושר עבודה במועד זה וכל עוד נמשך אי הכושר. לטענת התובעים, מנורה ביטוח (כמו גם חברות ביטוח נוספות הנתבעות בתובענה, להלן ביחד - הנתבעות) גובה דמי ביטוח גם בשלושת החודשים האחרונים שלפני תום תקופת הביטוח וזאת למרות שלפי תנאי הפוליסה, מבוטחים לא יהיו זכאים לקבלת תגמולי ביטוח לפי הפוליסה במידה ומקרה הביטוח יארע בשלושת החודשים האחרונים שלפני תום תקופת הביטוח בשל תקופת המתנה הנזכרת.

על בסיס האמור טוענים התובעים כי הנתבעות הטעו אותם, פעלו בחוסר תום לב, הפרו חובות שבדין, פעלו ברשלנות, הפרו חובות חקוקות ועשו עושר ולא במשפט וכי התנאי בדבר "תקופת המתנה" הינו תנאי מקפח בחוזה אחיד.

הסעד המבוקש על-ידי התובעים הינו, אישור התובענה הייצוגית, מתן צו המחייב את הנתבעות להפסיק ולגבות דמי ביטוח בגין תקופת שלושת החודשים האחרונים שלפני תום תקופת הפוליסה וכן חיוב הנתבעות להשיב את דמי הביטוח שגבו מחברי הקבוצה בגין התקופה האמורה. לטענת התובעים ובהתבסס על חוות דעת שצורפה לתובענה מטעמם, הנזק הכולל של הקבוצה לשנים 2004 - 1998 מוערך באופן ראשוני בסך של 47.6 מיליון ש"ח לכלל הנתבעות ומתוכו (על-פי חוות הדעת) סך של 5.4 מיליון ש"ח כנגד מנורה ביטוח. מנורה ביטוח הגישה תשובתה ביום 6 בנובמבר, 2006. התיק נקבע לסיכומים בכתב אשר הוגשו על-ידי הצדדים. ביום 3 בפברואר, 2009, ניתן פסק דין המאשר את בקשת האישור בעילות של הטעיה, הפרת חובה חקוקה, הפרת תום לב, תנאי מקפח בחוזה אחיד ועשיית עושר ולא במשפט. כן נקבע כי על מנורה ביטוח להגיש כתב הגנה. מנורה ביטוח הגישה בקשה לדחיית מועד בירור של התביעה הייצוגית, לדחיית מועד הגשת כתב הגנה ולדחיית מועד פרסום המודעה, וזאת עד להכרעת בית המשפט העליון בבקשת רשות ערעור שהגישה מנורה ביטוח על ההחלטה לאשר את התובענה כייצוגית. במקביל, הורה בית המשפט המחוזי על דחיית מועד בירור התובענה הייצוגית עד להכרעה בבקשת רשות הערעור הנ"ל. התובע הגיש בבקשת רשות ערעור על החלטת הדחייה. ביום 24 בנובמבר, 2009, דחה בית המשפט העליון את הבקשה.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

3. ביום 3 בינואר, 2008 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, כמו-גם כנגד חברות ביטוח נוספות (להלן - הנתבעות), תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - הבקשה). הבקשה הוגשה מכח חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. עניינה של התובענה הוא בדרישה להחזר סכומים שנטען כי נגבו ביתר ושללא כדין בגין מרכיב תשלום בפוליסות המכונה "תת שנתיות". על-פי הטענה, הגביה ביתר נובעת הן מגביה בשיעור העולה על השיעור המותר, הן בשל גביית מרכיב התת-שנתיות בגין חלקים או תשלומים בפוליסה שהתשלום אינו אמור לחול עליהם (כגון בגין חלק החיסכון בפוליסה או בגין תשלום המכונה "גורם פוליסה") וכן בשל גביית המרכיב האמור בפוליסות שאינן פוליסות ביטוח חיים, והכל בניגוד להנחיות המפקח. עילות התביעה העיקריות הנטענות הן: הפרת הוראות חוק הפיקוח, תקנות הפיקוח וחוזרי המפקח, חוסר תום לב ועשיית עושר ולא במשפט. הסעד המבוקש על-ידי התובעים הינו החזר סכום התת שנתיות שנגבה שלא כדין כמתואר בתובענה, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן כמתואר לעיל. הנזק האישי של כל התובעים ביחד הוערך על-פי העולה מכתב התביעה בסך כולל של כ- 1,683 ש"ח (בגין שנת ביטוח אחת) בעוד שסכום התביעה הכולל כנגד כל הנתבעות (בגין תקופה של 7 השנים האחרונות) חושב והוערך על-ידי התובעים בסך של כ- 2.3 מיליארד ש"ח, מתוכם יוחס למנורה ביטוח סך נזק כולל של כ- 229 מיליון ש"ח, והכל בהתבסס על הערכות והנחות שהניחו התובעים לענין זה. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובה לבקשה.

4. ביום 14 באפריל, 2008 הוגשה כנגד מנורה ביטוח בבית הדין לעבודה (להלן - הנתבעת) תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן - התובענה). עניינה של התובענה הוא, לפי הטענה, בהפליה לרעה של נשים במסגרת פוליסות המכונות "ביטוחי מנהלים", שהופקו לפני שנת 2001. על-פי הטענה, הנתבעת נוהגת לזכות נשים מבוטחות, בהגיען לגיל הפרישה, בגמלה חודשית נמוכה מזו שמקבל מבוטח גבר בעל נתונים זהים, בנימוק כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר. לעומת זאת, לפי הטענה, הנתבעת גובה מנשים פרמיית "ריסק" בשיעור זהה לזה שהיא גובה מגברים, על אף ששיעורי התמותה של נשים הינם נמוכים בהרבה. בכך, לטענת התובעת, יש משום הפליה אסורה מאחר והנתבעת מבחינה בין המגדרים כאשר ההבחנה פועלת לטובתה.

הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הינה כלל הנשים אשר רכשו מהנתבעת פוליסות המכונות "ביטוח מנהלים" בהן נערכה הבחנה בין גברים לנשים לענין תשלום הגמלא אך לא נעשתה הבחנה בין המינים לענין פרמיית ריסק. התובעת איננה מציינת את הנזק האישי שנגרם לה, לטענתה. התובעת טוענת כי לאור היקף הקבוצה (המוערך על ידה בעשרות אלפי נשים) הנזק שנגרם לכלל חברות הקבוצה מוערך במאות מיליוני ש"ח. עילות התביעה הן: הפליה בניגוד לחוק איסור הפליה במוצרים, בשרותים, בכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים (להלן: "חוק איסור הפליה"); הפרת הוראות חוק הפיקוח; עשיית עושר ולא במשפט; הפרת חוק הגנת הצרכן וקביעת "תנאי מקפח" בחוזה אחיד כמשמעותו בחוק החוזים האחידים. הסעדים העיקריים המבוקשים על-ידי התובעת הינם כי בית הדין יקבע ו/או יורה כי: א) ההפליה בה נוהגת הנתבעת, לפי הטענה, מנוגדת לדין, וכל הוראה בפוליסה ו/או כל פעולה מכוחה של הפליה זו - בטלות ומבוטלות; ב) בידי התובעת ויתר חברות הקבוצה הזכות לבחור בין החלופות הבאות: 1) להשוות את מקדמי הגמלה למבוטחת אישה לאלה הנוהגים למבוטח גבר באותו גיל, ולהורות כי במקרה של תשלום חד פעמי במקום גמלא יוגדל הסכום החד פעמי למבוטחת אישה בהתאם ליחס שבין מקדם הגמלא למבוטח גבר למקדם הגמלה למבוטחת אישה בגיל הרלבנטי. 2) הפחתה רטרואקטיבית ופרוספקטיבית של סכומי הריסק שנגבו מהתובעת בפוליסה נשוא התובענה ויתר המבוטחות בפוליסה מסוג זה, והעמדתם על סכומי הריסק הראויים למבוטחת אישה, כאשר הסכומים שיופחתו יצורפו לסכומי הצבירה לחיסכון של התובעת. כמו כן, התובעת מבקשת מבית הדין להתיר פיצול סעדים כך שניתן יהיה לתבוע בנפרד את הפיצוי ללא הוכחת נזק כקבוע בחוק איסור הפליה. מנורה ביטוח הגישה בקשה לסילוק התובענה על הסף בשל העדר סמכות עניינית של בית הדין לעבודה לדון בתובענה. בית הדין התיר למנורה ביטוח לא להגיש את תגובתה לגוף התובענה והבקשה עד להכרעה בבקשה לסילוק. ביום 2 באוקטובר, 2008, נעתר בית הדין לבקשת הסילוק הנ"ל. על החלטה זו הוגש ערעור לביה"ד הארצי ובחודש ינואר 2009 הוגשו סיכומים מטעם מנורה ביטוח במסגרת ערעור זה.

ביום 17 בספטמבר, 2009 קיבל ביה"ד הארצי את הערעור וקבע כי לביה"ד האזורי סמכות לדון בתובענה, למעט בעילות הנזיקיות. ביום 15 בדצמבר, 2009 הגישה הנתבעת (ביחד עם חברות ביטוח נתבעות נוספות) עתירה לבג"צ בנוגע לסוגיית הסמכות העניינית. ביום 3 בינואר, 2010 הורה ביה"ד האזורי על דחיית מועד הדיון ומועד הגשת תגובות מטעם הנתבעות עד ובהתאם להכרעת בג"צ בעתירה. ביום 11 באוקטובר 2010 הגיש היועץ המשפטי לממשלה עמדתו בעתירה. ביום 23 בפברואר ובעקבות דיון שהתקיים בעתירה הגישו חברות הביטוח הודעה על משיכת העתירה כך שהתובענה תתברר בביה"ד האזורי לעבודה בת"א.

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

5. ביום 30 ביולי, 2008 הוגשה כנגד שומרה ביטוח תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן - התובענה). עניינה של התובענה הינה, לפי הטענה, בהפרה לכאורה של סעיפים 65, 67, 56(א) ו-56(ג) לחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, סעיף 12(א) לתוספת לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986 והוראה של המפקח על הביטוח, המורים כי מקום בו מוגשת תביעת צד ג' לתגמולי ביטוח, על המבטח לשלם לידי צד ג' את מלוא הסכומים שהמבוטח צריך היה לשלם בשל מקרה הביטוח, לרבות את שכר טרחת השמאי. לטענת התובע, שומרה ביטוח נמנעת מלשלם ו/או להשיב לצד ג' את מלוא שכר טרחת השמאי. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל אדם אשר היה זכאי לקבל משומרה ביטוח, כצד ג', כספים ו/או תגמולי ביטוח בשל נזק לרכב במהלך 7 השנים האחרונות, ושומרה ביטוח לא השיבה ו/או שילמה לידיו, את מלוא הסכום ששילם בגין שכר טרחת השמאי ו/או חלק ממנו. התובע העמיד את נזקו האישי על סך של 150 ש"ח, ומעריך את הנזק הכולל לקבוצה בכ- 6.8 מיליוני ש"ח. עילות התביעה הנטענות הן הפרת חובה חקוקה ועשיית עושר ולא במשפט. שומרה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.
6. ביום 3 באוגוסט, 2008 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן - התובענה). עניינה של התובענה, לפי הטענה, באי תשלום שיפוי למבוטחי הנתבעת בביטוחי רכב, בגין הנזק שנגרם לאמצעי המיגון שהותקן ברכב על-פי דרישתה תוך הפרת הוראות סעיף 1 לתוספת לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986 (להלן - הפוליסה התקנית). הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל מבוטח אשר זכה, החל מיום 1 באפריל, 2004 לקבל ממנורה ביטוח תגמולי ביטוח בשל נזק לרכב פרטי או מסחרי עד 4 טון, לרבות בשל אובדן גמור, אובדן להלכה או גניבה עת היה מבוטח אצל מנורה ביטוח בביטוח לפי פרק א' לפוליסה התקנית ולא קיבל את כל ו/או חלק מתגמולי הביטוח בגין אובדן או נזק שנגרם לאמצעי המיגון כאמור.
- התובע העמיד את נזקו האישי על סך של 550 ש"ח ובהסתמך על נתונים מדוחותיה הכספיים של מנורה ביטוח ועל חישובים שביצע לעניין זה, העריך את הנזק הכולל לקבוצה כהגדרתה לעיל בכ- 23 מיליון ש"ח. עילות התביעה הנטענות הינן הפרת חובה חקוקה ועשיית עושר ולא במשפט. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.
7. תובענה דומה לזו המפורטת בסעיף 5 לעיל, הוגשה ביום 2 בנובמבר, 2008 כנגד מנורה ביטוח. התובע מעמיד את נזקו האישי על סך של 1,350 ש"ח, ומעריך את סך הנזק לקבוצה כולה בכ- 20 מיליוני ש"ח. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.
8. ביום 1 באפריל, 2009 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן - "התובענה" ו"הבקשה לאישור"). עניינה של התובענה הינו פוליסות ביטוח בריאות הכוללות זכות לקבלת מחצית ערכו של "טופס 17" מטעם קופת החולים במקרים בהם המבטח לא השתתף במימון ניתוח המכוסה על-פי הפוליסה. הטענה המרכזית בתובענה הינה כי בכל הקשור לכיסוי הנ"ל הנתבעת מחשבת את תגמולי הביטוח באופן המפחית את סכום התגמולים המגיע לתובעת ולחברי הקבוצה לפי הבנתה וזאת תוך הטעיה של המבוטחים והפרת חוזה הביטוח בניגוד לדין. הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הינה כל מבוטח בפוליסת בריאות הכוללת כיסוי כאמור שנותחו בניתוח שלא מומן על-ידי הנתבעת ב- 7 השנים שקדמו להגשת התביעה ולחילופין ב- 3 השנים שקדמו להגשת התביעה (להלן - חברי הקבוצה). עילות התביעה הן הטעיה והפרת חוזה הביטוח. הסעדים העיקריים המבוקשים הינם חיוב הנתבעת להשיב לכל חברי הקבוצה סכום השווה למחצית ערכו של טופס התחייבות של קופת חולים לכיסוי עלות הניתוח ו/או הטיפול שניתן, צו המורה לנתבעת לחשב מעתה ואילך את הסכום המגיע למבוטחים לעניין זה לפי עמדת התובעת וכן מתן סעד הצהרתי הקובע כי הנתבעת הפרה את ההוראות הרלבנטיות בפוליסה או לחילופין מטעה את חברי הקבוצה כמבואר בתביעה. התובעת מעמידה את נזקה האישי על סך של 2,420 ש"ח ומעריכה את סך הנזק לקבוצה כולה בסך העולה על 10 מיליון ש"ח. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה לאישור.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

9. ביום 8 בספטמבר, 2009 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית על פי חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "התביעה" או "הבקשה"). עניינה של התובענה, כנטען בה, בהלוואות שנתנה מנורה ביטוח, בתיווך שתי סוכנויות ביטוח עיקריות, ללא בטחונות במועד מתן ההלוואה ותוך סיכון כספי ציבור מבוטחי ביטוח החיים של מנורה ביטוח. המבקש הינו מבוטח בביטוח חיים של מנורה ביטוח ומבקש במסגרת תובענתו לייצג קבוצת מבוטחים, שהם בעלי "פוליסות ביטוח חיים משתתפות ברווחים" של מנורה ביטוח בתקופה שבין אוקטובר 2004 עד סוף מרץ 2007. הסעד המרכזי המבוקש הינו לחייב את מנורה ביטוח להשיב את סכומי ההלוואות הנ"ל בסך כולל של כ- 153 מיליון ש"ח, או למצער סכום ההלוואות שמנורה ביטוח הצהירה לגביו כי המדובר בחוב מסופק וזאת בסך של כ- 62 מיליון ש"ח או סכום אחר שיתברר שלא יוחזר. כן מבוקש לחייב את מנורה ביטוח לפצות את חברי הקבוצה בגין הרווחים שהיו נצברים לזכותם בגין סכומי ההלוואות הנ"ל אילו לא היו מוענקות ללקוחותיה. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.
10. ביום 13 בפברואר, 2011 התקבלה במשרדי החברה ומנורה ביטוח, בקשה לאישור הגשת תובענה נגזרת בהתאם לסעיף 194 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן - "הבקשה לאישור") וכן עותק מהתובענה הנגזרת אשר הוגשה על ידי בעל מניות בחברה. עניינה של הבקשה, כנטען בה, במעשיהם ו/או במחדליהם של נושאי משרה בכירים במנורה ביטוח ביחס להלוואות שהעניקה מנורה ביטוח ללא בטחונות כביכול. כתוצאה ממעשים ו/או מחדלים אילו, לפי טענת המבקש, נגרם למנורה ביטוח נזק בסך כולל של כ- 69 מיליון ש"ח (גובה ההפרשה לחובות מסופקים בגין ההלוואות הנ"ל וסכום הקנס שהטיל המפקח על מנורה ביטוח בגין הפעילות הנ"ל). החברה ומנורה ביטוח הגישו תגובתן לבקשה לאישור. יצויין כי ביום 6 בפברואר, 2011 ובהמשך להערות בית המשפט, ניתן פסק דין המוחק "בקשה לאישור" דומה קודמת שהוגשה על ידי אותו מבקש.
11. תובענה דומה לזו המפורטת בסעיף 6 לעיל, הוגשה ביום 24 בינואר, 2010 כנגד שומרה ביטוח. התובע מעמיד את נזקו האישי על סך של 6,500 ש"ח, ומעריך את סך הנזק לקבוצה כולה בכ- 29 מיליון ש"ח. שומרה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.
12. ביום 11 באפריל, 2010 הוגשה כנגד מנורה ביטוח כמו-גם כנגד שלוש חברות ביטוח נוספות (להלן - "הנתבעות"), תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - "הבקשה"). עניינה של התובענה הוא בטענה לפיה הנתבעות המחזיקות כספים שלא נדרשו על ידי בעלי זכויות בהם (מבוטחים, מוטבים ו/או יורשים), מפרות לכאורה חובות המוטלות עליהן לאיתור אותם בעלי זכויות ואף לא מעבירות את הכספים בהגיע המועד לכך לידי האפוטרופוס הכללי, זאת תוך התעשרות שלא כדין בשל גביית דמי ניהול בשיעור העולה על המותר או מתשואה שמניבים הכספים שלא נדרשו. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה - כל בעלי הזכויות בנכסים המצויים בידי הנתבעות, באחריותן או בשליטתן, ואשר הנתבעות לא הביאו לידיעתם את דבר היותם בעלי נכסים כאמור. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרת חובה חקוקה, הפרת הוראות המפקח על הביטוח, הטעיה, חוסר תום לב, הפרת חוזה, רשלנות, הפרת חובת נאמנות ועשיית עושר ולא במשפט. הסעד המבוקש על ידי התובעים הינו מתן צווים מתאימים שיחייבו את הנתבעות לקיים את הוראות המפקח על הביטוח בעניין איתור בעלי הזכויות הנ"ל, השבה של כספים שנגבו שלא כדין ומינוי בעל תפקיד לצורך אכיפת הצווים שנתבקשו כאמור או מתן סעד אחר לטובת הקבוצה. סכום התביעה על פי התובענה לא ניתן להערכה. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.
13. ביום 14 באפריל, 2010 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, כמו-גם כנגד ארבע חברות ביטוח נוספות (להלן - "הנתבעות"), תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - "הבקשה"). עניינה של התובענה הוא בטענה לפיה כאשר מפסיק ביטוח, מסיבה כלשהי (כגון הודעת המבוטח על ביטול הפוליסה, קרות אירוע הביטוח או מקרה אחר המפקיע את פוליסת הביטוח), הדבר קורה לרוב לאחר שנגבתה כבר פרמיה בגין החודש השוטף ולמרות שהמבוטח זכאי, לפי הטענה, לקבל החזר בגין החלק היחסי של החודש אין הנתבעות משיבות למבוטחים את החלק היחסי של הפרמיה החודשית או שהן משיבות אותו בערכים נומינליים. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה - כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח אצל מי מבין הנתבעות בפוליסת ביטוח כלשהי (למעט פוליסת ביטוח רכוש) או יורשו של מבוטח כאמור ופוליסת הביטוח הופסקה מסיבה כלשהי בין אם עקב ביטולה ע"י המבוטח ובין אם עקב קרות אירוע ביטוח. להערכת התובעים הקבוצה מונה כ- 2 מיליון מבוטחים. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשנ"א-1981 וחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, חוסר תום לב, הטעיה ומצג שווא, ועשיית עושר ולא במשפט. הסעד המבוקש על ידי התובעים הינו החזר סכום הפרמיות העודפות שנגבו שלא כדין ו/או שלא הוחזרו שלא כדין ו/או של הפרשי שערך שלא שולמו לכאורה לחברי הקבוצה, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן כמתואר בתובענה. הנזק האישי של התובעים ביחס לכל הנתבעות הועמד על סך של כ- 3,047 ש"ח בעוד שסכום התביעה הכולל כנגד כל הנתבעות חושב והוערך לסך של כ- 225 מיליון ש"ח. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

14. ביום 18 באוגוסט, 2010 התקבלה במשרדי החברה, תביעה כנגד החברה וכנגד מנורה ביטוח, וכן בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "התביעה"). על פי הנטען בתביעה, מנורה ביטוח הפחיתה, שלא כדין, כספים מפוליסת ביטוח מנהלים של התובעת, בדרך של השמטת הפקדות שהועברו למנורה ביטוח. התובעת טוענת כי יש להטיל חבות גם על החברה, הואיל ויש לה שליטה אפקטיבית על פעילות מנורה ביטוח, כעולה מדוחותיה השנתיים. הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג, כמפורט בתביעה, הינה כלל המבוטחים ו/או בעלי פוליסות ביטוח חיים אותן מנהלת ו/או מפעילה מנורה ביטוח, אשר, לפי הטענה, הופחתו, שלא כדין, מיתרתם בפוליסה כספים שהופקדו במנורה ביטוח (להלן: "חברי הקבוצה"). להערכת התובעת, הקבוצה מונה כ- 75,000 מבוטחים. עילות התביעה העיקריות הנטענות הן הפרת הסכם התקשרות, הפרת חובת נאמנות, עוולת הגזל, עוולת הרשלנות וחוסר תום לב. הסכום הנתבע על ידי התובעת באופן אישי עומד על סך של 5,784 ש"ח והנזק הנטען לקבוצה, על פי הערכת התובעת, עומד על סך של כ- 110 מיליון ש"ח. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.
15. ביום 6 במרס, 2011, התקבלה במשרדי מנורה ביטוח, תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "הבקשה"). על פי הנטען בבקשה, נמצאה טעות בחישוב סך הצבירה בפוליסת ביטוח מנהלים ("קרן") של התובע הייצוגי (להלן: "התובע") שנדמה כי אירעה (לפי הטענה) גם לגבי מבוטחים נוספים בפוליסות כאמור. הקבוצה אותה מבקש התובע הייצוגי לייצג, כמפורט בבקשה, הינה - "כלל העמיתים ו/או בעלי פוליסות ביטוח חיים ו/או פוליסות ביטוח מנהלים ו/או כל פוליסה אחרת בקרן" שהופעלה בעבר בידי חברת מנוליף (אשר נרכשה בידי המשיבה) מקום בו הצבירה בפועל אינה תואמת את הצבירה אשר אמורה היתה להיות (להלן: "הקבוצה המיוצגת"). עילות התביעה העיקריות על פי הבקשה הן: הפרת הסכם ההתקשרות; הפרת חובת נאמנות; עוולות הגזל והרשלנות וחוסר תום לב. הנזק האישי של התובע הוערך על ידו בסך כולל של 70 אלף ש"ח, בעוד שהנזק המצרפי הנטען לכלל הקבוצה המיוצגת הוערך על ידי התובע בסך של 50 מיליון ש"ח. הסעדים המבוקשים על ידי התובע הינם: אישור הבקשה; להורות על דרכים להוכחת נזקם של יחידים הקבוצה; לפסוק פיצוי כולל לפי הנזק המוערך כנ"ל; פסיקת פיצוי לתובע ייצוגי ושכ"ט לעורכי הדין המייצגים. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.
16. לאחר תאריך הדוח, ביום 21 באפריל, 2011, הוגשה כנגד מנורה ביטוח כמו גם כנגד שלוש חברות ביטוח נוספות (להלן: "הנתבעות") תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן: "הבקשה"). עניינה של התובענה בטענה לגבייה, ללא כל עיגון בהסכם בין הצדדים, של סכומי כסף העולים, לטענת התובעים, כדי שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטח והמכונים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים". כרקע לדברים, מבהירים התובעים כי לחברות הביטוח הותר, כעקרון, לגבות בתנאים מסוימים תשלום הקרוי "גורם פוליסה" וזאת על פי חוזרים של המפקח על הביטוח, ואולם, לטענת התובעים, גביית עמלה זו מעולם לא סוכמה עמם ואף לא נאמר להם כי הם יחויבו בסכום כלשהו בגין דמי ניהול אחרים ו/או גורם פוליסה. עוד מציינים התובעים כי בשנת 2010 הגישו כנגד הנתבעות תביעה ובקשה לאשרה כייצוגית שעניינה אופן חישוב גורם הפוליסה שנגבה מהם ("התביעה הקודמת") וכי תביעה קודמת זו נמחקה לאור הסתלקות התובעים ממנה. עוד צוין, כי במסגרת תשובתן של הנתבעות לתובענה הקודמת, הודו, לטענת התובעים, הנתבעות בכך שגבו את גורם הפוליסה. עוד ציינו התובעים כי ביום 12 באפריל, 2011 קיבל בית המשפט המחוזי (מרכז) בקשה לאישור תביעה ייצוגית שהגישו כנגד חברת ביטוח נוספת ואשר הינה זהה לתביעה נשוא דיווח זה. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג, כמפורט בבקשה, הינה כל מי שהוא ו/או היה מבוטח של הנתבעות או של מי מהן ושנגבה ממנו סכום כלשהו כ"גורם פוליסה" ו/או כ"דמי ניהול אחרים" (להלן: "הקבוצה המיוצגת"). עילות התביעה העיקריות על פי הבקשה הן: הטעיית לקוחות הן בשלב הטרם חוזי והן בשלב החוזי; הפרה של הוראות הדין ובפרט של חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 והתקנות מכוחו; חוסר תום לב; התעשרות שלא כדין; הפרת הסכם; הפרת חובת חקוקה; וכי הסתמכות על הוראות ההסכמים, ככל שתהיה, הינה הסתמכות על תנאי מקפח בחוזה אחיד. הנזק האישי של כלל התובעים אשר חושב לצרכי נוחות ביחס לשנה ספציפית אחת הוערך בסך של 1,522 ש"ח בערך נומינלי כאשר הנזק הכולל של כלל חברי הקבוצה המיוצגת, לתקופה של 7 שנים, הוערך בהתבסס על הנחות שונות ביחס לגביית גורם פוליסה והתשואות השנתיות הרלבנטיות, בסך כולל של כ- 2.3 מיליארד ש"ח. הסעדים המבוקשים על ידי התובע הינם: תשלום סכום פיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה המיוצגת בפועל, בצירוף 85% מהתשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה בשל כך שנוכה מן הפרמיה ולא הושקע בעבורם ולאור זכאותה של חברת הביטוח ל- 15% מהתשואה. בנוסף, נתבקש סעד של מתן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות בכל הקשור בגביית "דמי ניהול אחרים" ו/או "גורם פוליסה". מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה. יצוין כי ביום 3 במרס, 2011, ניתן פסק דין בדבר מחיקת "בקשה לאישור" שעניינה חישוב גורם פוליסה ודחיית התביעה האישית שהוגשה על ידי אותו מבקש.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

טבלה מסכמת:

ליום 31 במרס, 2011		
הסכום הנתבע	כמות תביעות	
אלפי ש"ח		
תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:		
5,400	1	צוין סכום המתייחס לחברה
-	-	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה
-	1	לא צוין סכום התביעה
בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:		
539,920	9	צוין סכום המתייחס לחברה
2,525,000	3	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה (*)
-	1	לא צוין סכום התביעה
-	-	תביעות מהותיות אחרות
	15	סך הכל

לתאריך הדיווח, סכום ההפרשה הכולל של התביעות שהוגשו כנגד החברה ומנורה ביטוח כמפורט לעיל, מסתכם בכ- 20,000 אלפי ש"ח.

(*) אחת התובענות הוערכה בסך של מאות מיליוני ש"ח ללא נקיבה בסכום כלשהוא.

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח

א. ביום 24 במרס, 2011 אישר דירקטוריון החברה כניסה למשא ומתן עם ביטוח ישיר השקעות פיננסיות בע"מ על הצטרפות למיזם להקמת חברה לביטוח ישיר בברזיל (להלן – המיזם / החברה המשותפת). היקף ההשקעה הצפוי במיזם עומד על כ- 400 מיליון ריאל ברזילאי (כ- 850 מיליוני ש"ח), כאשר לחברה הוצע להצטרף בשיעור החזקה של כ- 15% מהון החברה המשותפת. יצוין כי למיטב ידיעת החברה משקיע נוסף במיזם הינו זרוע ההשקעות של הבנק העולמי. בכוונת החברה לבחון את העסקה ובהתאם לתוצאות המשא ומתן להחליט האם להיכנס להסכם מחייב לעניין פעילות זו.

ב. ביום 29 במרס, 2011 חתמה מנורה ביטוח על הסכם לרכישת כל (100%) המניות הנכללות בהון המניות המונפק והנפרע של הבנק לפיתוח התעשייה בישראל בע"מ ("הבנק"). סכום התמורה המוערך בגין מניות הבנק מורכב משני רכיבים עיקריים: (א) סכום של כ- 125 מיליוני ש"ח ו- (ב) בתוספת סכום המזומן שיהיה בקופת הבנק בניכוי ההתחייבויות במועד השלמת העסקה, המוערך בשלב זה, בסך של כ- 226 מיליוני ש"ח. בנוסף, מנורה ביטוח תהא זכאית להפחתת התמורה אם בחלוף תקופה מוסכמת לא יגבה הבנק את כל או חלק מההלוואות הנכללות בתיק האשראי של הבנק, בכפוף לתנאים שונים שנקבעו בהסכם הרכישה. יצוין, כי בכוונת הקבוצה למזג את הבנק לתוך מנורה ביטוח. עוד יצוין, כי ההסכם מותנה בתנאים מתלים שונים, ובין היתר, קבלת אישורים רגולטורים על פי הוראות הדין כמו גם קבלת אישור רשות המסים (RULING), בין היתר, בקשר למיזוג הבנק כאמור וכן בקבלת אישור בית המשפט המוסמך למיזוג.

באור 8: - מסים על ההכנסה

ביום 27 במרס, 2011, נחתם הסכם בין התאחדות חברות הביטוח לבין שלטונות המס המאריך את תוקפו של ההסכם הקודם משנת 2008 לשנים 2009 ו- 2010. הדוחות הכספיים לשנים 2009 ו- 2010 וכן לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2011 נערכו בהתאם לעקרונות ההסכם לשנת 2008.

פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדתא. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:

ליום 31 בדצמבר 2010	ליום 31 במרס	
	2010	2011
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
3,978,995	3,443,409	3,905,484
3,113,895	3,081,691	3,135,164
3,226,378	2,700,741	3,319,284
1,486,344	1,139,733	1,533,920
11,805,612	10,365,574	11,893,852
67,575	223,260	212,915
100,832	133,803	112,371
11,974,019	10,722,637	12,219,138

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

השקעות פיננסיות אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות

מזומנים ושווי מזומנים

אחר

סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס, 2011				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
	בלתי מבוקר			פירוט
	אלפי ש"ח			בסעיף
3,928,130	-	3,484,835	443,295	ג נכסי חוב סחירים
5,037,770	5,037,770	-	-	ד נכסי חוב שאינם סחירים
283,533	-	256,702	26,831	ה מניות
415,055	-	135,613	279,442	ו אחרות
9,664,488	5,037,770	3,877,150	749,568	סה"כ
ליום 31 במרס, 2010				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
	בלתי מבוקר			פירוט
	אלפי ש"ח			בסעיף
3,406,790	-	3,068,743	338,047	ג נכסי חוב סחירים
4,762,560	4,762,560	-	-	ד נכסי חוב שאינם סחירים
239,204	-	221,065	18,139	ה מניות
359,241	-	100,023	259,218	ו אחרות
8,767,795	4,762,560	3,389,831	615,404	סה"כ
ליום 31 בדצמבר, 2010				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
	מבוקר			פירוט
	אלפי ש"ח			בסעיף
3,973,753	-	3,621,608	352,145	ג נכסי חוב סחירים
4,918,278	4,918,278	-	-	ד נכסי חוב שאינם סחירים
271,857	-	250,502	21,355	ה מניות
417,202	-	142,270	274,932	ו אחרות
9,581,090	4,918,278	4,014,380	648,432	סה"כ

פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת (המשך)

ג. נכסי חוב סחירים

ליום 31 במרס, 2011		
הערך בספרים	עלות מופחתת	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,987,897	2,052,154	אגרות חוב ממשלתיות
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>
1,779,914	1,871,890	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
4,447	4,086	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
3,772,258	3,928,130	סך הכל נכסי חוב סחירים
	31,011	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 במרס, 2010		
הערך בספרים	עלות מופחתת	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,714,973	1,805,823	אגרות חוב ממשלתיות
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>
1,483,378	1,591,950	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
8,772	9,017	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
3,207,123	3,406,790	סך הכל נכסי חוב סחירים
	32,748	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2010		
הערך בספרים	עלות מופחתת	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,918,594	2,001,369	אגרות חוב ממשלתיות
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>
1,887,279	1,968,254	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
4,408	4,130	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
3,810,281	3,973,753	סך הכל נכסי חוב סחירים
	30,688	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת (המשך)

ד. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 במרס, 2011	
ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

2,378,472	2,823,915
-----------	-----------

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

2,659,298	2,821,019
5,037,770	5,644,934
90,798	

ליום 31 במרס, 2010	
ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

2,299,001	2,789,128
-----------	-----------

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

2,463,559	2,658,187
4,762,560	5,447,315
94,471	

ליום 31 בדצמבר, 2010	
ערך בספרים	שווי הוגן
מבוקר	
אלפי ש"ח	

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

2,335,973	2,908,310
-----------	-----------

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

2,582,305	2,792,478
4,918,278	5,700,788
93,269	

פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת (המשך)

ה. מניות

ליום 31 במרס, 2011		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
271,462	252,688	מניות סחירות
12,071	10,630	מניות שאינן סחירות
283,533	263,318	סך הכל מניות
42,052		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 במרס, 2010		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
233,861	193,120	מניות סחירות
5,343	6,058	מניות שאינן סחירות
239,204	199,178	סך הכל מניות
42,939		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2010		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
261,200	231,449	מניות סחירות
10,657	10,414	מניות שאינן סחירות
271,857	241,863	סך הכל מניות
43,209		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת (המשך)

1. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס, 2011		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
277,234	263,278	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
137,821	144,978	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
415,055	408,256	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
18,774		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 במרס, 2010		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
255,904	242,494	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
103,337	120,748	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
359,241	363,242	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
11,773		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2010		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
289,962	266,913	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
127,240	136,482	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
417,202	403,395	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
16,294		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

השקעות פיננסיות המסווגות לאחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסים, חוזים עתידיים, אופציות, מוצרים מובנים.

**פרק ה':
הצגת נתונים כספיים
מתוך הדוחות הכספיים
המאוחדים לחברה**

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

הצגת נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים
המיוחסים לחברה

ליום 31 במרס, 2011

בלתי מבוקרים

תקנה 38ד'

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים המיוחסים לחברה ליום 31 במרס, 2011

בלתי מבוקרים

תקנה 38ד'

תוכן העניינים

דף

2	דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד לפי תקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970
3	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על המצב הכספי
4	נתונים כספיים מתוך דוחות רווח והפסד המאוחדים
5	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על הרווח הכולל
6-7	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים
8	מידע נוסף

**לכבוד
בעלי המניות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ**

**הנדון: דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר
לסקירת המידע הכספי הביניים הנפרד לפי תקנה 38' לתקנות ניירות ערך
(דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970**

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא לפי תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל - 1970 של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 במרס, 2011 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות". סקירה של מידע כספי נפרד ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם האנשים האחראיים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל - 1970.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל אביב,
30 במאי, 2011

ליום	ליום 31 במרס	
31 בדצמבר	2010	2011
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

נכסים שוטפים

8,551	19,448	9,138	מזומנים ושווי מזומנים
279,641	305,784	263,940	השקעות פיננסיות
1,545	1,075	3,639	מסים שוטפים לקבל
715	2,222	638	חייבים ויתרות חובה
11,942	2,858	15,715	יתרה שוטפת עם חברה מוחזקת
302,394	331,387	293,070	סה"כ נכסים שוטפים

נכסים לא שוטפים

9,581	6,855	19,293	הלוואות
2,768,070	2,366,739	2,814,859	נכסים בניכוי התחייבויות המיוחסים לחברות מוחזקות, נטו, לרבות מוניטין
102,856	86,179	102,856	נדל"ן להשקעה
2,880,507	2,459,773	2,937,008	סה"כ נכסים לא שוטפים
3,182,901	2,791,160	3,230,078	

התחייבויות שוטפות

3,972	3,846	4,006	חלויות שוטפות של הלוואה מתאגיד בנקאי
69,526	-	70,134	חלויות שוטפות של אגרות חוב
20,266	19,401	28,782	זכאים ויתרות זכות
93,764	23,247	102,922	סה"כ התחייבויות שוטפות

התחייבויות לא שוטפות

-	3,846	-	הלוואה מתאגיד בנקאי
813,331	604,514	820,391	אגרות חוב
798	695	801	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
22,369	30,014	20,884	מסים נדחים
836,498	639,069	842,076	סה"כ התחייבויות לא שוטפות

הון המיוחס לבעלי מניות החברה

99,429	99,429	99,429	הון מניות
332,985	332,985	332,985	פרמיה על מניות
192,506	209,868	172,800	קרנות הון
1,627,719	1,486,562	1,679,866	יתרת עודפים
2,252,639	2,128,844	2,285,080	סה"כ הון
3,182,901	2,791,160	3,230,078	

30 במאי, 2011

תאריך אישור הדוחות הכספיים

שי קומפל
מנהל כספיםארי קלמן
מנהל כללימנחם גורביץ
יו"ר הדירקטוריון

לשנה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
שהסתיימה	ביום 31 במרס	
ביום	2010	2011
31 בדצמבר	2010	2011
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

			הכנסות
257,428	123,513	51,211	רווח מחברות מוחזקות
56,067	30,550	5,671	הכנסות מהשקעות ומימון
10,896	(5,179)	12,686	הכנסות (הוצאות) מימון בגין הלוואות לחברות מוחזקות
14,167	(2,500)	-	עליית (ירידת) ערך נדל"ן להשקעה
669	138	174	הכנסות מהשכרת נכסים
(283)	(69)	-	הכנסות מדמי ניהול ואחרות
2,083	570	507	הכנסות מדמי ניהול מחברה מוחזקת
341,027	147,023	70,249	סך-הכל הכנסות
			הוצאות
51,617	555	17,477	הוצאות מימון
3,404	837	969	הוצאות הנהלה וכלליות
55,021	1,392	18,446	סך-הכל הוצאות
286,006	145,631	51,803	רווח לפני מסים על ההכנסה
4,390	5,172	(344)	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
281,616	140,459	52,147	רווח נקי

לשנה		
שהסתיימה		
ביום	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
31 בדצמבר	ביום 31 במרס	
2010	2010	2011
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
281,616	140,459	52,147
19,109	37,931	(20,038)
<u>300,725</u>	<u>178,390</u>	<u>32,109</u>

רווח נקי המיוחס לחברה

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לחברות המוחזקות, נטו

סה"כ הרווח הכולל המיוחס לחברה

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס	
2010	2010	2011
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי

281,616	140,459	52,147
---------	---------	--------

התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

			התאמות לסעיפי רווח והפסד:
			הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
(10,049)	(36,183)	2,151	ירידה (עליה) בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה
(14,167)	2,500	-	רווחים מחברות מוחזקות
(257,428)	(123,513)	(51,211)	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
4,390	5,172	(344)	
(277,254)	(152,024)	(49,404)	

			שינויים בסעיפי נכסים והתחייבויות:
			שינוי בהתחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
134	31	3	ירידה בחייבים ויתרות חובה
3,509	2,002	77	עלייה בזכאים ויתרות זכות
7,487	6,622	8,516	
11,130	8,655	8,596	

			מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה:
			ריבית ששולמה
(26,671)	-	-	ריבית שהתקבלה
17,988	3,344	3,937	מסים ששולמו
(7,617)	(418)	(3,170)	מסים שהתקבלו
1,830	1,830	-	דיבידנד שהתקבל
376	376	27	
(14,094)	5,132	794	

			מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת המיוחסים לחברה כחברה אם
1,398	2,222	12,133	

			מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת בגין עסקאות עם חברות מוחזקות
(10,309)	7,954	(13,003)	

			מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת
(8,911)	10,176	(870)	

לשנה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
שהסתיימה	ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס
	2010	2011
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
	אלפי ש"ח	

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה

	(270)	(260)	-	רכישת נדל"ן להשקעה
	(18,097)	(54,355)	17,126	תמורה ממימוש (רכישת) ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד, נטו
	(2,055)	249	(9,596)	מתן (החזר) הלוואות לזמן ארוך
	(20,422)	(54,366)	7,530	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה המיוחסים לחברה כחברה אם
	(259,104)	16,495	(6,081)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה בגין עסקאות עם חברות מוחזקות
	(279,526)	(37,871)	1,449	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
	253,820	-	-	<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
	(3,957)	-	-	הנפקת אגרות חוב (בניכוי הוצאות הנפקה)
	249,863	-	-	פרעון הלוואה לזמן ארוך מתאגיד בנקאי
	(18)	-	8	מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון
	(38,592)	(27,695)	587	<u>הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים</u>
	47,143	47,143	8,551	<u>עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים</u>
	8,551	19,448	9,138	<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</u>
				<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>

כללי

מידע כספי נפרד זה ערוך במתכונת מתומצתת בהתאם להוראות תקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים ומיידים), התש"ל-1970 ואינו כולל את כל המידע הנדרש לפי תקנה 9ג' והתוספת העשירית לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל - 1970. יש לעיין במידע כספי נפרד זה בהקשר למידע הכספי על הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2010 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם.

דיבידנד מחברת בת

ביום 26 במאי, 2011, החליט דירקטוריון מנורה ביטוח על חלוקת דיבידנד במזומן לחברה בסך של 100 מיליון ש"ח. הדיבידנד חולק ביום 29 במאי, 2011.

פרק ו': נספחים

דיווח

בדבר "הערך הגלום" (Embedded Value)

של

מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

כולל מנורה מבטחים פנסיה בע"מ

ליום 31.12.2010

תוכן

	1	כללי	
4	1.1		רקע והיקף הגילוי
4	1.2		הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד
5	1.3		פרקים עיקריים במסמך
5	1.4		הגדרות
6	1.5		הערות, הבהרות וסייגים
6	1.5.1	כללי	
7	1.5.2		השפעות אחרות
8	1.5.3		הטיפול בסיכונים
8	1.5.4		שיערוך נכסים לפי שווי הוגן
9	1.5.5		הסדרי סבסוד ממשלתי לקרנות פנסיה
9	1.5.6		הערך הגלום איננו אמור לייצג את השווי הכלכלי או שווי השוק של החברה
	2	מתודולוגית חישוב הערך הגלום	
9	2.1	כללי	
9	2.2		טיפול בסיכונים
10	2.3		הנחות כלכליות
10	2.3.1		תשואה, ריבית הוון ואינפלציה
11	2.3.2	מיסוי	
11	2.4		הנחות דמוגרפיות ותפעוליות
11	2.4.1		הנחות דמוגרפיות
11	2.4.2		הוצאות הנהלה וכלליות עתידיות
11	2.5		שיטת החישוב
11	2.5.1		הון עצמי מותאם (ANW)
12	2.5.2		ערך נוכחי של רווחים עתידיים (PVFP)
12	2.5.3		עלות הון נדרש (CoC)
12	2.5.4		ערך עסקים חדשים (VNB)
12	2.6		טיפול באופציות והבטחות פיננסיות
12	2.7		ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV
16	2.8		מבחני רגישות
16	2.9		סקירת דוח הערך הגלום
	3	תוצאות	
17	3.1		הערך הגלום נכון ל-31/12/2010
17	3.2		ערך עסקים חדשים של מכירות בשנת 2010
18	3.3		התאמה בין ההון העצמי המותאם לבין ההון העצמי בדוחות הכספיים
19	3.4		ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV
22	3.5		פירוט הפער בין השינוי בהון העצמי המותאם לבין הרווח הנקי לחברה
22	3.6		ניתוח רגישות בגין עסקים כלולים בהתאם לדרישת החוזר
23	3.7		ניתוחי הרגישות בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה

1 כללי

1.1 רקע והיקף הגילוי

על-פי חוזר המפקח על הביטוח, מיום 12 באוגוסט 2007 (חוזר ביטוח 1-11-2007) ("החוזר"), על חברות הביטוח לפרסם מידי שנה, יחד עם הדוחות הכספיים לרבעון הראשון של השנה, מידע בדבר הערך הגלום ("Embedded Value" או "EV") בפוליסות ביטוח לטווח ארוך (ביטוח חיים וביטוח בריאות) לסוף השנה הקודמת. בהתאם לחוזר, מנורה מבטחים ביטוח בע"מ ("החברה"), מפרסמת בזה, את הערך הגלום של עסקי הביטוח לטווח ארוך של החברה ליום 31 בדצמבר 2010, לרבות התנועה בערך הגלום לשנת 2010.

דיווח זה נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע המפקח על הביטוח, אשר אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח וועדה משותפת של חברות הביטוח והמפקח על הביטוח, אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומחו"ל (להלן: "הוועדה" ו-"דוח הוועדה"), למעט לעניין הטיפול בסיכונים מסוימים המתוארים בסעיף 1.5.3 להלן, הכול כמפורט בסעיף כאמור.

אופן הגילוי בדוח זה הינו בהתאם לכללי הגילוי הכלליים בדוח הוועדה ולהוראות המפורטות בטיטוט "פורמט הגילוי" אשר הוכן על ידי הוועדה בתיאום עם הממונה. "פורמט הגילוי" טרם פורסם על ידי הממונה כתוספת לחוזר.

הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח הוועדה מפורסמים באתר משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון (www.mof.gov.il).

דיווח זה כולל מלבד עסקי הביטוח, שפרסומם מחויב מהחוזר הנ"ל, גם את הערך הגלום של עסקי ניהול הפנסיה של החברה, שחושבו לפי העקרונות האמורים, בשינויים המחויבים. לדוח זה מצורף דוח סקירה של סוקר חיצוני בדבר הערך הגלום ליום 31.12.2010 וערך העסקים החדשים, המתייחסים לפוליסות ביטוח חיים ובריאות ארוכות טווח ועסקי ניהול קרנות הפנסיה לשנה שהסתיימה באותו מועד, וכן מבחני הרגישות ביחס אליהם וניתוח התנועה בערך הגלום לשנת 2010.

1.2 הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד

קביעת הערך הגלום וערך העסקים החדשים (כהגדרת מונח זה להלן) התבססה על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם כ- "מידע צופה עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. אין מניעה כי תחזיות, הערכות ואומדנים אלו, כולם או חלקם, לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שהוצג בדוח הערך הגלום, ולפיכך התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שנחזה.

1.3 פרקים עיקריים במסמך

רקע כללי והסבר של שיטת החישוב.
התייחסות להנחות ששימשו בבסיס החישוב.
תוצאות הערך הגלום וערך עסקים חדשים.
תוצאות ניתוחי רגישות של הערך הגלום.
ניתוח התנועה של הערך הגלום

1.4 הגדרות

ההגדרות להלן מהוות הסבר תמציתי למושגים עיקריים, המשמשים להבנת הדיווח להלן.
תיאורים והסברים מלאים נמצאים בכללים והעקרונות שבדוח הוועדה.

ערך נוכחי של רווחים עתידיים	
היוון תזרים הרווחים הצפויים העתידיים, הנובעים מהתיק הקיים של העסקים הכלולים (ראה סעיף 2.5.2 להלן).	או "PVFP"
"הון עצמי מותאם"	
ההון העצמי של החברה, לאחר מספר התאמות כדי שיהיה עקבי עם שווי התיק בתוקף (ראה סעיף 2.5.1 להלן).	או "ANW"
"עלות ההון הנדרש"	
עלות ההון הנדרש הינה ההשפעה, מבחינת בעלי המניות, על הערך הגלום בעקבות הדרישה על החברה להחזיק הון מינימלי (ראה סעיף 2.5.3 להלן).	
"שווי תיק בתוקף"	
הערך נוכחי של רווחים עתידיים בניכוי עלות ההון הנדרש.	או "VIF"
"הערך הגלום"	
הערך הגלום מורכב מצירוף שני הרכיבים הבאים: "שווי תיק בתוקף" (VIF) ; ו- "הון עצמי מותאם" (ANW). יובהר כי ההון העצמי המותאם הינו הון עצמי המתייחס למכלול פעילויות בגין החברה כולה ולא בגין העסקים הכלולים ב-VIF בלבד. כמוכן יובהר כי שווי התיק בתוקף <u>אינו</u> כולל: עסקי ביטוח כללי (אלמנטרי). תחומי פעילות אחרים של חברות בשליטתה של החברה כגון פעילות סוכנויות	Embedded " Value או "EV"

ביטוח וניהול קופות גמל. היכולת ליצור עסקים נוספים בעתיד (מוניטין).	
"ערך עסקים חדשים"	
ערך נוכחי של רווחי העסקים מעת המכירה ועד תום תקופת הפוליסה אשר נמכרו במהלך השנה מלפני תאריך הדיווח.	Value of New "Business" או "VNB"
"עסקים כלולים"	
העסקים הכלולים בחישוב שווי התיק בתוקף:	
- פוליסות אישיות ארוכות טווח בתיק ביטוח חיים ובריאות בתוקף נכון ליום 31 בדצמבר 2010, כולל הגדלות עתידיות בפרמיה והפקדות חד-פעמיות הנובעות מגידול בשכר, בגין פוליסות אלו. - פוליסות קבוצתיות בתיק ביטוח חיים ובריאות בתוקף נכון ליום 31 בדצמבר 2010. על פי הכללים והעקרונות שבדוח הוועדה הוערכו רווחיהן של פוליסות אלו רק עד למועד החידוש הבא של הפוליסות. - עסקי ניהול קרנות פנסיה המתנהלות על ידי חברה מנהלת בבעלות החברה.	

1.5 הערות, הבהרות וסייגים

1.5.1 כללי

כאמור לעיל, הערך הגלום חושב בהתאם למתודולוגיה ולכללים והעקרונות שנקבעו בדוח הוועדה. ההנחות במודל הן לפי "ההנחות הצפויות באופן המיטבי" (Best Estimate Assumptions), דהיינו, הנחות שהינן פרי השלכת הניסיון הקיים כלפי העתיד במסגרת הסביבה בה פועלות חברות הביטוח והחברות המנהלות את קרנות הפנסיה, וללא מקדמי שמרנות. מטבע הדברים, היות ומדובר בהערכות עתידיות לזמן ארוך, התוצאות בפועל צפויות להיות שונות מאלה שהוערכו בעת חישוב הערך הגלום. סטיות מהפרמטרים וההנחות שהונחו בחיזוי הערך הגלום יכולות להשפיע באופן מהותי על התוצאה. פרמטרים אלו כוללים, בין היתר:

1. גורמים כלכליים (לדוגמא- ריבית היוון, תשואות).
2. גורמים דמוגרפיים (לדוגמא- שינויים בתמותה ותחלואה).
3. חקיקה והסדרים תחיקתיים בנושאים רלוונטיים.
4. מיסוי.
5. שינויים בסביבה העסקית.

תוצאות עתידיות, הסוטות מההערכות שבוצעו על בסיס "ההנחות הצפויות באופן המיטבי" הן טבעיות וצפוי שיתרחשו אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים האמורים. על כן צפוי, כי התוצאות בפועל מדי שנה תהיינה שונות מאלו החזויות במודל הערך הגלום ולו רק בשל תנודות אקראיות רגילות.

1.5.2 השפעות אחרות

קיימת אי ודאות לגבי ההשפעה הצפויה של הרפורמות בחקיקה מהתקופה האחרונה, ובכלל זה הרפורמות הבאות:

- א. תיקונים מספר 3 ו-5 לתקנות קופות הגמל.
 - ב. ניוד – תיקון תקנות לגבי ניוד כספי החיסכון הפנסיוני בין אפיקי החיסכון הפנסיוני השונים ובין אפיקי החיסכון הפנסיוני לבין עצמם.
 - ג. כניסתם של הבנקים לפעילות בתחום הייעוץ הפנסיוני.
 - ד. התוכנית להגברת התחרות – בחודש נובמבר 2010, פרסם המפקח, תוכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני במטרה לצמצם את ההבדלים בין מוצרי החיסכון הפנסיוני השונים, להגביר את השקיפות של שוק החיסכון הפנסיוני על כלל השחקנים שבו, להיטיב את טיב המוצרים המוצעים ומחירם וליצור בסיס השוואה אחיד בין המוצרים (להלן: "התכנית להגברת התחרות"). השינויים המרכזיים על פי התכנית הם - שינוי במנגנון גביית דמי הניהול בקופות הגמל והחלת מודל אחיד של תקרת דמי ניהול במוצרים פנסיוניים; מתן האפשרות לחברות מנהלות של קופות גמל, למכור כיסויים ביטוחיים משלימים וכן הוראות שונות הנוגעות להגברת השקיפות בהסדרי דמי ניהול מול הלקוח; התייחסות למערכת היחסים שבין המפיץ ללקוח ובין הגוף המוסדי למפיצים.
- חישוב הערך הגלום כולל את השפעת תיקון 3 ו-5 אבל איננו כולל השפעתם של יתר האירועים האמורים, וגם לא התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, ואשר לגביהם אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל הערך הגלום או כל תרחיש אחר שאין וודאות לגבי קיומו.

לאור האמור, מצורפים לדוח זה ניתוחי רגישות בהם נבחנת רגישות תוצאות החישוב עבור תרחיש רפורמת הניוד ותרחיש כניסתם של הבנקים לפעילות בתחום הייעוץ הפנסיוני. מאחר וקיימת אי ודאות לעניין השפעת התוכנית להגברת התחרות ולאור העובדה כי מדובר בצעדים עתידיים אשר בפועל עשויים להיות שונים מן האמור בתוכנית לא בוצע ניתוח רגישות עבור השינוי האמור.

יובהר, כי אין ללמוד מניתוח הרגישות לגבי הערכות החברה באשר להשפעות אפשריות של רפורמות אלה ולהשפעה אפשרית של שינויים רגולאטורים אחרים שהחברה אינה יכולה להעריך עדיין את השפעתם טרם יישומם המלא בפועל.

1.5.3 הטיפול בסיכונים

להלן סייגים ביחס להערכת הערך הגלום המפורטת בדו"ח זה, הנובעים מהאופן שבו חישובה החברה את הערך הגלום:

- הנחות בחישוב הערך הגלום - בשונה מהאמור בדוח הועדה, לא נלקחו בחשבון סיכונים קיצוניים אשר ההסתברות להתרחשותם נמוכה מאוד ואשר אין ביכולתה של החברה להעריך את הסתברויות התרחשותם ואת השפעתם על החברה, כגון סיכונים תפעוליים. כמו כן, ההנחות הדמוגרפיות שביסוד המודל גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה ושל החברה המנהלת של קרן הפנסיה לאורך השנים האחרונות אשר לא כללו אירועים קיצוניים. אי לכך, ישנה אפשרות תיאורטית לתרחישים קיצוניים שהחברה לא לקחה בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודל, על-אף הניסיון לקבוע הנחות ריאליות אשר יתאימו לניסיון בפועל בטווח הארוך.
- ביסוד המודל קיימת הנחה כי לא קיימת התאמה (קורלציה) בין גורמי הסיכון השונים, אשר עלולה להשפיע על הערך הגלום באופן מהותי. בשונה מהאמור בדוח הועדה, בשל היעדר נתונים מספקים לבחינת הקורלציה האמורה, לא נבדקה הנחה זו ע"י החברה.
- על פי ההנחות והכללים של הועדה, ההנחות אמורות להיקבע, בין היתר, כך שתתקבל התוחלת של הערך הגלום לבעלי המניות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות הערך הגלום לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי.
- הערך הגלום מבוסס על התיאוריה לפיה משקיעים אינם זקוקים לפיצוי עבור סיכונים שאינם סיכונים שוק ובלבד שהם יכולים לפזר את חוסר הוודאות על ידי החזקת תיק השקעות מפוזר ומגוון, ועל ההנחה כי ניתן לפזר את חוסר הוודאות כאמור. בפועל, יתכן ולא ניתן לפזר חלק מהסיכונים הדמוגרפיים והתפעוליים. בהעדר שוק נזיל ועמוק לפיו ניתן להעריך את "מחיר הסיכון" שהשוק נותן לסיכונים אלה, ובהעדר מתדולוגיה מוסכמת לכימות מחיר השוק הרעיוני לסיכונים אלה, לא הקטנו את ערך הגלום בגין סיכונים אלה.

על מנת לשקף את הערכתם של הסיכונים שלא נלקחו בחשבון כאמור לעיל, קוראי הדוח יכולים להתאים את הערך הגלום המוצג, על-פי שיקול דעתם, באמצעות ניתוחי הרגישות בסעיף 3.6, בפרט באמצעות הרגישות לשיעור ההיוון. יש להדגיש כי, כאמור לעיל, אין בידי החברה להעריך כמותית, באופן אובייקטיבי ומדעי, את השפעת הסוגיות הנ"ל על הערך הגלום, ועל-כן, הרגישויות שהוצגו אינן מהוות הערכה שכזו, אלא הן מספקות כלי למשתמשי הדוח לצורך הערכת השפעת הסוגיות לפי שיקול דעתם.

1.5.4 שיערוך נכסים לפי שווי הוגן

בהתאם לכללים והעקרונות שבדוח הוועדה, לא הותאם שווים החשבונאי של כל נכסי החברה לשווי ההוגן, אלא רק הנכסים החופפים לעסקים הכלולים בערך הגלום. יצוין כי אג"ח מיועדות (הן בביטוח חיים והן בקרנות הפנסיה החדשות) הוערכו, מסיבות טכניות, בהתאם לעלותם

המותאמת בספרים, תוך התחשבות בריבית שזכאיות איגרות החוב הללו, באופן שהביא לכך ששוויים ההוגן נכלל בערך הגלום.

1.5.5 הסדרי סבסוד ממשלתי לקרנות פנסיה

בחישוב הערך הגלום וערך העסקים החדשים של עסקי ניהול פנסיה, הניחה החברה שלא יחולו שינויים בהסדרי הסבסוד הממשלתי השונים, המתבטאים בשיעורי תשואה מובטחים על אג"ח מיועדות קיימות ו/או צפויות להיות מונפקות בעתיד.

1.5.6 הערך הגלום איננו אמור לייצג את השווי הכלכלי או שווי השוק של החברה או של חברת האם שלה, מנורה מבטחים החזקות בע"מ.

יודגש, כי כאמור לעיל שווי התיק בתוקף איננו כולל עסקי ביטוח כללי (אלמנטרי), וכן אינו כולל תחומי פעילות אחרים של החברות בשליטתה של החברה, ואת היכולת ליצור עסקים בעתיד (מוניטין).
כן יודגש, כי הערך הגלום אינו מתייחס למנורה מבטחים החזקות בע"מ, חברת האם של החברה, שלה פעילויות ועסקים נוספים.
כמו כן, הערך הגלום אינו מביא בחשבון סיכונים מסוימים כמפורט בסעיף 1.5.3 לעיל.
מובן אפוא, כי לאור האמור לעיל, הערך הגלום איננו מייצג, את שווי השוק או את השווי הכלכלי הכולל של החברה, ואת שווי השוק או את השווי הכלכלי של מנורה מבטחים החזקות בע"מ.

2. מתודולוגית חישוב הערך הגלום

2.1 כללי

עקרונות חישוב הערך הגלום נעשו בהתאם לכללים והעקרונות שבדוח הוועדה, למעט לעניין הטיפול בסיכונים מסוימים המתוארים בסעיף 1.5.3 לעיל, הכל כמפורט בסעיף האמור. ההנחות במודל הן לפי "ההנחות הצפויות באופן המיטבי" (Best Estimate Assumptions), דהיינו - ללא מקדמי שמרנות. המודל אינו כולל שווי של מכירות עתידיות, אך מבחינת רמת ההוצאות וכדומה, החישוב מניח המשך פעילות עסקית.

2.2 טיפול בסיכונים

סיכונים פיננסיים (סיכוני שוק) - סיכוני השוק נלקחו בחשבון לפי עלותם הגלומה במחירי שוק, על ידי שימוש בטכניקה מימונית הנקראת Certainty Equivalent Approach. בטכניקה זו מקטינים את התשואות הצפויות לרמה של שיעורי ריבית חסרת סיכון. יצוין כי התזרים הצפוי מאג"ח מיועדות חושב על בסיס תשואת אג"ח אלו, ותזרים מזומנים בגין הון אף הוא לפי שיעור ריבית חסרת סיכון. לאחר התאמה זו,

מהווים את תזרימי המזומנים החזויים לפי ריבית חסרת סיכון, ללא צורך להוסיף פרמיית סיכון לשיעור ההיוון.

סיכונים שאינם סיכוני שוק – חישוב הערך הגלום מתבסס על התיאוריה הפיננסית אשר על פיה, משקיעים אינם זקוקים לפיצוי נוסף בריבית ההיוון עבור סיכונים שאינם סיכוני שוק ובלבד שהם יכולים לפזר את חוסר הוודאות על ידי החזקת תיק השקעות מפוזר ומגוון. לכן, בהינתן הנחה זו, חושב ערך הגלום על-בסיס הנחות דמוגרפיות ותפעוליות שהן "הנחות הצפויות באופן מיטבי" ועל-ידי היוון של תזרימי המזומנים בשיעור ריבית חסרת סיכון, ללא הוספת מרווחים להנחות או לשיעור ריבית ההיוון.

2.3 הנחות כלכליות

2.3.1 תשואה, ריבית הון ואינפלציה

התשואה העתידית וריבית ההיוון נקבעו על-פי עקום התשואות של ריבית חסרת סיכון צמודת מדד. שיעורי הריבית חסרת הסיכון (spot) נכון לסוף 2010 הינן:

לסוף שנה	שיעור ריבית	לסוף שנה	שיעור ריבית	לסוף שנה	שיעור ריבית
2011	- 0.14%	2021	2.36%	2031	2.97%
2012	0.19%	2022	2.46%	2032	3.01%
2013	0.55%	2023	2.55%	2033	3.03%
2014	0.90%	2024	2.63%	2034	3.06%
2015	1.22%	2025	2.70%	2035	3.08%
2016	1.49%	2026	2.76%	2036	3.11%
2017	1.73%	2027	2.81%	2037	3.13%
2018	1.93%	2028	2.86%	2038	3.15%
2019	2.09%	2029	2.90%	2039	3.16%
2020	2.24%	2030	2.94%	2040	3.18%

יצוין, כי אין צורך בהנחה מפורשת של אינפלציה עתידית כיוון שכל הסכומים במודל צמודים. כאשר פרמטר מסוים צפוי להשתנות שלא בהתאם לאינפלציה העתידית, נלקחה הנחה מפורשת של החריגה מהאינפלציה העתידית.

2.3.2 מיסוי

מס סטטוטורי החל על מוסד כספי :

<u>שנה</u>	<u>שיעור המס על מוסדות</u>	<u>שיעור מס רווח הכלול</u>
	<u>פיננסיים</u>	<u>בני"ל</u>
2010	35.34%	16.00%
2011	34.48%	16.00%
2012	33.62%	16.00%
2013	32.47%	15.50%
2014	31.60%	15.50%
2015	30.74%	15.50%
2016+	29.00%	15.50%

2.4 הנחות דמוגרפיות ותפעוליות

כל ההנחות להן השפעה מהותית על הערך הגלום נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי כל גורם דמוגרפי ותפעולי, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה (ראה גם סעיף 1.5).

2.4.1 הנחות דמוגרפיות

ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומסקנות פרי הפעלת שיקול דעת מקצועי, המבוססים הן על ניסיון רלוונטי והן על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו.

2.4.2 הוצאות הנהלה וכלליות עתידיות

הוצאות הנהלה וכלליות חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות לעסקים הכלולים, לרבות: הקצאת ההוצאות לתחומים השונים (ביטוח חיים, ביטוח בריאות ופנסיה) והעמסת ההוצאות על פעילויות שונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות וכו'). החברה הניחה שההוצאות בעתיד יעלו בשיעור מדד המחירים לצרכן.

2.5 שיטת החישוב

2.5.1 הון עצמי מותאם (ANW)

סכום ההון העצמי נלקח מתוך הדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2010. סכום זה הוקטן בסכום הוצאות הרכישה הנדחות לפי היתרה במאזן, בניכוי העתודה למס נדחה שבגינה ובניכוי הטבת המס הצפויה בגין חלק הוצאות הרכישה הנדחות המוכרות למס הכנסה. כמו כן, נוכה יתרת המוניטין של קרנות הפנסיה שנרכשו לפי ערכם בדוחות הכספיים של החברה.

2.5.2 ערך נוכחי של רווחים עתידיים (PVFP)

הערך הנוכחי של רווחים עתידיים חושב באמצעות מודל אקטוארי המתבסס על נתוני הפוליסות, ניהול זכויות הפנסיוניות של עמיתי קרנות הפנסיה, ונתונים אחרים המצויים בידי החברה והחברה המנהלת של קרן הפנסיה. מודל זה מאפשר ביצוע של תחזית תזרימי מזומנים עתידיים והיוונים.

2.5.3 עלות הון נדרש (CoC)

בוצעה תחזית של ההון הנדרש על פי הדרישות הקיימות ובהתאם להתפתחות העתידית הצפויה של העסקים הכלולים. עלות ההון הינה היוון המס על רווחי השקעה על ההון הנדרש בגין העסקים הכלולים. קיימת טיוטה של תקנות חדשות לדרישות הון לחברות מנהלות של קרנות פנסיה. תקנות אלו טרם אושרו ועל-כן לא נלקחו בחשבון בערך הגלום של החברה המנהלת של קרנות פנסיה.

2.5.4 ערך עסקים חדשים (VNB)

ערך העסקים החדשים מחושב כערך נוכחי של רווחים מעת המכירה עד תום תקופת הפוליסה. הערך נוכחי של הרווחים חושב באמצעות מודל אקטוארי המתבסס על נתוני הפוליסות ונתונים אחרים כדי לשקף את תרומת התפוקה של השנה לערך הגלום.

חישוב ה VNB נערך בגין האוכלוסיות הבאות:

- כל הפוליסות שהופקו בשנת 2010.
- כיסויים חדשים שהופקו במהלך 2010 כתוספת לפוליסות שהופקו לפני 2010.
- פוליסות קבוצתיות שחודשו במהלך 2010.
- עמיתים חדשים בקרנות הפנסיה שהצטרפו בשנת 2010.

יובהר כי הערך הנוכחי של הרווחים העתידיים (PVFP) כולל את ערך הרווחים, מסוף שנת 2010 ואילך בגין עסקים חדשים כאמור.

2.6 טיפול באופציות והבטחות פיננסיות

לא קיימות בעסקים הכלולים אופציות והבטחות פיננסיות מהותיות לטובת המבוטחים.

2.7 ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV

הטבלאות בסעיף 3.4 להלן מציגות את השינוי בערך גלום, מחולק למרכיבי ההון המותאם והשווי תיק (בניכוי עלות ההון), כולל העברות בין שני מרכיבים אלה. כל הסכומים מוצגים לאחר מס. השינוי מפורט לגורמי ההשפעה השונים שלו, כדלקמן:

1. התאמות לערך גלום ליום 31.12.2009 – **בסעיף זה** נכללו תיקונים ביחס לנתוני הפתיחה, כולל שינויים במתודולוגית החישוב אשר הקטינו את הערך הגלום בסך של 27 מלש"ח בביטוח חיים ובריאות והגדילו את הערך הגלום בחברה המנהלת של קרנות הפנסיה בסך של 10

- מלש"ח. בנוסף, במסגרת התיקונים ליתרת הפתיחה בקשר לאיחוד עסקי הפנסיה בערך הגלום של החברה, קטן הערך הגלום בסך של 31 מלש"ח (אחרי מס) נוספים.
2. שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות – מדי שנה החברה מעדכנת את ההנחות לפיהן מעריכים את ערך הגלום. העדכונים בוצעו בהתאם לנתונים חדשים לגבי הניסיון בפועל ולשינויים בציפיות הנהלת החברה. בביטוח חיים ובריאות השינויים העיקריים היו בעדכון הנחות שיעורי הביטולים והסילוקים (העלאת הערך הגלום) ושיעורי ההוצאות (הורדת הערך הגלום). בפנסיה השינוי העיקרי היה בהנחת ההוצאות (העלאת הערך הגלום).
3. רווח צפוי על ערך הגלום – הערך הגלום צפוי להניב רווחים אף אם החברה לא הייתה מוכרת עסקים חדשים ולא הייתה פועלת בתחומים נוספים שאינם כלולים ב-EV. רווחים אלה נובעים מ-3 מקורות:
- א. תשואה צפויה על שווי התיק בתוקף בסוף התקופה הקודמת – הכנסות צפויות אלו מבוססות על שיעור התשואה הריאלית (מעל למדד) הצפויה בתחילת השנה, כולל מרווחים מעל ריבית חסרת סיכון שהיו צפויים להתקבל.
- ב. תשואה צפויה על ההון העצמי המותאם – ההכנסות מהשקעות הצפויות מהנכסים העומדים כנגד ההון המותאם. הכנסות צפויות אלו מבוססות על שיעור התשואה הריאלית (מעל למדד) הצפויה בתחילת השנה, כולל מרווחים מעל ריבית חסרת סיכון שהיו צפויים להתקבל.
- ג. רווח כולל הצפוי לעבור משווי התיק בתוקף להון העצמי המותאם במהלך שנת 2010- במהלך שנת 2010 ירד הרווח החזוי לשנת 2010 מהשווי תיק, והתווסף להון המותאם, כך שבסך הכל מקור זה לא משפיע על סך ערך הגלום בכללותו, אלא מביא להעברה ממרכיב שווי התיק בתוקף למרכיב ההון המותאם. בהתאם לשיטת קביעת ההון העצמי המותאם, רווח זה אינו כולל השפעת הפחתת ה-DAC.
4. השפעת הסטיות מההנחות התפעוליות והדמוגרפיות במהלך 2010 – מטבע הדברים, הניסיון בפועל לגבי שיעורי התביעות, הביטולים, ההוצאות וכדומה היו שונים במהלך התקופה מאלו שהונחו בתחילת השנה לצורך חישוב ערך הגלום. סטיות אלו משפיעות גם על הרווחים הצפויים לאחר השנה וגם על הרווחים של השנה עצמה, וההשפעות מוצגות בסעיף זה בנפרד על השווי תיק בתוקף ועל ההון המותאם בהתאמה. בנוסף, סעיף זה כולל את ההשפעה ממספר גורמים שכל אחד מהם לא מהותי להערכת החברה, הכוללים, בין היתר, שינויים לפוליסות ביטוח קיימות, תנאי ביטוח משנה או הסכמי עמלות עם סוכנים.
5. רווח מעסקים חדשים – הערך הגלום אינו כולל את הערך הצפוי להתווסף מעסקים חדשים שימכרו בעתיד. על כן, סעיף זה מציג את התוספת לערך הגלום לסוף התקופה הקודמת, עקב מכירת פוליסות ביטוח חדשות במהלך השנה והצטרפות עמיתים חדשים לקרנות הפנסיה. התוספת מחולקת להשפעה בפועל מהעסקים החדשים על הרווחים בתקופה עצמה (מוצגת תחת ההון המותאם) ולרווחים הצפויים מהעסקים החדשים בעתיד (ומוצג תחת השווי תיק בתוקף).
6. הוצאות פיתוח שלא נכללו ב-EV – כאן מוצגת ההשפעה, על הרווחים בפועל בשנה, של ההוצאות החריגות שלא נכללו בערך גלום, אלא יוחסו למכירות עתידיות. בשנת 2010 לא היו הוצאות פיתוח שלא נכללו ב-EV.

נהוג לכנות את סיכום השינויים בסעיפים 2 עד 6 "רווח תפעולי על בסיס ערך גלום". סכום זה משקף את הערך שהתווסף לערך הגלום, או הרווח במונחי ערך, הנובע בפעילות השוטפת של החברה, למעט ההשפעה מעסקים שלא כלולים ב-EV (כגון ביטוח אלמנטרי) ולפני ההשפעה של אינפלציה וגורמים כלכליים לא צפויים, כגון שינויים שלא היו צפויים בשיעורי הריבית בשוק, בשוק ההון ובאינפלציה.

7. רווח מפריטים מיוחדים - בסעיף זה מוצג השפעת השינוי לתקנות דרישות ההון לחברות ביטוח על עלות ההון. בשנת 2010 לא היו השפעות כאלה.

8. השפעת אינפלציה במהלך 2010 – סעיף זה כולל את השפעת תשואה רעיונית על הון החברה המתואם ועל כל תזרימי ה-VIF, בשיעור האינפלציה בשנת 2010 (2.3%). בסעיפים הבאים מוצגת ההשפעה של התשואות הריאליות מעל המדד.

9. רווח מסטיות מההנחות הכלכליות במהלך 2010 ומשינויים להנחות כלכליות – סעיף זה כולל שני מרכיבים:

א. ההשפעה על שווי התיק משינויים בהנחות הכלכליות אשר מבוססות על הריביות בשוק. הנחות אלו כוללות את ריבית ההיוון ואת התשואות הצפויות.

ב. ההשפעה מהסטיות של הפרמטרים הכלכליים בפועל במהלך השנה לעומת התשואה שהיתה צפויה בתחילת השנה, כולל מרווחים מעל הריבית חסרת הסיכון שהיו צפויים להתקבל. ההשפעה הינה בשני מרכיבי ה-EV:

- בהון המותאם - עקב ההשפעה על הרווח בעיקר מתשואות שונות מהצפוי על נכסי החברה העומדים כנגד ההון וכנגד עתודות הביטוח בגין העסקים הכלולים.
- בשווי התיק – עקב ההשפעה על הרווחים העתידיים כתוצאה מההשפעה על יתרות החסכון מהפער בין התשואות שהושגו בפועל מעל אלה שנצפו לפני שנה.

נהוג לכנות את סיכום השינויים בסעיפים 2 עד 9 "רווח על בסיס ערך גלום" בגין עסקים כלולים. סכום זה משקף את הערך שהתווסף לערך הגלום, או הרווח במונחי ערך, הנובע מפעילות השוטפת של החברה, כולל ההשפעות מגורמים כלכליים וכולל פריטים מיוחדים, אך ללא ההשפעה של עסקים שלא כלולים ב-EV (כגון ביטוח אלמנטרי).

10. רווח מעסקים לא-כלולים – סך הערך הגלום כולל את מלוא ההון העצמי של החברה, ועל כן חלק מהגידול/קיטון בערך גלום מוסבר מהרווחים/ההפסדים של תחומי פעילות שאינם כלולים בשווי תיק. בסעיף זה (קיטון להון מותאם), כלולים הוצאות מימון שלא שויכו למגזרי הפעילות בסך 68 מלש"ח (לפני מס).

סיכום השינויים בסעיפים 2 עד 10 הינו "רווח על בסיס ערך גלום, כולל רווח מעסקים לא כלולים", כאשר הרווח לעסקים לא כלולים נמדד על בסיס "רווח כולל" חשבונאי.

11. הזרמת הון / (תשלום דיבידנדים) – בסעיף זה מוצג העליה בהון החברה הנובע מקרן הון בגין עלות תשלום מבוסס מניות, בסך 2 מלש"ח.

2.8 מבחני רגישות

במבחני הרגישות המוצגים בסעיפים 3.6 ו- 3.7 להלן, אומצו הגישות הבאות:

1. הרגישויות מתייחסות לכל העסקים הכלולים אלא אם צוין אחרת.
2. מבחני הרגישות מתייחסים לכל הנחה בנפרד, ללא מדידה של השפעות מצטברות או מתקזזות או שינויים נגזרים על גורמים אחרים וכדומה.
3. הרגישות בגין ערך העסקים החדשים מתייחסת לשינויים מסוף שנת 2010 ואילך, ולא לתקופה מעת המכירה ועד לסוף שנת 2010.
4. תמותה לפני גיל פרישה – מבחני הרגישות של שיעורי תמותה (כולל מוות מתאונה), לא כולל תמותה של מבטחים מקבלי קצבאות זקנה ומקבלי פיצוי חודשי בגין אובדן כושר או סיעוד. –
5. תמותה של מקבלי קצבת זקנה – מבחן רגישות של שיעורי תמותה למקבלי קצבאות זקנה בלבד, לא כולל תמותה של מקבלי קצבאות אחרים.
6. תחלואה – מבחן הרגישות כולל את כל התביעות שאינם מקרי מוות הכלולים בסעיף 4 קטן לעיל, כולל תחלואה ממחלות קשות, אובדן כושר עבודה, סיעוד, ניתוחים ואשפוז, נכות מתאונה וכו'. המבחן מתייחס לשכיחויות של מקרי תביעה ולא לתקופת תשלום התביעות בגין אי-כושר עבודה וסיעוד.
7. ריבית – תוצאת מבחן הרגישות כוללות את:
 - א. השפעת שינוי שיעור ריבית המשמש כריבית היוון והתשואה הצפויה מהשקעות נכסי החברה וקרן הפנסיה על ערך נוכחי של הרווחים העתידיים (PVFP).
 - ב. השפעת שינוי שיעור הריבית על שווי נכסים נושאי ריבית שקלית או צמודה, המגבים את העסקים הכלולים.
8. ניידות – השפעה אפשרית של נידוד כספי החיסכון הפנסיוני בעיקר בפוליסות מנהלים – מוצגת תרחיש של הכפלת שיעור הביטולים ב-110% על פוליסות אלו.
9. כניסתם של הבנקים לפעילות בתחום הייעוץ הפנסיוני – השפעה אפשרית על ביטולי פוליסות עם מרכיב חסכון. מוצג תרחיש של הכפלת שיעור הביטולים ב-110% על פוליסות ביטוח עם מרכיב חסכון וגידול בהחזר מדמי ניהול מצבירה בשיעור של 20% בצבירות פנסיה.

2.9 סקירת דוח הערך הגלום

דוח הערך הגלום ליום 31.12.2010 וערך העסקים החדשים לשנה שהסתיימה באותו תאריך, וכן מבחני הרגישות ביחס אליהם נסקר על ידי רו"ח קוסט פורר גבאי את קסירר (Ernst and Young). דוח הסוקר החיצוני מצורף בנספח א' לדוח זה.

3 תוצאות (במליוני ₪)

3.1 הערך הגלום נכון ל-31/12/2010

מליוני ₪	EV בגין עסקים כלולים בביטוח חיים ובריאות	EV בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה	התאמה לאיחוד בגין עסקי ניהול קרנות הפנסיה ב-EV של החברה	סך הכל EV עבור ביטוח ופנסיה
הון עצמי מותאם (ראה סעיף 3.3 להלן)	1,724	389	(957) *	1,156
ערך נוכחי של רווחים עתידיים בניכוי מס	2,142	3,338	(40)	5,440
בניכוי עלות הון נדרש	(66)	(2)	-	(68)
ערך גלום	3,800	3,725	(997)	6,528

* מורכב מההון העצמי של חברה המנהלת של קרן הפנסיה בסך 389 מליוני ₪, ערך המוניטין ותיקי לקוחות בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה הרשום במאזן החברה בסך 520 מליוני ₪, וסכום ה-DAC הרשום בחברה בגין עסקי פנסיה בסך 67 מל' ₪ פחות הטבת המס עליו בסך 19 מליוני ₪.

3.2 ערך עסקים חדשים של מכירות בשנת 2010

מליוני ₪	VNB בגין עסקים כלולים בביטוח חיים ובריאות	VNB בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה	השפעת הוצאות ועמלות רכישה ששולמו וישולמו על ידי חברת הביטוח בגין עסקי פנסיה אחרי מס	סך הכל VNB עבור ביטוח ופנסיה
ערך עסקים חדשים לפני עלות הון נדרש	114	181	(46)	249
עלות הון נדרש בגין עסקים חדשים	(7)	0	-	(7)
סה"כ ערך עסקים חדשים	107	181	(46)	242

3.3 התאמה בין ההון העצמי המותאם לבין ההון העצמי בדוחות הכספיים

טבלה 3.3 א' – מנורה מבטחים ביטוח – עסקי ביטוח

במיליוני ₪	
2,049	הון עצמי (מאזן החברה)
118	שיערוך נכסים החופפים לעסקים הכלולים והמוצגים בדוחות הכספיים לפי עלות לשווי הוגן בניכוי מס
(623)	בניכוי הוצאות רכישה נדחות (DAC)
180	בתוספת מס בגין DAC
1,724	הון עצמי מותאם בגין העסקים הכלולים

טבלה 3.3 ב' – חברה מנהלת קרנות פנסיה

במיליוני ₪	
389	הון עצמי (מאזן החברה המנהלת)
-	בניכוי הוצאות רכישה נדחות (DAC)
-	בתוספת מס בגין DAC
389	הון עצמי מותאם לחברה מנהלת קרנות פנסיה

טבלה 3.3 ג' – מנורה מבטחים ביטוח: הכללת עסקי ניהול קרנות פנסיה

במיליוני ₪	
1,724	הון עצמי מותאם - עסקי ביטוח (מטבלה 3.3 א לעיל)
(67)	בניכוי הוצאות רכישה נדחות (DAC) בגין פנסיה הרשום במאזן החברה
19	בתוספת הטבת מס בגין DAC פנסיה הרשום במאזן החברה
(520)	בניכוי שווי חברה מנהלת של קרנות פנסיה שנרכשה ומוניטין בגינה, הרשומה במאזן החברה
1,156	הון עצמי מותאם - עסקי ביטוח ופנסיה

3.4 ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV

טבלה 3.4 א' – עסקי ביטוח

ערך גלום	שווי תיק בתוקף	הון עצמי מותאם	ראה סעיף	
3,542	2,113	1,429		ערך גלום ליום 31.12.2009
(27)	(27)	-	2.7.1	התאמות לערך גלום ליום 31.12.2009
3,515	2,086	1,429		ערך גלום מותאם ליום 31.12.2009
				רווח תפעולי ריאלי מהתיק בתוקף ליום 31.12.2010 :
(98)	(98)	-	2.7.2	- שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות
149	110	39	2.7.3	- גידול ריאלי צפוי
-	(217)	217	2.7.3	- רווח כולל (ריאלי) צפוי לעבור משווי תיק להון עצמי במהלך 2010
(111)	(3)	(108)	2.7.4	- השפעת הסטיות מההנחות התפעוליות והדמוגרפיות במהלך 2010 ושינויים אחרים לתיק בתוקף
(60)	(208)	148		סה"כ
107	211	(104)	2.7.5	רווח מעסקים חדשים
-	-	-	2.7.6	הוצאות פיתוח שלא נכללו ב-EV
47	3	44		רווח תפעולי לפי ערך גלום
-	-	-	2.7.7	רווח מפריטים מיוחדים
69	48	21	2.7.8	השפעת אינפלציה במהלך 2010
61	(61)	122	2.7.9	רווח מסטיות מההנחות הכלכליות במהלך 2010 ומשינויים להנחות כלכליות
177	(10)	187		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום - בגין עסקים כלולים והון
61	-	61		רווח כולל מעסקי פנסיה
45	-	45	2.7.10	רווח כולל מעסקים לא-כלולים
283	(10)	293		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום – כולל כל עסקי החברה
2	-	2	2.7.11	תנועות הון
3,800	2,076	1,724		ערך גלום ליום 31.12.2010

טבלה 3.4 ב' – חבר המנהלת קרנות פנסיה

ערך גלום	שווי תיק בתוקף	הון עצמי מותאם	ראה סעיף	
2,975	2,668	307		ערך גלום ליום 31.12.2009
10	10	-	2.7.1	התאמות לערך גלום ליום 31.12.2009
2,985	2,678	307		ערך גלום מותאם ליום 31.12.2009
				רווח תפעולי ריאלי מהתיק בתוקף ליום 31.12.2010:
21	21	-	2.7.2	- שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות
47	40	7	2.7.3	- גידול ריאלי צפוי
-	(65)	65	2.7.3	- רווח כולל (ריאלי) צפוי לעבור משווי תיק להון עצמי במהלך 2010
131	125	6	2.7.4	- השפעת הסטיות מההנחות התפעוליות והדמוגרפיות במהלך 2010 ושינויים אחרים לתיק בתוקף
199	121	78		סה"כ
181	190	(9)	2.7.5	רווח מעסקים חדשים
-	-	-	2.7.6	הוצאות פיתוח שלא נכללו ב- EV
380	311	69		רווח תפעולי לפי ערך גלום
-	-	-	2.7.7	רווח מפריטים מיוחדים
67	62	5	2.7.8	השפעת אינפלציה במהלך 2010
293	285	8	2.7.9	רווח מסטיות מההנחות הכלכליות במהלך 2010 ומשינויים להנחות כלכליות
740	658	82		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום - בגין עסקים כלולים והון
-	-	-	2.7.10	רווח כולל מעסקים לא-כלולים
740	658	82		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום – כולל כל עסקי החברה
-	-	-	2.7.11	תנועות הון
3,725	3,336	389		ערך גלום ליום 31.12.2010

טבלה 3.4 ג' – סה"כ עסקי ביטוח ופנסיה *

ערך גלום	שווי תיק בתוקף	הון עצמי מותאם	ראה סעיף	
5,665	4,781	884		ערך גלום ליום 31.12.2009
(48)	(48)	-	2.7.1	התאמות לערך גלום ליום 31.12.2009
5,617	4,733	884		ערך גלום מותאם ליום 31.12.2009
				רווח תפעולי ריאלי מהתיק בתוקף ליום 31.12.2010:
(77)	(77)	-	2.7.2	- שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות
169	146	23	2.7.3	- גידול ריאלי צפוי
-	(278)	278	2.7.3	- רווח כולל (ריאלי) צפוי לעבור משווי תיק להון עצמי במהלך 2010
17	123	(106)	2.7.4	- השפעת הסטיות מההנחות התפעוליות והדמוגרפיות במהלך 2010 ושינויים אחרים לתיק בתוקף
109	(86)	195		סה"כ
242	391	(149)	2.7.5	רווח מעסקים חדשים
-	-	-	2.7.6	הוצאות פיתוח שלא נכללו ב- EV
351	305	46		רווח תפעולי לפי ערך גלום
-	-	-	2.7.7	רווח מפריטים מיוחדים
122	109	13	2.7.8	השפעת אינפלציה במהלך 2010
390	225	166	2.7.9	רווח מסטיות מההנחות הכלכליות במהלך 2010 ומשינויים להנחות כלכליות
864	639	225		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום - בגין עסקים כלולים והון
45	-	45	2.7.10	רווח כולל מעסקים לא-כלולים
909	639	270		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום – כולל כל עסקי החברה
2	-	2	2.7.11	תנועות הון
911	639	272		סה"כ שינוי בערך גלום
6,528	5,372	1,156		ערך גלום ליום 31.12.2010

* כולל התנועה בהתאמות לאיחוד בגין עסקי ניהול קרנות הפנסיה ב- EV של החברה

3.5 פירוט הפער בין השינוי בהון העצמי המותאם לבין הרווח הנקי לחברה

225	רווח נקי
17	פריטים שהועברו דרך קרן הון
242	רווח כולל (לאחר מס)
(58)	שינוי ב- DAC לפני מס
5	מס בגין השינוי ב- DAC
72	שינוי שיערוך נכסים בשווי הוגן בניכוי מס
9	שינוי נטו בשווי תיק / מוניטין הרשום במאזן
270	רווח כולל מותאם לבסיס של ערך גלום
2	תנועות הון
272	סה"כ שינוי בהון העצמי המותאם

3.6 ניתוח רגישות בגין עסקים כלולים בהתאם לדרישת החוזר

להלן ניתוחי הרגישות בגין עסקי חיים ובריאות:

שינוי בערך עסקים חדשים		שינוי בערך גלום		ראה סעיף	
במליוני ₪	ב - %	במליוני ₪	ב - %		
107		3,800			התוצאה הבסיסית
3.0	3	(1.2)	(45)	2.8.7	הפחתה של 0.5% בריבית חסרת הסיכון
(10.7)	(12)	(3.2)	(121)		עליה של 10% בהוצאות הנהלה וכלליות
(19.9)	(21)	(3.4)	(129)		עליה יחסית של 10% בשיעורי הביטולים (כולל פדיונות וסילוקים)
(8.5)	(9)	(1.9)	(74)	2.8.4	עליה של 10% בשיעורי התמותה בגין מבוטחים לפני גיל פרישה
(21.9)	(23)	(5.6)	(213)	2.8.6	עליה של 10% בשיעורי התחלואה
(2.8)	(3)	(1.4)	(54)	2.8.5	ירידה יחסית של 10% בשיעור התמותה עבור מקבלי קצבאות זקנה
(7.3)	(8)	(1.4)	(54)	2.8.8	תרחיש נייחות (בהתאם לסעיף 1.5.2) – הכפלת הביטולים ב-110% בפוליסות מנהלים
(8.2)	(9)	(1.7)	(63)	2.8.9	תרחיש בנקים (בהתאם לסעיף 1.5.2) - הכפלת הביטולים ב-110% בפוליסות חסכון

במידה ולניתוח הרגישות השפעה סימטרית לשני הכיוונים, מוצג לעיל השינוי בכיוון האחד בלבד.

3.7 ניתוחי הרגישות בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה

להלן ניתוחי הרגישות בגין עסקי ניהול קרנות הפנסיה:

שינוי בערך עסקים חדשים		שינוי בערך גלום		ראה סעיף	
ב - %	במליוני ₪	ב - %	במליוני ₪		
181		3,725		התוצאה הבסיסית	
7.0	12.7	4.3	160	2.8.7	הפחתה של 0.5% בריבית חסרת הסיכון
(9.0)	(16.3)	(4.1)	(152)		עליה של 10% בהוצאות הנהלה וכלליות
(12.8)	(23.1)	(5.8)	(216)		ירידה של 1% בעליית השכר
14.6	26.4	6.6	244		עליה של 1% בעליית השכר
(15.1)	(27.4)	(7.7)	(285)		עליה של 10% בשיעורי הביטולים (כולל פדיונות והקפאות)
18.0	32.5	8.6	322		ירידה של 10% בשיעורי הביטולים (כולל פדיונות והקפאות)
(17.3)	(31.3)	(10.3)	(384)	2.8.9	תרחיש - עלייה של 20% בהחזר מצבירה כתוצאה מכניסת הבנקים לייעוץ הפנסיוני

במידה ולניתוח הרגישות השפעה סימטרית לשני הכיוונים, מוצג לעיל השינוי בכיוון האחד בלבד.

אברהם לוונגליק
אקטואר ראשי

מוטי רוזן
מנכ"ל

נספח א' – דוח סוקר חיצוני של חישוב הערך הגלום.

קוסט, פורר גבאי את קסירר

רח' עמינדב 3,

תל-אביב 67067

טל. 03-6232525

פקס 03-5622555

www.ey.com/il

30 במאי, 2011

לכבוד הדירקטוריון של

מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

א.ג.נ.

הנדון : סקירת דוח הערך הגלום ליום 31.12.2010

א. לבקשתכם סקרנו את המידע, אשר הוכן על ידי מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן החברה), בדבר הערך הגלום ליום 31.12.2010, ערך העסקים החדשים לשנה שהסתיימה באותו תאריך, ניתוח התנועה בערך הגלום ומבחני הרגישות ביחס אליהם, המתייחסים לפוליסות ביטוח חיים ובריאות ארוכות טווח ועסקי ניהול קרנות פנסיה (להלן – "דוח הערך הגלום").

ב. סקירתנו כללה, בין היתר:

1. דיונים וביורורים עם הגורמים הרלבנטיים בחברה, ביצוע נהלים אנליטיים בהתייחס לתוצאות המוצגות בדוח הערך הגלום ובהתייחס למידע פיננסי וסטטיסטי אחר.

2. התאמה בין תוצאות החישוב ומידע פיננסי של החברה.

3. השוואה של הנחות הדמוגרפיות והתפעוליות, לפיהם נערך דוח הערך הגלום, עם ניסיון העבר בחברה ומידע חיצוני רלוונטי.

4. בחינת ההתאמה של המתודולוגיה, ההנחות ודרך ההצגה, לפיהם נערך דוח הערך הגלום, לחוזר המפקח על הביטוח מספר 11-2007 על נספחיו (להלן חוזר המפקח). חוזר המפקח אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח וועדה משותפת של חברות הביטוח והמפקח על הביטוח (להלן "הוועדה"), אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומחו"ל.

ג. בהתבסס על סקירתנו, ובהסתמך על נתונים ומידע שסופקו על ידי החברה הרינו לציין כדלקמן:

1. המתודולוגיה וההנחות שתוארו בדוח הערך הגלום עומדות, מכל הבחינות המהותיות בחוזר המפקח, בכפוף לאמור בסעיף ד(3) להלן.

2. אופן הגילוי בדוח הערך הגלום עומד מכל הבחינות המהותיות בחוזר המפקח ובהוראות המפורטות ב- "פורמט גילוי" אשר הוכן על ידי הוועדה בתאום עם המפקח על הביטוח. "פורמט גילוי" זה טרם פורסם על ידי המפקח על הביטוח כתוספת לחוזר המפקח.

3. לא עלה בסקירתנו דבר המצביע על כך כי ההנחות הדמוגרפיות והתפעוליות אשר הוצגו בפנינו במהלך הסקירה אינן סבירות בהתבסס על ניסיון החברה בעבר ובהווה וציפיות ההנהלה לגבי העתיד, בכפוף לאמור בסעיף ד(2) להלן.

4. לא עלה בסקירתנו דבר המצביע על כך שהערך הגלום בסך 6,528 מליון ש"ח, הערך של עסקים חדשים בסך 242 מליון ש"ח, מבחני הרגישות ביחס אליהם וניתוח התנועה בערך הגלום לא הוערכו כיאות על פי המתודולוגיה וההנחות שתוארו בדוח הערך הגלום ושהוצגו בפנינו במהלך הסקירה.

ד. אנו מפנים את תשומת הלב לנושאים הבאים:

1. דוח הערך הגלום הוכן על בסיס הנחות שהינן פרי השלכת הניסיון הקיים כלפי העתיד במסגרת הסביבה בה פועלת החברה. מטבע הדברים, היות ומדובר בהערכות עתידיות לזמן ארוך, התוצאות בפועל צפויות להיות שונות מאלה שהוערכו בעת חישוב הערך הגלום.
2. קיימת אי ודאות לגבי השלכות של הרפורמות בשוק החיסכון ארוך טווח. חישוב ערך הגלום אינו כולל חלק מההשפעות אפשריות, אם יהיו, כמפורט בסעיף 1.5.2 לדוח הערך הגלום.
3. הערות, הבהרות וסייגים לגבי הטיפול בסיכונים המתוארים בסעיף 1.5.3 לדוח הערך הגלום.
4. הערך הגלום כולל גם את הערך הגלום של עסקי ניהול קרנות פנסיה בבעלות החברה אשר פרסומו אינו מתחייב על פי הנחיות המפקח.

בכבוד רב,

קוסט, פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון